

Historia VII sapientum Romae.

<https://hdl.handle.net/1874/361941>

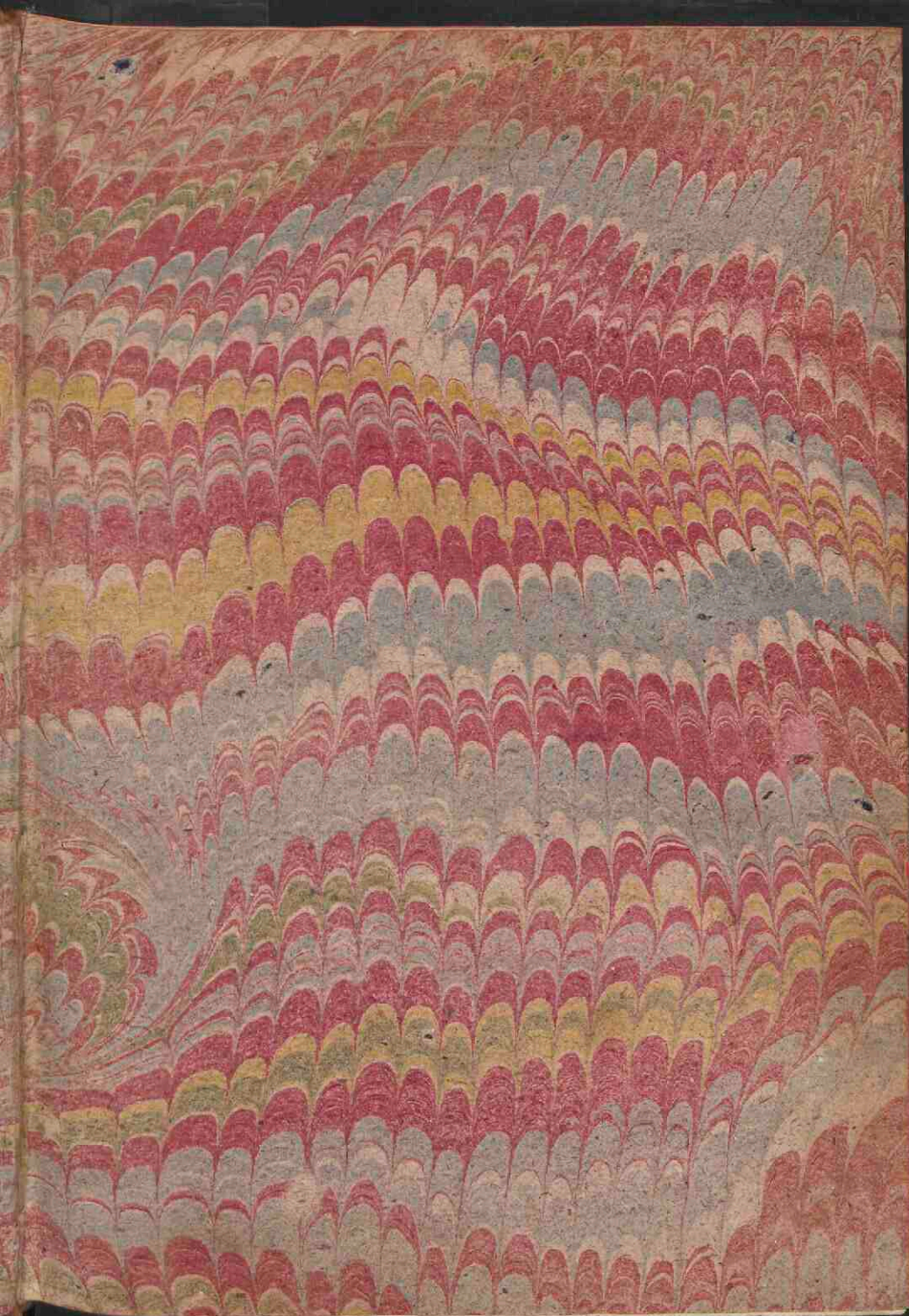
ora

The background of the page is a traditional marbled paper pattern, often called 'shell' or 'peacock' marbling, featuring repeating, fan-like shapes in shades of red, pink, yellow, and grey. A decorative border of small, repeating floral or star-like motifs frames the central text area.

VALFERGÀ DI MASINO E DI CALUSO.

VIII. 20.

H

copied
on 8.
since

80
70

C 3001

177

Historia septem sapientium Romae (1490)

printed by Numerister for
Balsarin, (Lyons c.1490)

Very rare!

C 3001

34. *HISTORIA septem sapientium Romae*. 38 leaves, Gothic type; opening initial supplied in red, all others left blank. 4to, 18th-century half-calf. (Lyons: J. Numeister for G. Balsarin, c.1490). \$450.00

The outline of the curious legend of the Seven Wise Men of Rome in its Western form is as follows: Diocletian, the son of the emperor Poncianus, is falsely accused by his stepmother of trying to seduce her. He is sentenced to death but, to gain time, his seven wise masters each tell one story, each being rebutted by the step-mother with another story. After 14 tales have thus been told, the son breaks his seven-day silence and speaks in his defense. The step-mother is beheaded and Diocletian reigns happily ever after.

In one form or another, this story was known in the Middle Ages from India to Britain, and it influenced such diverse texts as the Thousand and One Nights and the Scala Coeli by the 13th-century Dominican Johannes Gobii. All known Latin manuscripts are based on a lost archetype; since most of them also contain the *Gesta Romanorum*, the latter's author might also be the "arranger" of the legend of the Seven Sages. Most recent scholarship has established a clear relationship between the legend and the Latin version of the Dolopathos, composed by the Cistercian Johannes de Alta Silva around 1200. This in turn is related to analogous Greek legends which sprang up during the reign of Theodosius II, emperor of Byzantium from 408-450.

All early editions are rare; ours seems to be the eighth, and it is also of great typographical interest, being one of the earliest books printed by Gutenberg's alleged assistant J. Numeister during his short partnership with the Lyonnese printer Guillaume Balsarin. Numeister's activities as a "wandering typographer" have been the subject of much study (and despair). *Maar zie Baudrier 12, 42!*

Old library label on inside front cover. C 3001; Stillwell S 406.

Fqm̄ monachoz fecim⁹ mentionem . et te scio libentius
dīre q̄ s̄c̄ta sūt aurē paulisp̄ accōmoda . Tria sunt in egi-
pto genera monachoz . Tenobite quos illi anses gentili lingua
vocant . nos in cōmuni viuentes possum⁹ appellare . Anathoi
te qui soli habitant p̄deserta et ab eo q̄ p̄cul ab homīb⁹ recess-
serunt nuncupant̄ . Terciū gen⁹ ē quod dicunt remiōtho teter-
rimū atq̄ neglectum . et quod in n̄ra p̄uincia aut solum aut p̄-
mum est . In d̄n̄ bini vel trini nec multop̄tes simul habitāt suo ar-

No. 33. St. Jerome on the three types of Egyptian monasticism.—Reduced.

33. HIERONYMUS. *Aureola ex floribus S. Hieronymi contexta*. 38
leaves (lacks the last 2 blanks), Gothic type; rubrication and initials
carefully supplied in red throughout. Folio, half vellum. *Nuernberg*:
J. Sensenschmidt, c. 1470. \$145.00

An anthology of texts by St. Jerome, arranged in 31 chapters and also known as
Regulae. They include chapters on the monks of Egypt, virtues and vices, proper
dress, etc., probably meant as a manual for virtuous living.

This is an early product from the first press established at Nuernberg printed in 1470.

am monachor facim mentionem et de fca liboni m

THE HISTORY OF THE REIGN OF CHARLES THE FIRST

... the first of the year 1629, the king was at Oxford, where he was informed that the parliament had petitioned for the suspension of the laws touching the exercise of the royal prerogative, and that they had also petitioned for the removal of the court to some other place. The king was much displeas'd with this petition, and was resolv'd to answer it accordingly. He was also inform'd that the parliament had petitioned for the suspension of the laws touching the exercise of the royal prerogative, and that they had also petitioned for the removal of the court to some other place. The king was much displeas'd with this petition, and was resolv'd to answer it accordingly.

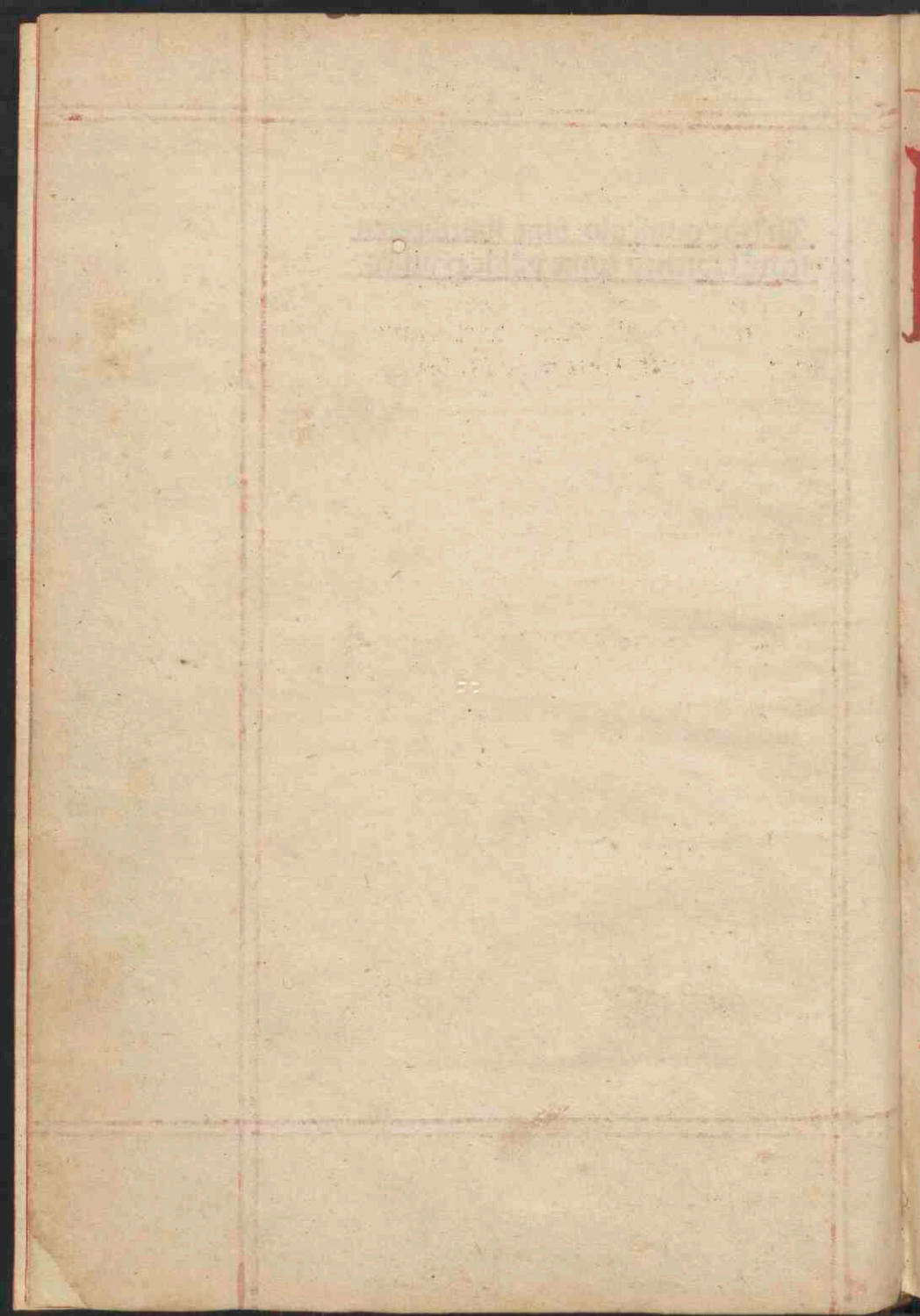
... the first of the year 1629, the king was at Oxford, where he was informed that the parliament had petitioned for the suspension of the laws touching the exercise of the royal prerogative, and that they had also petitioned for the removal of the court to some other place. The king was much displeas'd with this petition, and was resolv'd to answer it accordingly.

... the first of the year 1629, the king was at Oxford, where he was informed that the parliament had petitioned for the suspension of the laws touching the exercise of the royal prerogative, and that they had also petitioned for the removal of the court to some other place. The king was much displeas'd with this petition, and was resolv'd to answer it accordingly.

sec

240. G. 6 (rariora).

In hoc opusculo sunt subtilitates
septē sapientū romē valde p vtilēs

Incipit hystoria septem sapientū rome.

Donicianus regnavit in vrbe roma prudens valde q̄ accepit vxorem filiam regis pulchrā ac pre omnibus graciosam quā multum dilexit que ab eo concepit et pulcherimū filius genuit cui nomē nicolecianus imposuit. Creuit puer et ab omnib⁹ dilectus est. Cum v̄o septem esset annoꝝ regina mater vsq̄ ad mortem infirmabatur vidensq̄ q̄ euadere nō posset. nuntium imperatoꝝi destinavit vt cito eam visitaret. qui festināter ad eam venit. que ait. Domine mi de hac infirmitate euadere nō potero. Unde parūā petitionem a vobis humiliter inquirō ante quā moriar. qui ait. Petite quicquid vis q̄ tibi nulla negabo. At illa. Post decessum meum aliā vxorem accipietis vt expedit. Modo peto vt illa super filium meū potestatem nō habeat sed nutriatur longe ab illa vt possit sapientiam et doctrinā acquirere sibi. Imperator ait. dñā mi dilecta vrām petitionem per oīa adimplebo hīs diebus venit se ad parietē et expirauit. Imperator vero multis diebus plangit mortē eius et post eius sepulcuras multo tpe tristitiam suaz ostendit nec voluit vxorem. Cum vero semel in lecto suo quiesceret cogitauit de filio suo intime dicensq̄ i corde suo vnicum filiū habeo qui heres meus erit bonū est vt cum iuuenis est doctrinā et sapientiā addiscat per q̄ post meum decessum imperiū regere possit. Mane vero cū surrexisset vocauit satrapas impij vt super hoc consilium haberet. At illi. dñe sunt in roma septem sapientes qui om̄s magistrōs excellūt z literatos. vocētur et tradatur eis puer ad nutriendū et docendū. Imperator hoc audiens misit litteras auunculo suo insignitas ad septem sapientes vt absq̄ dilatione ad eū venirent. Illi vero statim venerunt. Cum aurem corā imperatoꝝe comparuissent. ait eis. Satis karissimi quare p vobis miserim. Qui dixerunt dñe ignoramus. Sz aperiat dñs voluntatē suā seruis suis et ad nutum ei parebimus. Quib⁹ imperator ait vnicum filium habeo tm̄. quem vobis ad nutriendū et docendum tradem. vt per vestram doctrinā post meum decessum imperium prudenter regere possit. At primus magister cui nomen pantillas. Dñe trade mihi ad docendū z ego docebo eū

tantum infra septem annos primum ego sciam et omnes socij mei.

Ait secundus magister. cui nome lentulus dñe a multo tpe vobis seruiui et adhuc mercedem nõ accipi. nihil aliud peto nisi si filium vestrum vt mihi cum tradatis ad imbuendũ et ego faciam cum sciere quantuz ego et omnes socij mei infra sex annos.

Ait tertius magister cui nome eratõ dñe sepius vobiscũ in pculo vt te mee mare transiui et nunq̄ mercedem a vobis recepi. Si illud pro mercede obtinere potero vt mihi filiũ vestrum sub cura dignemini cõmittere ego cum in tantum inforuabo infra quinqz annos si ad hoc ingenium habet quantũ ego et omnes socij mei sciunt. Surrexit quartus magister. cui nome malq̄ drac macilētus valde. et ait. Dñe mi ad memoriam reducere quomodo ego et omnes predecessores mei. imperatoribus seruiuerũ z nullã mercedẽ receperũ. quare nihil aliud peto nisi vt filium vestrum mihi cõmittatis ad imbuendũ. et ego faciam cum scire infra quattuor annos quatũ ego et omnes socij mei sciunt.

Ait quintus cui nome iosephus. Dñe senex sum et ad vestra consilia frequenter vocatus. et quod mea consilia vobis profuerunt vos scitis. pro quibus nihil vilitatis adhuc consecutũ suz.

Sed nihil plus peto nisi vt mihi filium vestrũ tradatis z ego eius instructioni intẽ assistam vt tpe infra tres annos intẽm proficiet quantũ ego et socij mei. Venit sextus magister cui nomen cleophas. Qui ait similiter vt primi promittẽdo puerũ informare de omni scientia eorũ infra duos años. Surrexit septimus magister cui nome Joachim qui similiter puerũ petiuit pmittẽdo eum informare infra vnuz annũ scientiã oĩuz eorũ.

Dñs dicitis imperator ait. karissimi multum habeo vobis oĩbus et singulis regrariari eo qd̄ singuli vestrum meum filium tam affectuose petiistis ad nutriendum et docendũ. Si modo vni committerem et alteri denegarem fieret discentio. Ideo vobis omnibus et singulis filium meum cõmitto ad nutriendũ et ad docendũ. Magistri hoc audientes cũ gratiarũ actione puerum receperunt et versus curiam romanaz perduxerunt. In via autem magister. Eraton socijs suis dixit. audite quale cõsiliũ meum est. Si puerum in vrbe romana instruere debemus tanta erit et est cõcurus hominum et populi q̄ puerũ impediunt in sua fantasia et ymaginatioibus. Modo noui viri

darium quoddam extra curiam romanam ad tres leucas mul-
 tum solacioſum et delectabile. ibi cōſtruamus ei cameram lapi-
 deam quadratam et in medio eū locemus ⁊ per muros came-
 re ipſius epſtem ſciētiās liberales ꝑſcribam⁹ ita qđ puer omni
 tempore clare tanq̄ in libro doctrinaz ſuā videre poſſit. ⁊ iſtud
 conſiliū omnibus complacuit. et ſic oīa perfecit. Magiſtri vō
 quotidie ſatis diligenter puerū inſtruxerunt per ſeptem annos
 quibus finitis. Septem magiſtri in ter ſe dixerunt. Bonum
 eſt vt diſcipulū noſtrum examinem⁹ quomodo in ſciencijs ꝑfe-
 cerit. Dixerunt oēs bonum eſt. Aut bancillas et quomodo
 eum poterimus ꝑbare. Aut eraton iꝑſo dormiente ſubponam⁹
 quilibet folium edere cornu leati eius: ⁊ ſaſcitemur vtrum cui-
 gilans aliquid ſentiat qđ et factū eſt. Iꝑſo vō euigilāte multum
 ammirans oculos in ſummitate camere erexit diligenter.
 Magiſtri hoc videntes: dixerunt. Dñe quare ſic ſerioſe ocu-
 los erigitis. Reſpondit: mirū non eſt qđ me dormiente aut ſum-
 mitas camere inclinata eſt ad terrā aut ſub me eleuata eſt. Qđ
 magiſtri audientes inter ſe dixerunt. Si puer iſte vixerit ali-
 quid magni erit: interim venerūt ſapientes imperij ad impe-
 ratorem et dixerunt. Domine tantum vnum filium habetis:
 poſſibile eſſet eū ꝑtingi mori. ⁊ ideo eſſet vtile qđ duceretis vxo-
 rem ne cōtingeret imperium abſq̄ herede relinqui. Etiaz vſtis
 ita potens qđ ſi ꝑtingeret vos multos filios generare poſſetis
 oēs ad magna dominia promouere. Imperator ait. ex quo
 conſilium veſtrum ꝑcēit me vxorari. tunc querite mihi virginē
 gratioſam pulcrā ac generoſam et conſilijs veſtris acquieſcā
 Ac illi circūbant multa regna et terras: et tandem filiam regis
 caſtelani: pulcrā nimis regi deſponſauerunt. Quam cum
 imperator iuſperitſſet ſtatim amore eius captus eſt: in tantum
 qđ omnis dolor et iniſticia cordis ſui de morte prioris vxoris
 totaliter deletus fuit. Et ambo diu inuicem fuerunt abſq̄ li-
 beris. Quod cum imperatrix conſpiceret ſe non poſſe concia-
 pere nimum contriſtatur: Et dum audiret imperatorem
 habere filium cum ſeptem ſapientibus ad nutriendum et docē-
 dum pro imperio: inſeſā cogitabat vtinam eſſet iſle mortuus
 et tu haberes filium. et iſle fieret heres imperij Et ab illa ho-
 ra ſemper cogitabat quomodo eum interimere poſſet. **Acidit**
 a iij.

vna nocte qđ cum imperator in lecto suo iacisset. ait ad impera
tricem. Domina mea. karissima. iam secreta cordis. mei tibi
pandam. Nam domina mea karissima scire debes quod nō est
creatura sub celo. quā ultra te diligam. Et ergo confide in amo
re meo. at illa. O domine si sic est tunc vnam parvā petitionem
a vobis peto. Qui ait. propone qđ vis et quod mihi est possi
bile omnia adimplebo. Cui imperatrix. Constat quod ad huc
non concepi de quo satis doleo. Sed ex quo vos vnicum filiu
babetis cū septē sapientibus ad docendū. quem quasi meum
reputo. Rogo vt pro eo mittatis vt de eius presentia consolari
possim. et quo proprio careo. Cui imperator. Jam anni. xvi.
sunt qđ cum interim nō vidi fiat peticio tua. Statim literas
septē magistris annulo impatoris insignatas destinavit vt sub
pena mortis filiu impatoris patri reducerēt in festo pentheco
stes quas cum. magistri legissent et imperatoris voluntarē intel
lexissent. in crepusculo noctis stellas firmamētū inspererūt viru
expediret eis cum puero inter arripere scđm imperatoris volū
tatem. Quid clare in stellis viderunt qđ si puerū tempore assi
gnato ducerent in primo verbo. quod puer loqueret mala mor
te periret. Magistri hoc videntes contristati sunt. Et cū in vna
stella in tunc prospexissent viderunt qđ si tempore assignato pue
rum non aducerent omnes capita eorum perderent. Tunc ait
vnu ex eis. De duobus malis minus malū eligendū est. me
lius est vt omnes moriamur. quā puer vitam perdat. Ideo vt
vitam pueri salvemus eamus. Cum sic essent contristati puer
de camera descendit vidit qđ magistros suos nimis cōtristatos
Qui causam tristitiae inquisiuit. Ac illi dixērūt domine literas
patris vestri recepimus sub pena capitis modo vt in festo pen
thecostes vos ad patriam reducamus. Unde super hoc
firmamentum insperimus vbi clare vidimus qđ si tempore assi
gnato patri vestro presētiamus vos. In primo verbo qđ ab ore
vestro fuerit prolato morte turpissima eritis deputatus. Qui
bus ait. firmamentum cum stellis et ego videam. Cum vero
prospexisset vidit clare in quadam parva stella. qđ si se per septē
dies ab omni verbo abstineret. vitam suam conseruaret. et ta
men omni die ad suspendium duci deberet. quod cū vidit. ma
gistros suos vocavit. et stellam eis ostendit. et omnia indicavit

4
eis: Ecce karissimi aperte in stella video quod si per septem dies
ab omni verbo abstinero vitam meam saluabo. Modo vos
estis septem magistri prudentiores mundi. parum est vobis
ut quilibet vna die pro me respondeat. et sua prudenti responsio
ne illa die vitam meam saluet. ego vero octaua die loquar pro
me et vos omnes vna mecum saluabo. Magistri vero cum
stellam certam perspexissent perpendebant vnanimiter verum di-
xisse. et dixerunt. Benedicatur altissimus. sapientia nostri disci-
puli nos excellit omnes. Aut panillas. Domine a periculo vite
vestre prima die vos a morte saluabo. Aut et lentulus secundus
magister. et ego vobis secunda die. et sic consequenter omnes promisi-
runt quilibet cum sua die saluare secundum ordinem promisit.

Hijs dictis puerum purpura induerunt: et dextrarios ascen-
derunt: et cum decente comitua cum puero ad imperatorem fe-
stinauerunt. Imperator cum hoc percepisset quod puer esset
in via. cum magno apparatu processit obviam filio suo. Magi-
stri vero cum intellexissent quod imperator esset venturus: dixerunt
puero procedamus. et interim de vestra salute providebimus
quomodo vnus quisque nostrum vos saluare possit. At ille bene
mibi placet sed memento mei tempore necessitatis. Illi vero
capitibus inclinatis ad civitatem equitabant. Puer vero a lon-
ge satis venit honeste: cui cum imperator appropinquaret am-
plexatus et osculatus est eum dixitque. Fili mi quomodo te ha-
bes. iam multo tempore te non vidi. Ille vero caput ei inclina-
uit et nihil respondit. Pater vero admirabatur quod ei non lo-
queretur. Sed cogitabat apud se quod ex informatione
magistorum haberet quod equitando non loqueretur.

Cum ad pallacium venissent. et de lequis descendissent
pater filium cum manu accepit ei aulam ascendit et eum iuxta
se collocavit et in eum respexit et dixit. Dic mihi quomodo
est cum magistris tuis quomodo in formauerunt te. Jam sunt
multi anni quod te non vidi. Ille vero capite inclinato nihil
respondit. Cui pater. quid est quod mihi non loqueris.

Imperatrix cum audisset puerum venisse quod non loque-
tur gausa est valde et ait. Vadam videre cum et ornauit se cum
duabus ancillis prout melius potuit. et foras exiit. Imperator

vero eam iuxta filium suum se dere fecit. Que ait dñe mi est ne
iste filius vester cū septem sapientibus nutritus. Et ille ait fili
us meus est et nō loquitur. Que ait: dñe trade mihi filium tu
um et si vñq̄ loquebatur faciem eū loqui. At imperator surge
vade cum ea. Puer vero patri se inclinavit ac si diceret prestō
sum voluntatem tuam implere. Tunc imperatrix eū secus ad
cameram suā duxit et omnis de camera exire precepit et puerum
ad lectum iuxta se collocavit. et ait karissime dioclesiane de tua
pulchritudine multum audiui sed iam sum leta. qz oculis meis
video quē diligit anima mea. Nam scire debes q̄ patrē tuum
feci pro te mittere vt gaudere possem de tua societate: Unde
sine dubio denunciatio q̄ propter amorē tuum virginitatem meā
custodiui vt virginitatem meā haberes. loquere mihi. simul dor
miamus. puer nō respondit ei verbum. illa hoc vidēs ait. O
bone dioclesiane dimidium aie mee cur mihi nō loqueris v'l sal
tem aliquod signū amoris ostendis. Quid faciem dic mihi. pa
ta sum implere voluntatē tuam. Hijs dictis amplexata est eū
et osculari eum volebat. Qui faciem suam auertit et ei con
sentire nolebat. At illa. O fili quare talia mecum agis: ecce
nullus nos videt dormiamus simul et bene percipies q̄ virgi
nitatem meam p tuo custodiui amore: Ille vero facies eius
ab ea auertit. illa videns se ab eo despectam pectus et vbera ei
ostendit et ait. Ecce fili mi corpus quale habeo est ad tuam vo
luntatem. prebe mihi consensum tuū aliter mihi male eueniet.
Ille vero nec signo nec vultu amorē ostendit sed inquātum po
tuit ab ea recedere mtebatur illa cum hoc vidisset ait. O fili dul
cissime si tibi mihi consentire nō placet nec etiam loqui forte ex
aliqua causa rationabili. Ecce quarta cū actramento si loqui
ore nō vis saltem in p̄gameno voluntatem tuam scribas. si deo
vnquam in amore tuo confidero an nō. Puer accipiens car
tam scribebat hec que sequuntur. Misit a me dñā vt violē
tam erium patris mei. si cum violarem quē fructū haberem ex
hoc penitus ignoro. Scio tñ vnum q̄ in conspectu dei grauius
peccarem et patris mei maledictionē incurrerem. et ideo ad tam
magnum malū nolite me decetero sollicitare. Que cū cedulā
legisset cum dentibus fregit. cum vnguibus vestes vsq̄ ad vñq̄
bilibium dilaceravit. et faciem vsq̄ ad sanguinis effusionem et

5
omnia ornamenta capitis deposuit et clamorē validum emisit
dicens. Succurrite mihi omnes familie domini mei anteq̄
iste pessimus me oprimat. Imperator cū esset in aula et cla-
morem imperatricis audiuit agilli cursu cameram intrauit ⁊ q̄d
nam ei obesset requisit. quē et milites eius sequebātur. Cui
imperatrix. O domine mi cōpatimini mihi. ecce iste nō est fi-
lius vester sed quidā leno ait ribaldus pessimus. Nam cū sicut
scitis introduxi me cū vt ad loquendū cum hortarē. quod ⁊ quā-
tum potui feci et dum verba exhortationis proposui. ipse ad pec-
catum et stuprū me sollicitauit et quia ei nolui consentire ipse me
opprimere volebat sed resisti in quantum potui propter scandalū
vitandū donec faciem meam vsq̄ ad sanguinis effusionē dila-
cerauit et ornamentū capitis mei sicut aperte videris et nisi ad
clamorem meū tam cito venissetis suam voluntatē pessimā ⁊ in
me compleuisset. Imperator vero cū eam sic sanguinolentem
videret ac vestes et ornamenta dilaceratas. et eius queremoni-
am audiuisset furore repletus est precepitq̄ satellitibus suis vt
eum ad paribulum ducerent et suspenderent. satrape hoc audiē-
tes dixerunt. Dñe tantum vnicū filium habetis nō est bo-
num illū leuiter occidere. lex pro transgressoribus posita est vt
si vnicūq̄ dñi mori per legē moriā ne dicat. Ecce imperator sine
iudicio vnicū filium suum in ira sua facit occidi. Ille vero h̄
audiens precepit eū incarcerari quousq̄ iudicium contra eū fie-
ret. Imperatrix cū audisset q̄ puer nec dum esset mortuus fleuit
amare et consolari nō volebat. Cum nox esset imperator ca-
meram intrauit et imperatricē cum vllulatu magno flentem in-
uenit cui ait. O dñia mea karissima ob quam causam tantū af-
fligitur anima tua. at illa. Nonne constat vobis q̄ filius
vester ille maledict⁹ me. rāto p̄didit d̄ d̄ core ⁊ offēdit pp̄ q̄ dixit
suspendio morietur et adhuc viuit. et verbū vestrum nō est con-
summatum et confusio mea non vltra est. Cui imperator
cras per iudicium morietur. alias honor noster lederetur. At il-
la. O domine debet tam diu viuere. Amen dico vobis q̄ cō-
tigit vobis de eo sicut de quadā pinella. At imperator. Rogo
te vt mihi illud exemplum dicas. Cui illa libenter domine

Rat quidam burgenſis in ciuitate romana qui ortuz
pulcherrimum habuit in quo orto erat pynia id eſt ar
bor nobilis que ſingulis annis fructum virtuoſuz p
ducebat in tanta virtute quod quicumq; ex eo come
deret. ſi eſſet infirmus vel leproſus ſanitatē recuperaret. Ac
cidit vna die p burgenſis ortum intrauit et arborem viſitauit z
reſpexit ſub arbore quandam pinellaz creſcere pulchram valde
vocauiſt ortolanum et dixit ei kariffime de iſta pinella ſpecialē
curam habeas quia ſpero meliorem arborem de ea plantare q̄
iſta arbor ſit. Cui ortolanus libenter dñe. Vna alia vice iter
burgenſis intrauit ad viſitanduz pinellam et ſibi apparebat qd
virga in tantum nō creſcebat ſicut deberet. At ortolano vi
detur tibi qd pinella nō in tantum creſcit ſicut d deberet. et q̄ po
teſt eſſe cauſa. Cui ortolannus ait. dñe mirum nō eſt quia arbor
iſta tam longe lateq; deſcendit quod aer nō valet radicem atin
gere. Ac ille tunc ramos arboris ſuccidit et ei aerem tribue.
quod ortolanus fecit ſic quod arbor nuda totaliter ſtetit. Bur
genſis vero alia vice iterato arborem viſitauit. qd profecerit nō
dum ſibi apparebat. qui ortolano dixit. adhuc virgula iſta non
proficit et quid eſt quod eam impedit: cui ortolanus vt eſtimo
alacritudo ſenioris arboris pluuiam et ſolem impedit ſic qd in
uenem arborem attingere non valeant et ideo non proficit. At
ille. Exquo ſic et totam arborem ſuccande quia ſpero de
plantula meliorem plantare quam illa ſit. Ortolanus au
diens dominum ſuum ei obediuit et arborem totaliter ſuccin
dit quod dum factū fuit plantula totaliter perit et ſic nullus fru
ctus de plātatione eius cōſecutus eſt ſed maximū dampnū eſt
ſecutum. Pauperes vero. et infirmi hoc perapiētes omnibus
maledixerūt qui cōſilium vel auxiliū ad hoc dederunt quod ar
bor deſtrueret per quaz. pauperes et infirmi recrebātur et ſana
bantur. Tunc ait i peratritz domine intellexiſtis. que dixi. qui
ait vti que. Que ait itaz exponaz vobis illa que predicti.

Arbor iſta eſt pſona veſtra itaz nobilis qd multi pau
peres et infirmi de veſtro auxilio et conſilio refocilan
tur. Pynella ſub arbore eſt filius veſter maledictus
qui tam incipit per doctrinaz ſuam creſcere et ſtudet

quomodo primo ramos potētē vestre possit abscondere et lau-
dem humanam sibi acquirere. Deinde studet personaz vestraz
destruere vt ipse possit regnare. Sed qđ tūc euenit paupes & ō-
bles oībus illis maledicūt qđ filiū vřm destruere poterent et non fe-
cerunt. Consulo qđ dum estis in potestate vestra et sanitate
eum destruatis ne maledictionem hominū incurrat. Ait
imperator bonum consiliū mibi dediti. Crastina die vili-
sima morie condēpnabo eū. Cum vero dies affuit sedebat
imperator pro tribunali precepitq; satellitibus suis vt filium su-
um ad suspendium ducerent cum tubis canentibus. Cum ve-
ro puerum per ciuitatem ducerent ecce clamor populi intollera-
bilis. heu heu vnicus filius imperatoris ad mortem ducitur.
Dum vero ducerent. Primus magister nomine panilla sedēs
supra dextrarum populo obitauit. Pncr vero cum magistrus
vidisset caput ei inclinauit ac si diceret memento mei cum ve-
nietis coram patre meo. videre ducoz ad paribulz. Tūc ma-
gister ait satellitibus nolite festinare spero per dei gratiam ho-
die eum a morte liberabo. Respondit omnis populus. O-
bone magister festina ad palacium et salua discipulum tuum.
Ille vero equum cum calcariis fortiter percussit. Et dū
venit ad palacium flexis genibus imperatorem salutauit.

Cui imperator nunq̄ tibi bonum sit. Qui respondit aliam
salutationem merui habere. Ait imperator. mentiris. Tradidi
tibi filium meum et socijs tuis bene loquentem et omnibus be-
ne morigeratum. modo mutus est et quod peris est vxorē me-
am opprimere voluit. propterea ipse hodie morietur et vos mor-
te turpissima peribitis. Ait magister domine quantuz ad pue-
rum qđ vos dicitis qđ non loquitur nouit deus qđ in nostra so-
cietate bene loquatur et curare modo non loquitur de? nouit et
absq; ratione non est quod percipietis. Sed quando vlti-
mus dicitis qđ vxorem vestram opprimere voluit. Amen dico
vobis qđ per annos decem. in nostra societate fuit et stetit qđ ta-
lia nunquam ab eo percepimus.

Et ideo dominus vobis vnum denuncio qđ si filium ve-
strum occiditis ppter verbū vxoris vře pei? vobis piget quā illi

militi qui leporarium fuit optimum propter verbum vgoris
sue occidit qui saluauit filium suum a morte. At imperator
dixit mihi exemplū. At ille. dñe non dicā vobis: ratio est anteq̃
finirem verbum meū puer posset suspendi et tunc inuanum et
absq̃ fructu recitarem: Sed si placet notabile exemplū au-
dire reuocatis filium vestrū vsq̃ cras et duz perorauero quicqd̃
tunc postea cū puero faciendum decreueritis fiat volūtas tua.
Imperator hoc audiens statim fecit puerū reuocare et interim
in carcere poni donec magister narrationes finiret. Et tunc ma-
gister in tali forma dicere incepit.

Iles quidam erat strenuus valde qui tantum vnicū
filium habebat sicut vos habetis, sed erat infans et
in tanto dilexit puerū q̃ tres nurrices pro custodia
pueri ordinauit. Prima que eū aleret. Secunda que
eum a sordibus lauaret. Tertia que eum ad dormiendum allu-
ceret. Post istum puerum duo alia habuit que miro modo di-
lexit scilicet leporarium et falconem. Leporarius iste quotiēs
ad aliquam bestiam curreret predam tenebat donec dominus
eius veniret. Et si dominus eius ad bellum se disponeret si
non expediret bellare statim quando domin⁹ equum ascēderet
caudā equi tenebat et euulatum magnum emittebat. per ista si-
gna miles expertus erat quando sibi expeditio valeret vel quā-
do inuanum laboraret. Falconē etiam dilexit quia quotiēs
ad predam volauit nunquā defecit. Miles vō miro modo
torneamenta et bastiludia quesuit. Unde semel sub castro suo
vnum torneamentum proclamare fecit ad qd̃ multi venerunt.
Miles vero torneamentū illud intravit et vgor cū pedisse quis
ad spectaculum iuerunt. nurrices dum omnes recesserunt et ipse
iucrit. Puerum vero in cinabulo in aulare liquerunt vbile-
porario iacente iuxta parietem. et falcone stante in pertica.

Erat quidam serpens in vno foramine latitans omnibus in
castro ignotus. qui dum sentiret absentiam omnium caput suū
extra foramen extendit. et dum neminem videret nisi puerū in
cinabulo iacentē exiit ver⁹ cinabulū vt puerū occideret. falco
h̃ vidēs respexit leporariū qui cū videret eū dormientē cū aliis
suis plausū fecit vt leporariū excitaret ad liberandū puerū. lep o

7
rarius autē cum alarū plausum audiuisset et excitatus vidēs ser-
pentem iuxta puerū contra eū statim accessit. et ambo simul lici-
gabant quousq; serpens canē grauius lesit vsq; ad effusionē san-
guinis in magna copia. sic q̄ superficies terre in circuitu terre z
cunabili plena erat sanguine leporarij. Leporarius hoc senties
cum impetu ad serpentem irruit sic q̄ inter eos cunabulum ver-
sum est. Cunabulū vero quattuor longos pedes habuit sic q̄. fa-
cies pueri terram nō tetigit et leporarius serpentē occidit. quo ī-
terfecto leporarius iuxta parietem se collocauit vulnera eius lā-
bens. Cito post hoc ludus rozeamētī finitus fuit et nutrices
primo intrauerunt. Cū vero cunabulū euersum viderent et ter-
ram in circuitu sanguinolentā et leporarium cruentatum crede-
bant et inter se dicebant q̄ leporarius puerū occidisset nec fue-
rit. ita prudentes vt cunabulum euerterent et quid d̄ puero fa-
ctum esset viderant. sed dixerunt fugiamus ne dñs noster nobis
culpam imponat et nos interficiat. Cum autē essent in fuga. do-
mina obuiauit eis. que ait illis. cur sic eiularis et quo tenditis?
Dixerunt o dñā beu nobis et vobis leporarius quem dñs. no-
ster tm̄ diligit filium vestrū deuorauit iacens iuxta parietē san-
guine plenus. Quod cū dñā audisset ad terram q̄si amens eius
lans et dicens. beu mihi quid faciam: modo orbata sum vnico
filio meo. Dñs de ludo venit. et dum vxor sic clamaret diligen-
ter quesuit quid sibi obesser. odñe. beu nobis leporarius vester
quem tm̄ diligitis vnicum filium vestrū occidit et ibi iuxta mu-
rum factatus de sanguine pueri iacet. Miles vero cōmōtus au-
lam intrauit leporarius more solito dñm sum applaudendo sa-
lutauit Miles vero gladiū extraxit et vnico iacu leporarij ca-
put absedit et hoc facto ad cunabulū perrexit et puerū suū sa-
num reperit et iuxta cunabulum serpentē iterfectum. et certis si-
gnis percipiens pugna leporarij cum serpente pro salute fuit pu-
er: Tunc cū clamore valido et fletu lassus erimbis. ait: beu mi-
hi q̄ propter verbum vxoris mee leporarium tam obrimū occi-
di qui vitam pueri mei saluam fecit. et serpentem interfecit beu
mihi pugnam mihi imponam. et lanceam fregit in tres partes
et ad terram sanctam properauit et ibi toto tempore vite sue la-
mentum duxit. Tunc magister. ait imperatori de mune in

tellexistis que dixi. et ille per optime cui ait. Amen dico vobis si filium vestrum propter verbum vxoris vestre occideritis peius vobis eueniet quā illi de leporario suo. At imperator optimum exemplū mibi dixisti. sine dubio nō morietur filius meus hodie. At ille si sic feceritis prudenter egeis. Sed vobis regracior q̄ sibi hoc die propter me peperastis. Imperatrix cum audisset q̄ puer nōdum esset mortuus. cepit amare flere sedit in cineribus. nolebat caput suum leuare. Imperator cum hoc audisset camerā intrauit. et ei ait. O domina bona ob quaz causam in t̄m affligitur aia tua. Cui illa O. quare mibi talia obicis: nōne tibi bene constat qualem despectum a filio tuo maledicco sustinuit. et mibi promisisti q̄ moriretur. et adhuc viuit. Amen dico tibi q̄ continget de te et filio tuo sicut quondā cōtingebat de quodā ap̄o et pastore. At imperator rogo te vbi mibi dicas illud exemplum ad profectum meū. Cui illa besterna die dixit aliud. et nullū profectum inde vidi. et quid prodest modo dicere. Tamē ad presens notabile exemplū dicas quod bene si aduerneris. magnum profectum inde habebis. Et incepit narrare in hac forma que sequitur.

Quidam imperator fuit qui forestam quadā habuit in qua aper crudelis erat. sic q̄ om̄s traſcuntes forestam occidebat. Imperator de hoc multum cōtristatus. fecit proclamare per totum imperiū. q̄ si quis ap̄um occideret filiam suam vnicā cum toto regno suo post mortē ipsius habere deberet. facta pro clamatione nō est inuentus vn̄ qui de hoc vellet se intromittere. Tunc erat quidam pastor ouium qui intra se cogitabat. Si ap̄um occiderem nō solū me promouerem sed et totam generationē meam exaltarem: Qui accipiens baculum pastozalem cū illo forestam intrauit. Quez cum aper vidisset toto conamine in eū se retorſit. Ille vō in arbozem ascēdit. Et aper incepit corrodere arbozem int̄m q̄ videbatur pastori q̄ arbor cito caderet. in arboze aut̄ erat copia fructuum. Pastor de fructibus collegit et ap̄o proiecit int̄m q̄ aper factatus est et ad dormiendum se posuit. Quod pastor percipiens paulatim descendit. et cum vna manu ap̄um fricauit. et eum arbozem tenuit. Quod videns pastor ap̄um

profunde dormire. extraxit cutellum et apertim occidit. et filiam imperatoris duxit et post mortem ipsius factus est rex: Tunc imperatrix dñe intellexistis que dixi. ad ille peroptime. Aperte tam fortis. personam vestram designat contra quam nullus potest resistere nec fortis nec sapiens: Pastoz iste cum baculo pastorali est persona filij vestri maledicti. Qui cum baculo sciecie sue incipit vos deludere sicut pastoz apertum fricabat et fecit eum dormire. et postea occidit. Eodem modo magistri filij vestri per falsas suas narrationes vos fricant quousque filius vester vos occidat ut regnare possit. At imperator. absit hoc a me ut mihi ministrent sicut apertum. Amen dico tibi filius meus hodie superisus erit. Cui illa si sic feceritis prudenter agens. Tunc imperator secundo precepit filium pro tribunali duci. et dux fieret. Secundus magister occurrit regem salutando pro ut superius narratum est in occursum primi magistri. Cui secundus magister. O imperator si filium vestrum propter verbum uxoris vestre occideritis. peius vobis continget quam illi militi qui propter verbum uxoris sue in pilario iuste positus erat. At imperator. O bone magister dic quomodo illud accidit. Et ille dñe non dicam nisi filio vestro de morte inducias datis usque extremum narrato. quam si apertum posito vestro non conuertit tunc fiat voluntas vestra: Imperator annuit ut puer reuocaretur. et magister secundus sub hac forma narrare incepit.

In ciuitate qua dā fuit quidam miles senex qui quādam iuuanulam duxit sicut vos habetis uxorem: quam miro modo dilexit inquam quam qualibet nocte hostia domus proprijs manibus clausit et claues sub capite suo posuit. In ciuitate illa lex erat quam vna campana pulsabatur de nocte ut si quis post pulsam illius campanae in plateis a vigilibus inueniebatur et tunc illa nocte incarcerationabatur et de mane in pilario omnibus videntibus ponebatur. Accidit quod miles iste pro acui carnis mulieri non sufficiebat eo quod senex esset. et ideo uxor alium ad amabat. et singulis noctibus viro dormiente daues domus recepit et ad dilectum suum iuit. Et tunc postea ad lectum viri silenter redijt quod cum multis vicibus fecisset. Accidit vna nocte quod viro euigilante ipsa ab esset.

Et dum clauis sub capite quesitum non inuenit statim surrexit. et ad ianuam iuit et apertam inuenit et eam firmiter serauit. Quo facto solarium dominus ascendit et per quandam fenestram versus plateam respexit. Et cum circa tertium gallicantum esset. pro sua uenit ab amasio suo. et cum ianuam seratam sentiret tristebatur attamen cum fiducia pulsabat. Cui miles o mereris pessima iam sum expertus quod sepius tecum meum amulisti et adulterium comulisti. Amen dico tibi tu ibi manebis donec uigiles te capient et campana pulserit. At illa. Domine cur mihi talia imponis. in ueritate uobis dicam. uocata fui per ancillam matris mee. dum autem sentirem uos tam dulciter dormire non audebam uos exartare. et sic recepi clauis et iui ad matrem meam que tam grauer decumbit quod timeo cras oporteat eam inungi et tamen ne uos offenderam ad uos festinaui. et ipsam in magna infirmitate reliqui. et ideo amore dei introuitatis me antequam campana pulserit. Et ille respondit certe non intrabis quousque campana pulserit et uigiles te capient. Et illa hoc tibi et mihi omnibus parentibus meis magnum obprobrium esset. Unde amore dei me introuitatis. At ille. recole quotiens lectum meum dimulisti et adulterium perpetrasti. Melius enim est tibi sustinere et luere peccata tua hic quam in inferno. Domine amore illius qui pro nobis peccata in cruce miserere mei. Miles respondit in uanum laboras. non intrabis sed campanam expectabis. illa hoc audiens ait. Domine mihi tibi constat quod hic prope hostium domus est puteus nisi me intro mittas. in ipso me submergam. antequam sic fierem scandalizata. coram omnibus amicis meis. Et ille uirnam ante longum tempus fuisse submersa antequam ad lectum meum uenisses. et dum sic loqueretur interim lux lune recessit. Illa uero ait. Domine et quo sic est me ipsam submergere uolo. Sed prius restamentum meum condo. In primis lego deo et beate marte et omnibus sanctis animam meam. Corpus meum uero ad sepellendum in ecclesia sancti petri. cetera fiant ad dispositionem uestram. Dominus dicens ad puteum accessit et grandem lapidem ibidem extraxit et ambo uos brachijs leuauit. dicens. iam me submergas et clam intro proiecit et tunc latetur iuxta hostium stetit miles uero audiens sonitum cum fletu clamauit dicens. Deu mihi. pro mea submersa est. et statim descendit et ad fontem uocauit. Do

mīna vero latens iuxta ostium cum apertum videret statim
 intrauit et ianuam firmiter serauit et solarium ascendit et in fe-
 nestra se posuit. Interim miles iuxta fontem stetit. et amare fle-
 uit atq; dixit. beu mihi modo vxore mea predilecta orbat? sum
 pereat illa hora in qua ostium contra eam clausi. Domina
 hoc audiens eum sub ridens et ait. O maledixte senex cur ista
 hora ibi stas? nonne corpus meum tibi sufficit. Quare sic ad
 meretrices tuas omni nocte vadis et lectum meum dimittis?
 Ille cum audisset vocem vxoris sue gauis? ē valde et ait. Be-
 nedictus sit deus q̄ nondum submersa es. Sed bona dñā
 quare mihi talia obicias? nam volui te castigare et igitur ianuaz
 clausi sed nullo modo pretendebam periculum tuum. Unde
 quando audiui sonitum putauit te ad fontem saltasse. et ideo ve-
 lociter descendi vt te iuuarem. At illa dixit. mentiris unq̄
 talia cōmisti que mihi imponis. bene apparet vlgare prouer-
 bium in te. Qui fedatus est aliquo crimine semper nitit
 alios maculare. Et ideo mihi ista imponis q̄ tu ipse frequen-
 ter vsitatus es. vere dico tibi. tu ibi campanā expectabis quō
 usq; vigilas in te legem implebūt. Qui ille et cur mihi talia im-
 ponis. Nam senex sum et toto tempore vite mee in ista ciui-
 tate ita sum conuersatus q̄ in hīs nunq̄ fui infamatus. et ideo
 me intromittas. vt tibi nec mihi scandalum facias. Que ait. in-
 vanum loqueris. Melius est tibi hic penitere peccata tua quaz
 in inferno. Recole quid sapiens dicit. Pauperem superbuze
 Diuitem mendacem. Et senem fatuum. odit deus. mendax es
 et tamen diues. quid fuit tibi. necesse mihi mendatum impo-
 nere. Infatuatus es cū florem iuuentutis mee ad libituz habui-
 sti et ad huc ad meretrices tuas cucuristi. Ideo magna gratia
 dei est q̄ tu hic puniaris ne in eternum pereas. et ideo peccata
 tua patienter sustine. At ille. O domina tamen deus est miseri-
 cors et nihil a peccatore requirit nisi contritionem et emendam.
 modo permitte me intrare et libenter volo me emendare. Que
 ait. Qui dyabolus te talem predicatorum constituit. Amen
 dico tibi non intrabis. Et dum sic loqueretur campana pulsa
 batur. Miles hoc audiēs ait. O dñā iam campana pulsatur
 permitte me intrare ne in eternū confundar. Que ait ista pulsa-
 tio pretendit salutem anime tue vt penam patienter sustineas.

Dñs dicitis vigiles circuibant ciuitatem ⁊ militem in platea
stantem inuenerunt: et dixerunt ei. karissime non est bonum q̄
ista hora hic stas. Domina cum audisset vocem illorum ait. O
karissimu. de isto maledicto sene ribaldo me vindicare. nā cuius
filia ego sum et qualis. vos scitis. Nam iste maledict⁹ sic omni
nocte lectum meum dimittit et ad meretrices suas vadit. Ego
vero sperabam semper emendam ipsius in tantum q̄ nolebam
alicui amicorum meorum reuelare et nihil tibi profuit. Et
ideo peto vt in eum tanq̄ incorrigibilem legem impleatis. Tūc
vigiles militem arripuerunt et rota nocte eum in carcere casti⁹
gauerunt: et in crastino eum in pilario posuerunt. Tūc ait.
magister imperatori dñe intellexistis que dixi. Et ille per opti⁹
me. Amen dico vobis si filium vestrum propter verbuz vxoris
vestre occideretis peius vobis eueniet q̄ illi militi. Ait impera
tor. mulier. illa pessima fuit que sic virum suum falso modo per
didit. dico tibi magister q̄ ratione huius exempli hodie filius
meus non mouetur. Eui ille si sic feceritis. prudenter ageris et
postea de hoc gaudebitis. Unde deo vos cōmendo et gra
tes refero de patienti audirione et fili vestri remissione. et sic re
cessit. Imperatrix cum hoc audisset q̄ puer non esset mortuus
fleur amare et cameram priuatam intrauit in qua seipsam dila
cerauit et vocē magna clamauit. Heu mihi q̄ vniq̄ nata fui q̄
filia tanti regis in tantum debet confundi. et de hoc emendam
nō potest psequi pedisseq̄ audientes clamorē imperatori nun
ciauerunt. Imperator ad eam iuit et cōsolabatur eam dicens.
O domina nolite sic lūtes morum vobis decentius excedere
et ita clamores emittere. Que ait. o domine propter amores
quem ad vos habeo ille me plus facit dolere de contēptu facto
Nam quia intima dilectio cordis vestri me huc vsq̄ phibuit q̄
ad patrē nō sum repatriata qz timeo mala vobis euenire si fece
rum. Nam pater meus satis potens est me diuicijs honorare et
despectum meum vindicare. Abit hoc a te noli hesitare q̄
diu vixero ego vobis nō deficiam. Que ait. domine vtinam
longo tempore possitis viuere. sed timeo q̄ vobis cōtinget sicut
eui eandem militi de filio suo qui caput patris sui in cimiterio
sepelire nolebat cum tamen pater p̄ eo mortuus esset. Ait im
perator. O domina dic mihi tale exemplū quomodo hoc fuit q̄

caput sepelire noluit et pater tamen pro eo mortuus fuit. Que
ait libenter dicam ad profecum vestrum.

Rat in ciuitate romana quidam miles qui duas fili-
lias et unū filium habebat. Ille miles basitludia z
torneamenta diligenter frequentebat in tantum qđ
quicquid poterat inspectaculis mundanis expende-
bat. tunc temporis quidam imperator erat nomine octavianus
qui omnes homines et reges in possessione auri et argenti pre-
cellibat in tantum qđ vnā turrē habuit auro plenā et quē-
dam militem custodem super turrē cōstituit. Miles vō qui
torneamēta sic quesiuit in tantam egestatem deuenit qđ de ven-
ditione hereditatis disposuit. Tū vocauit filiū suū dicens
ei fili mi. consule quomodo faciemus. necessitate cōpulsus aut
opozet et hereditatē vendere aut aliā viam inuenire per quem
vivere possim? Nam si hereditatē vendidero tu et forozes tue
peribitis. Cui filius. Pater si aliud cogitare possitis absqđ ven-
ditione nostre hereditatis paratus essem vos viuare. Cui pater
bonū psilium cogitauit. Imperator turrē habet auro plenā
accedamus de nocte cū instrumentis per forozes turrē z ac-
cipiamus de auro pro nostra necessitate. Cui filius bonū est con-
silium. Melius est de auro imperatoris accipere et nostrum
defectū suplere cū ipse super habundet qđ hereditatē nostrā ven-
dere. Ambo de nocte surrexerūt cum instrumentis et ad turrē
accesserunt et forozem perforerunt et de auro tantum ceperunt
quantum ambo porzare potuerunt. miles debita sua soluit ba-
sitludia vt prius qrebat z oia cōsumpsit. Interim custos turrē
intrauit et thesaurum furatū cum videret et forozem latū vltra
modum perterritus erat. et ad imperatorē venit et sibi factum
denunciavit. Cui imperator ad quid mihi talia dicas? nonne
tibi thesaurum meū commisti et ideo de te requiro. Ille vero
hoc audiens statim turrē intrauit et coram forozine vas ple-
num pice posuit cum butimine mixtum et posuit sic subtiliter qđ
nullus intrare posset quim in illud caderet z cū cecidisset in vas
piceis nullo modo resurgere posset. Non longo tempore post
hoc miles oia consumpsit et ipse vna cū filio suo iterato ad
turrē accessit z thesaurū aspicerent. Et dū pater primo intrare
deberet statim vsqđ ad collū in illud vas pice z butimine repletū
b ij.

cecidit. Quod dum sensit captum allocutus est filio suo dicens:
O fili noli appropinquare quod si feceris euadere non poteris.

Cui istius absit hoc ame ut te non iuuen. quia si ibi inuen-
tus fueris nos omnes filij mortui sumus. et si per me te iuuare
non potero consiliū queras quomodo liberari poteris. Cui
pater consiliū aliud non est nisi cum gladio tuo caput tibi
amputes. ut autem corpus meum sine capite inuentum fuerit
nullus de me noticiam habere poterit. sic tu et filie mee misda-
nam confusionem et mortem euaderis. Cui filius pater per opti-
me consulisti. Nam si noticiam inde perciperet nullus nrm
mortem euadere posset. expedit caput tuum am purare. Sta-
tim gladium euaginauit et patri caput abscidit et inquadā fo-
ueam proiecit et postea in foueam abscondit et sororibus factū
intimauit. Quem ortem patris per plurimos dies plange-
runt occulte. Post hec custos turris turrim intravit et corpus
sine capite inuenit. qui satis admirabatur et regi nūciavit. Cui
impator corpus illud ad caudam equiligate et sic per omnes
plateas trahite et auscultate diligenter si quis ciuitatis emissio-
nes emisisset ubique hoc audiueritis illi dom? dñs est hos
oēs cōprehendite. et ad furcas vna cū corpore trahite et suspen-
dite. Quod ministri scdm regis preceptum impluerūt. Cū vo-
corpus ex opposito dom? trahentur filie eius videntes corpus
patris sue clamorem validum emisērūt. Frater ear? ut audi-
uit clamorem soroz statim seipm in ore grauter vulnerauit sic
quod sanguis in magna copia exiit. Satellites vo cum clamore
audissent domū intrant et causam clamoris quesierunt. At
filius a casu saluer lesus sum et sorores mee dum sanguinez tā
babundanter exire cernerent ut videtis clamauerunt qui credi-
derunt verbis eius et sic de lusi recesserunt et corpus militis in
patibulo suspenderunt vbi pendebat multo tempore nec filius
eius corpus volebat de patibulo deponere nec caput sepelire.

Imperatrix domine intellexistis que dixi. At ille per optime.
Ac ait domine timeo. quod sicut de filio vestro et de
vobis. Miles iste propter amorem filij factus est ege-
nus et primo furtum comisit et turrim fregit. Secū-
do seipsum decapitare fecit ne filius obprobriū ha-
beret. Postea filius caput patris in foueam proiecit nec in-

11
ecclesia nec in cimiterio sepeliuit. corpus in patibulo pendere
permisit sed si nō potuisset de die deposuisse bene potuisset de
nocte. Eodem modo vos die ac nocte laboratis vt filiū ve-
strum ad honores et diuitias promoueat. Sed sine dubio
ipse laborabit p vestra confusione vt in loco vestro regnare pos-
sit. ideo consulo vt cum occidatis an eū malum per eū sustinea-
tis. Qui ait. amen dico tibi exemplum tibi retulisti fili? iste
quādo caput patris amputauit nec sepelire voluit filius meus
sine dubio sic tibi non faciet pcepit ergo satellibus vt cum
ad patibulū ducerent. Qui pceptū eius impleuerūt. Cū vō
per plateā ducerēt clamor populi intollerabilis sonuit. Ecce
vnicus filius imperatoris ad patibulū ducit. Cū vero cum sic
ducerent. Tertius magister videlicet craton in dextrario suo
ei obuiauit. Quem cum puer vidisset ei inclinauit ac si diceret
memērote mei. Populus vero clamaui dicens. O bone magi-
ster festinate et discipulū vestrum saluate. Ille vō equū cū cal-
caribus vigebar et ad palacium festinabat et dum peruenit ad
imperatorem honorifice eū salutauit. Cui ait. nunq̄ bonuz sit
tibi. Cui magister putabā in meo aduentu a vobis honorari et
muneribus donari 7 nō habere indignationes. Ac ille sicut me
ruisti. sic tibi fiat. Cui ait. domine quid merui. Ait imperator
certe mortē turpissimā. Nam filium bene loquentē et mougera-
tum vobis tradidi ad informandū 7 mutum et ribaldū tibi vō
distis. et ideo hodie morietur et vos morte turpissima peribitis.
Cui magister. domine quādo dicatis quod mutus sit hoc com-
mitto deo qui mutos facit loqui et surdes audire. Sed q̄ dici-
tis q̄ vxorē vestrā voluit opprimere istud libenter vellem scire
si aliqua creatura hoc vidit. quia non est malicia super malici-
am mulierum vt etiam bene per exemplum vellem probare.

Quoniam mulieres plene sunt mendacijs. Et vos vultis
filium vestrum propter verbum vxoris vestre occidere et si hoc
facietis. vobis contingeret sicut cuidam nobili viro de vxore sua
et pica quam miro modo dilexit. Cui imperator narra tibi ro-
go te quomodo mulieres sunt plene malicijs et mendacijs.

Qui ait non faciam nisi prius filium vestrum a morte reuo-
catis. Et tunc ad placitum vestrum exemplum proponam.

Tūc imperator statim fecit puerū reuocare et iterū in carcere
b iij.

poni. Tunc magister incepit in hac forma exemplum suum narrare.

Nus fuit in quadam ciuitate qui habebat quādam picam quā multū et in tantū dilexit q̄ singulis diebus linguā latinā et hebreicā eam docebat. Et cum perfecte esset instructa. quicquid vidit vel audiuit totum dño suo referebat. Ille autem cuius habebat quandā iuuenulam uxorem pulchram valde sicut vos habetis quam multū dilexit sed ipsa e contrario cum non adamabat eo q̄ pro carnali opere ei non sufficebat. Et ideo cum marito alium iuuenē gratiosum dilexit et omni tēpore cū maritus ad negocia sua extra ciuitatem perrexit pro dilecto suo misit. pica cum hoc videret totum domino suo in aduentu narrabat ita q̄ infamia per totam ciuitatem volaret de adulterio eius. Maritus autem sepius eam arguebat. illa autē respondit. Tu credis pice iue maledicte que q̄ diu uiuet semper inter nos discordia erit. Qui ait. pica mentire nescit. sed sicut vidit et audit narrat. et ideo magis credo sibi q̄ tibi. Accidit semel q̄ cuius ad partes remotas iuit pro mercimonijs suis. Uxor statim misit pro amato suo ut veniret. Ille vero distulit vsq̄ ad crepusculum noctis ne videre tur ab hominibus. Et ipse cum venit pulsans ad ianuā et aperiens ei ait. intrare secure qz nemo vos vidit. Qui ait pica maledicta nos accusabit. nam per eam per totā ciuitatem infamati sumus. At illa secure intra qz ista nocte de pica me vindicabo. Tunc per aulā intrasset vbi pica sedebat. pica cum audiuit. hec verba dicendo. O karissima dña picam valde timeo. Illa cum hoc audisset ait. O fatue propter obscuritatem te videre nō potest. Tunc pica audiens dixit. Si te non video vocem tuam nō audio et domino meo iniuste agis. quia cū domina mea semper dormis. Vere dico tibi cū ipse venerit sibi dicam. Qui hoc audiens ait. Nōne dixi tibi. quia pica nos confundit. Que ait. noli timere nam nocte ista erimus de pica vindicati. cameram intrauit et simul illa nocte dormierunt. Dña greca gallicantum surrexit et ancillam ad se vocauit et ait et. affer scalam ad te cum domus ut me de pica vindicare possim. Ancilla scalam apposuit et ascenderunt per tectum et foramen fecerunt supra picam directe et super picam arenam et lapillos et aquam proiece

runt infantum q̄ pica fere mortua fuit. **M**ne vero amasius
 per posticū exiit. **C**ū autem dominus venisset prout solit⁹
 erat picam suam visitauit. et dixit ei. o pica et auicula mea dilec-
 ta dic mihi quomodo erat tibi in absētia mea. **C**ui illa. o domi-
 ne dicam tibi rumores quos audiui vxor tua statim post tuum
 recessum. vnū in noctis obscuritate intromiseret ego cum argue-
 bam et dixi sibi q̄ in vestro reditu vobis omnia deregerem. ta-
 men hoc non obstante ad cameram cū introduxit et illa nocte
 cum ea dormiuit. **Q**ueris ergo quomodo in absētia tua mi-
 bi fuerit. **A**men dico tibi nunquam mihi tā male euenit sicut il-
 la nocte quia fere mortua fui. **N**am grando nix et pluuia per
 totam noctem super me ceciderunt in tantum q̄ eram quasi ex-
 tinta. **D**omina cū hoc audisset ait. **O** domine tā credis pice tue
 non aduertis quid dicit ipsa q̄ nocte illa fuit grando nix et plu-
 uia in toto isto āno non fuit tam serena nox. ergo a modo non
 credas pice. **M**aritus perrexit ad vicinos querens vtruz no-
 cte illa fuerat tempestas aut pluuia. **A**t illi responderunt. q̄ ali-
 qui ex eis per totam illam noctem vigilissent et in toto anno
 non fuerat tam serena nox quam considerassent. **C**uius ille do-
 mum rediens ait. vxori sue. **E**cce inueni te in veritate. nam nox
 illa serena fuit vt percepta vicinis tuis. **C**ui vxor. o domine sa-
 tis aperte perpendere poteris q̄ pica mendax est et p̄ sua mē-
 dacia iam dudum inter nos discordiam seminavit. **E**t cuz hoc
 per suā mendaciā per totam ciuitatez sum diffamata. **T**ūc cuius
 iur ad picam et ei ait nonne pprijs manibus singulis diebus
 pascēbam te et tu mendacia inter me et vxorem meam semina-
 sti intantum q̄ per totam ciuitatem diffamata est. **P**ica respō-
 dit. nouit deus q̄ nescio mentiri sed ea que vidi et audiui retuli
 tibi. **A**d ille mentiris. nonne mihi dixisti q̄ illa nocte grando
 nix et pluuia fuit intantum quod fere vitam tuaz amisisti quod
 fuit falsum. **A**mmodo talia mendacia et discordias inter me z
 vxorem meam non facies. **P**icam accepit et sibi collum fre-
 git. **D**omina cum hoc vidisset gauisa est. et ait. **O** domine
 opime fecistis modo amplius possumus cum pace vivere.
Cū vō picā occidisset respexit supra z vidit in sūmitate scalā et
 vas aq̄ lapillos z arenā. qd̄ cū vidisset fraudē vxoris ppendit z
 magna voce clamauit. **D**eu mihi qz propter verbū vxoris mee
 b iij.

picam meam et totum solacium meum perdidit et occidit que mihi
veritatem in omnibus dixit. et statim pro dolore lanceam suam fregit
in tres partes et ad terram sanctam perrexit et amplius nunquam ad uxorem
reversus est. Tunc ait magister imperatori. domine intellexi
stis que dixi. Ille optime. qui ait nonne fuit maledicta mu-
lier que sic picam per mandata occidi procuravit. Ait impera-
tor reverera plena fuit maledictionibus. nam multum pice copaci-
or que pro veritate sinceritatem amisit. Beredico tibi exemplum
optimum mihi dedixisti. filius meus isto die non morietur. Ait
magister domine si sic feceritis prudenter ageritis. et gratias vobis re-
fero quod filio vestro propter me hodie peperastis. ad deum vos
comendo. Imperatrix cum hoc audisset quod puer nondum mortuus
esset fecit vultus maximos ira quod per totum palatium audiret
Deum inquit mihi quod unquam imperatrix facta sum. vixit mortua
fuissem quam ad partes istas ducta fui. Imperator cum vultum
ipsius audisset ad eam in cameram intravit. et quantum potuit eam
consolabatur. Que ait. domine nonne tam magnam tristitiam habeo
ex quo uxor vestra sum et in vestra societate et per filium vestrum sic
confusa sum. sicut me dilaceratam et cruentatam vidistis et mihi
promisistis quod filius vester occideretur. et ecce adhuc vivit. qua-
re non deberem dolere. Ait imperator libenter tibi placere volo
et iustitiam exercere sed quod hesternam die distulit. ad hoc movit me
unum exemplum magistri. Que ait o domine. vos dicatis sententi-
am propter unum verbum distulisse. Amen dico vobis unum pro-
pter totum mundum non debuissetis iustitiam dimisisse. Timeo quod
vobis continget cum magistris vestris sicut quodam tempore corinthe-
bat cuidam imperatori cum septem sapientibus suis. Cui im-
perator: rogo te narra mihi illud exemplum. Que ait ad quod de-
beo in vanum laborare quia heri optimum exemplum dixi et nihil pro-
dest. quia quicquid pro profectu vestro narro hoc magistri filii
vestri totum ad destructionem vestram vertunt. et hoc in presen-
ti exemplo dare vobis demonstrabo. Cui imperator. o domine mea
dilecta dic mihi hoc exemplum ut ex eo melius mihi precauere
possim quia quantum sententiam distulerim non tamen propter
hoc vitam sibi donavi. Nam quod differtur non omnino id eo au-
feratur. Que ait. libenter ad profectum vestrum dicam et in-
cepit secundum hanc formam.

Septem sapientes quondam erant in ciuitate roma-
na. per quos totum regnum regebatur. et nihilomi-
nus. tempore illo imperator nihil fecit nec attem-
pauit sine eorum consilio. Quod cum sapientes senti-
rent imperatorem eis inclinatum. nec quicquid sine eis fecit nec
ordinauit. Tunc intra per experimēta fecerūt vt ipse impera-
tor in palacio suo clare videret. sed statim postq̄ exiret paladium
cecus fiebat ⁊ hoc ideo operati fuerūt vt liberius de oībus ad im-
peratorem spectantib⁹ se possent introuētere et per hoc lucrum
sibi acquirere. Et postq̄ istud experimentuz operati sūt postea
nūq̄ immutare potuerūt. et imperator ipse secus remāsit multis
annis. Unde isti sapientes septē ordinauerūt q̄ si q̄s sompnū
haberet q̄ ad eos veniret cū talento auri vel argenti et sompnū
et interpretatōnē eius eis dicerēt et per talem viam multū plus
quā imperator a populo obtinuerūt. Cum vero iuxta impera-
tricem sua in mensa semel sederet cepit ipse imperator iugemisce-
re et se cōturbare. Et cū imperatrix hoc p̄penderet diligenter cau-
sam tristitiae inquisiuit. Ac ille. nōne satis graue mihi est q̄ ex-
tra palaciū iaz diu cecus fui et de hoc remediū habere nō habeo.
Cui imperatrix o dñe mi audite consiliū meū ⁊ nūq̄ vos penite-
bit. Septem sapientes in curia vestra sūt per quos totū regnuz
regitur. Si modo bene negociū vestrum inspiciatis in venietis q̄
ip̄i vestre cecitatis sunt cause ⁊ si sic est digni sūt. turpissima mor-
te ergo audite consiliū. Mittite pro eis et exponite eis infami-
tatem vestram et sub interminationis morte. turpissime eis ied̄
minamini vt remedia apponat q̄ si nō fecerint mala morte ve-
litis eos interimere. placuit consiliū imperatori et statim pro
magistris misit. Et cū venisset statim imperator eis cecitatem
exposuit et pro pena mortis ab eis remediū postulauit. Ac
illi dñe mi. rem difficilem queritis: sed ex quo vtiq̄ banca no-
bis exigitis dentur nobis inducē decem dies et decimo die do-
mino duce respondem⁹ qd placuit imperatori. Tūc septē ma-
gistri et sapientes intra se tractabāt quō hoc peruererēt ⁊ nullo
modo hoc inuenire poterant q̄ cecitatem imperatoris repelle-
rent. Contristati sunt ex hoc valde et inter se dixerunt. nisi
remediū apponamus omnes filij mortui erimus. Ambu-
labant proinde per imperium. vt si casu contingeret aliqua pro

sp̄ritas remedij. Et accidit q̄ transitū fecerunt per quandaz
ciuitatem et in medio ciuitatis inuenerunt pueros ludentes.
Quidam homo a tergo cum talēto auri dicebat eis. Magi
stri karissimi sompnū hac nocte vidi cuius interpretationē mi
hi indicate et aurum cōiūctum percipite et accipite. Quidā puer
ex alijs pueris in ludo existentibus cum hoc audisset ait ei. noli
eis aurum dare sed mihi et sompnū tibi interpretabor. Ille
vero ait videbam in medio pomerij mei q̄ fons quidā erūpe
bat a quo tot riuuli procedebāt q̄ totum meum pomeriū aquis
impleuerunt. Ait puer quere lignem z in eodē loco fode vbi
tibi videbatur fons erūpere. et ibi tibi thesaurum inuenies q̄ tu
et omnes tui delectabuntur. Qui iuxta interpretationē pueri
quesiuit. et oīa prout puer indicauerat sibi inuenit. Qui statū
ad puerum redijt et ei talentuz auri pro interpretatione sompnij
obtulit et puer recipere renuit. sed suas orationes requisit.

Sapientes autem cū puerū tam sapienter interpretentem au
dissent. Dixerunt ei. O bone puer quod est nomē tuū. Ait ille
merim⁹ vocor. Cui illi karissime. satis dare videm⁹ in te ma
gnam sapientiam. vnū tibi proponim⁹ et hoc de te libenter in
formari vellem⁹. quibus puer ait. proponatis. Ait illi. impera
tor dñs noster quam diu in palatio manet videt dare sine omni
impedimento. Sed statim post q̄ foras exierit excecatur ita q̄ ni
hil videt. Si modo causam huius nobis iudicare posses z reme
dium adhibere. mercedes et honores maximos ab impatore
consequeris. Ait ille vtrūq̄ per optime scio. scilicet causam di
cere. et remedium dare. Qui dixerunt. tunc venias nobiscum
ad impatorem vt eis subuenias et cōsignam mercedem accipi
as. Quibus puer ait. paratus sum. Cum ergo euz puero ad
imperatorcm venerunt dixerunt ei. Ecce dñe puerum istum
ad vos duximus qui vestro desiderio per omnia satis faciet

Quibus imperator. karissimi accipitis hunc super vos quic
quid agit mecum. Ait illi. ita dñe nam eius prudentiam experti
sumus. Rex vero cōuertit se ad puerum et ait illi. Intro
mitte te de hoc q̄ mihi velis causam accuatis mee iudicare et
etiam remedium adhibere. Cui puer. dñe introducere me in cu
biculum iuxta lectum vestrum. z ibi vobis ostendam quid opor
teat fieri. Vbi cum introductus fuisset ait seruis. cito deponi

te lectos et omnia instrumēta ⁊ mirabilia videbitis Quod cum factū fuisset viderunt ibi fontem fumigantem habentē septem bullas. Quod cū imperator videret ultra modū mirabatur. Cui puer dñe hunc fontē videtis. et nisi iste fons extinguatur cū suis bullis nunq̄ visus recuperabitur. Carissimi me quomodo cū extinguemus. At ille. dñe nunq̄ nisi p̄ vnū modum. At imperator. hūc modum nobis edicere et si mihi possibile est ad implebo vt recuperetur in me visus ab extra sicut ab intra. Cui puer. dñe septem bulle istius fontis sūt isti septem sapientes qui te et regnū tuū proditorie bucusq̄ repperūt. Hi vos excecauerūt extra palacium vt ipsi magis vestros subditos exactionarent vobis nō vidente. Sed modo remediū ad bibere ignorant. Modo audite consilium meū et fons iste extinguetur. facite decapitari primū magistrū et statim videbitis primam bullam extinctā et sic ordinarie quousq̄ omnes magistri fuerunt decapitati et statim omnes bulle cum fonte euanescent et visum vestrū re habebitis. Quod cum impletū fuisset fons iste cū bullis suis euauit. Et imperator eum ad diuicias et honores promouit. Tūc ait imperatrix. dñe qm̄ edastis me huiusmodie que dixi. At ille per optime. Bonū exemplū ⁊ reale recitasti. Cui illa. eodem modo sapientes vestri intendūt vobiscū agere p̄ eoz narrationes vt fili⁹ vester regnū habeat sup̄ vos qd̄ absit

ons iste est filius vester a quo oriuntur septē bulle id est septem sapientes quas nūq̄ poteris destruere do nec septem magistri debilitentur. Quo facto fōs iste .i. filius vester cū oībus caullationibus suis euanescit. sed ne a magistris suis habebat viuamē suspēdat ille prius et cōsequenter septē sapientes et sic per optime imperiuz regere poteritis. Imperator statim precepit vt filium ad paribulū ducerent. Sacerdotibus hoc ad implentibus sic magnus concursus et clamor in populo Qui rumores illico quarto magistro noīe malq̄drac intonuerūt Qui ascendēs dextrariū festinabat ad palacium. Cui filius obuiauit et inclinans magistro suo se sibi recommendauit. Cum autem magister ad imperatorē venisset et reuerendissime salutauit. Cui impera

tor. Sa'us tibi nunq̄ maledicte senex. filium meum bene loquē
tem et per omnia virtuosum mihi peruerstis in mutum et ri
baldum ita q̄ vxores meam opprimere voluit. et ideo male mo
rietur et vos oēs siml' secū. At magister. O domine talia a vo
bis non merui. Deus nouit quare filius vester non loquiuir in
breui perapieris alia sed tempus nondū aduenit. Sed q̄ dici
tis q̄ vxorem vestrā voluit opprimere. illa verba autentica
non sunt nec probata nec propter personam singularem filium
vestrum morti sententiare deberetis. Si modo filium vestrum
morti iudicatis propter verbū vxoris vestre peius vobis cue
niet q̄ vni sem de vxore sua quod probabo. Cui imperator. cre
dis tu senex mecum agere sicut quondā septē sapientes impatori
fecerunt. Domine ad hoc respōdeo delicia vniua vel ad huc
viginti non debet redondare in detrimentū aliorum. de omni
statu mundi sunt boni et mali. Sed vnum pro certo vobis di
co q̄ male vobis eueniet si hodie filiū vestrum occideritis pro
pter verbum vxoris vestre q̄ ostendere vellem per notabile ex
emplum. Cui imperator. O magister. hoc recita pro edifica
tione nostra. Cui magister. si puerū reuocetis post reuocationē
quicquid vobis tunc de filio vestro expedire videbitur faciatis
tunc recitabo aliter non. Imperator ait. dic et tunc reuocet. et cū
reuocatus fuit magister in hunc modum narrare incepit.

Ut quidam miles senex ac iustus qui multo tempo
re sine vxore ac prole viuebat. Tandem venerūt
eius amici consulendo vt vxores acceperet. miles sic
consultus et rogens ab amicis pulsatus annuit. Illi
vero filiam prefati romani ditioris pulchram valde ei dederūt

Quam cū vidisset statim amore cecatus per eā. miro modo
eam diligere incepit. Cum per aliquod tempus simul stetit
sent nec ipsa ab eo cōcepisset contingit eā quodā mane pergere
ad ecclesiam cui mater obuiauit que salutauit filiam gratis vt
decurt dicensq̄ et. O karissima filia quomodo placet tibi matri
moniu e. dominus tuus. Cui filia. mater pessime. naz dedistis
mibi antiquū et senex per omnia mihi displicētem. q̄ me sepul
ture dedissetis illo tēpore vellē. q̄ tantū delectarer cū porco iace
re et comedere sicut secū. et ideo me cōtinere nō possū s aliu ame
re volo. Cui mater absu hoc ate. aduerte q̄ ego tāto tpe cū pa

tre tuo fui de tali fatuitate me nūq̄ intrōmīssit. **Ait** filia. **O**
Marer mirum nō fuit quia vos ambo in iuēnture conuenistis
 et vnus solacium ab altero recepit. ego vero nullū solacium cor
 porale ab eo recipere possum q̄ frigidus et immobilis in lecto
 meū est. **Cui** mater si vtrique amare volo. **Cui** mater melius esset tibi
 et minus peccatum milite vel armigerū quā presbiteruz. **Ait**
 filia nō. et hec ratio si militem vel armigerū diligere ille in brāuē
 faciatus esset de me post q̄ me haberet et me confunderet tunc
 postea deberet me cōtempnere. nō autem sic de presbitero quia
 suum bonorē ita bene sicut meū habet custodire. et etiam spiri
 tuales magis fideliter se habēt ad amatas suas q̄ seculares
Cui mater audi consiliū meū et bene tibi erit. **Senes** valde sunt
 crudeles remta eū p̄? et si sine pena euadere potes. tunc diligat
 presbiterum: **Que** ait nō possum tam diu expectare. **Ait** ma
 ter sub benedictione mea expectes donec eum rempaueris.
Ait filia propter tuā benedictionē me continere oportet quous
 q̄ cū probauero. **Sed** dic mibi mater quomodo eū probabo
Ait mater arbore in pomerio suo h̄z q̄ multū diligit illā succide
 dum venatū p̄git et ei ignē de ea facias q̄ si tibi remittit scire
 presbiterum amare tunc potes. **Que** audito consilio matris sue
 ad domū suam redijt. **Cui** marit? vbi tam diu fuisti. **Respon**
dit. in ecclesia fui vbi matri mee obuiaui cū qua et modicū cōsa
 bulaz sic q̄ gratoſe dissimulauit. **Post** prandiū hora cōperenti
 dñs ad venandū iuit. **Tunc** dñs dixit ortolano arbore istā no
 uit plātatam succinde q̄ ventus valid? est et dñs meus frigid?
 ventet de venatione vt ignē habeat ad caleficiendū se. **Cui** or
 tolanus dñs certe hoc nō faciam q̄ dñs meus hāc arbore plu
 diligit quā reliquas omnes. tñ bene uiuabo. vos colligere li
 gna supflua s̄ hāc non succindā. **Dñs** hoc audies securiz ex ma
 nibus ortolani accepi et arbore succindit et p̄ ortolanū cū cete
 ris ad domū portari fecit. **De** sero cū dñs de venatione satis frī
 gidus venit. **Dñs** ignē copiosam parare fecit et ei obuia iuit et
 sedem ad calefaciendū se collocauit. **Cum** vero modicū sedis z
 odore ignis p̄cepissz. **Vocauit** ortolanū dicēs ei. vt p̄ odore sen
 cio videntur mibi noue plantule in igne ardere. **Ait** ortolanus
 dñe. verū est. arbore p̄dit dñs nra. **Ait** miles absit hoc ab om

nibus vt plantula mea succissa sit a vobis. Dñā statim respon-
dit ymmo dñe ego feci cognoscēs tēpus frigidū' et vos in frigi-
datum. et ideo de tali plantula ignē ordinaui p vestro solatio:
Miles vero hoc audiens eā toruo vultu inspiciens. ait o male-
dica mulier maledicaris a deo. quō ausa fuisti tam gratā plan-
tam abscondere quā tñ nouisti me diligere. illa hoc audiens fle-
re cepit et cōqueri dicēs. O dñe mi ppter magnū bonū' et eoz
modū vestrū feci et taz grauitē accipitis. heu heu mihi: Statiz
miles vt lacrimas vxoris vidit et querelas audiuit cōmorus et
cōpassus est dicēs ei. Cessa a fletu et ampli' caueas ne me in ali-
quo quod diligo prurbes. Mane autē faco cū ad ecclesiā perge-
ret matrem iterato obuiā habuit et se mutuo salutauerūt. Tunc
filia ait matri. O mater dilecta modo presbiterum volo amare
Quia dñm meū temptaui vt cōsuluistis s ad paucas lacrimas
totum mihi remisit. Cui mater. o filia licet senes vna vice disti-
mulent tñ alia vice penā duplicāt. Et ideo consulo vt ad huc se-
mel temptas eū. Que ait. nō possum vltērius expectare qz tñ
sustineo propter amorē huius clerici qz explicare sermōib' nō
possum ideo mihi cōpari deberes nō ad huc dilationē consulere
Cui mater ppter filialē dilectionē jrēpta eū ad huc semel et pro-
pter benedictionē patris tui. et si tñc sine increpatione ibis. dili-
gas presbiterū in noīe dñi. Au filia grauis pena mihi est qz
tñ tempus expectare tñ propter benedictionē patris mei ad huc
eum tēptabo. dic mihi quō. Au mater cōstat mihi qz canticuluz
habet quē multum diligit eo qz bene latrat et eius lectū custodit
illum cora eo ad pietē proticias fortissime sic qz moriatur. et sic
tunc euadis in noīe dei presbiterū diligas. Au filia oīa ad tuuz
consiliū ad implebo. Quia nō est filia viuēs bodie qz benedictio
nez patris et matris libēcus haberet qz ego. et sic vale dixit ma-
tri. ad dñm em reuerfa est et diē illum cū magna importunitate
animi deduxit in vesperū. Cum autē nox ad esset ecce lectus euz
purpura et bysso sternitur. Miles iterū iuxta ignē sedebat. Lani-
culus more solito lectū ascendit quem cū pedibus inferiorib' ac-
cepit et ad parietē furioso aīo iactauit et eū excerebrauit. Miles
hoc vidēs vehemēter iratus vxori impperabat dicēs. o pessima
et crudelissima oīm mulierū et quō natura tua hoc potuit susti-
nere vt canticulū tā delicatū z mihi tā dilectus excerebrare posses

Que statim cū fletu agebat Dñe nōne vidistis lectū nīm tam p̄
 ciosum quō de luro venit et illū defecavit. At ille bñ novisti q̄
 caniculus pl⁹ dilexi q̄ lectū illa hoc audiet mag⁹ flevit. heu mihi
 q̄ vnq̄ nata sui q̄qd em̄ bonifacio totū in malū revertit. Miles
 v̄o lacrimas et q̄relas mulieris nolebat pari q̄ ipaz dilexit Et
 ait noli flere qz tibi remitto z caueas de cetero hoc psulo. et dor
 mitū tu erūt. Mane surrexit z ad ecclesiā iuit vbi matres inuenit
 q̄ cū saluassz et dixit Mater mō psbiterū amare volo qz iā secū
 do virū meū tēptauit et oīa supportauit. o filia nō est crudelitas
 sup crudelitātē senū. cōsulo vt adhuc eū tēptes. filia rñdit mater
 iuanū laborat si scires qd z q̄tū p̄ amore ei⁹ sustineo me vtique
 iuuares si me diligeres. audi me solū ista vice et āplius te nūq̄
 ipediā. bñ cōstat tibi q̄ lac a mamillis meis bibisti z dolores i
 pu p̄ maximos habui p̄p̄tēte. per has passiones te moueo vt
 hāc p̄ticiōne mibi nō deneges et promitto deo q̄ post bec nūq̄
 te ipediā. Cui filia licet hoc sit mibi grauissima pena per tantuz
 temp⁹ ab amore ei⁹ sustinere. Tñ propter monitātā seuera et
 etiā ex quo votū vouisti me āplius nō ipediturā. tūc dic mibi
 quō eū tēptē. et ego adhuc semel attēptabo. At illa dñica die fu
 tura vt mibi bñ p̄stat irēdit nos om̄s inuitare ad prandiu⁹ in
 quo ego et pater tu⁹ et omnes amici nostri et nobiliores tocus
 ciuitatis erūt tūc cū immēsa eris in sede collocata esset cū abaria
 sunt apposita. Clauū infra mappā secrete absconde et tūc simula
 te cultelli tui oblita fuisse et bec verba tūc proferas. Ecce q̄ labi
 lis memorie sum cultellū meū in camera reliqui et surgas cū in
 petu vt mappā abaria et totū ad terrā eicias et si tunc sine p̄a
 euadis votū facio deo q̄ de cetero nūq̄ te ipediā. Cui filia libē
 ter illō faciā et sibi mutuo valde dixerūt. veit dies cōiunij i quo
 om̄s sicut mater dixerat p̄uenerūt. familie mēsz ordinauerunt
 oēs ad mēsz sederūt z filiā ex opposito sup sedē sedere fecerunt
 Et cū mensa bene esset p̄ata de abarijs et alijs vt decuit. Dña
 domus alta voce ait Ecce q̄ labilis sum memorie. cultellum
 meū in camera reliq̄ que ferre me oportet et surrexit cū impetu
 z mappā cū oib⁹ supposit⁹ totū ad terrā post se traxit z vaia au
 rea et argentea in terra iacuerūt. miles v̄o nimis irat⁹ erat i cor
 de. Sz p̄ yrecūdia dissimulauit corā hospiti⁹ suis z aliā ma
 ppā apportare fecit mūdā z alā fercula z cū iocūditate z gaudio

hospites suos ad comedendum sollicitauit sicque per eum omnes fu-
erunt consolati. finito conuiuio omnes milites grates dederunt et
quisquis ad domum propriam declinauit. Mane vero miles
surrexit et ad ecclesiam iuit et missam audiuit qua finita iuit ad
razorem et ait ei magister estis ne expertus sanguinem trahere de qua
cumque uena qua uobis dixeram. At ille domine sum me expertus sum
inquacumque qua mihi nominare potestis in corpore humano. At
ille contentus bene sequaris ergo me. Cum ad domum eius ue-
nisset intrauit cameram ad lectum in quo uxor sua iacebat et ait
ei surge uelociter. At illa ad quid adhuc non est hora nona. At
ille surgere te oportet quia es minuenda in ambobus brachijs
illa respondit. o domine nunc sunt minuta et quomodo minuas. Et ille ue-
rum est et ideo fatuata est. Nonne recolis que mihi fecisti primo
arborescens meam succidisti, secundo cantulum occidisti bestina die
me notabiliter coram hospitebus meis confundisti et quartum si permit-
terem perpetue me totum confunderes causam uuius ego confide-
ro ista latent in corrupto sanguine et ideo ego corruptionem extra-
here uolo ut me nec te decerem confundas et ignem copiosum fe-
cit fieri illa flens surrexit et manus ad celum leuauit dicensque
ei. O domine miserere mei at ille noli uentiam petere nam per misericordiam
quam deus operatus est nisi brachium extendas cito sanguines cordis
babebo. recolle quia mala mihi fecisti. illa brachium extendit ad ignem
At dominus ad razorem percute profunde aut tu recipies ictum ame il-
le uero fortiter percussit quod sanguis in magna copia exiit nec li-
gare permisit donec color faciei semmutauit. Hoc facto ait miles li-
ga brachium illud et percute aliud. At illa clamauit. O domine con-
pacemini mihi ecce iam morior. At ille istud cogitasse debuisse
antequam ista tria mala mihi fecisses et sinistrum brachium extendit
raion percussit et tam diu colon faciei mutabatur ire permisit et
ait miles modo liga eam et dixit uxori modo uade ad lectum tuum
et decerem studeas te emendare alias sanguinem cordis tui extra-
bam. His factis dominus razorem premiauit et foras exiit. Ipsa ue-
ro sub manibus ancille quasi mortua ad lectum deducta est. Que
ait ancille sine dilatione ad matrem meam uadas antequam moriar ut
ad me ueniat. mater uero festinatiter uenit ad eam. filia cum matrem au-
disset. ait ei O mater dulcissima sum quasi mortua quia tantum de

fanguine emisi q̄ credo me non euadere mortem. Cui mater
 nōne dixi tibi q̄ ienes sunt valde crudeles nūquid vis diligere
 presbiterū. Que ait. dyabolus cōfundat presbiterū nunq̄ aliuz
 decetero diligam q̄ marium meū. Tunc ait magister ad im-
 peratorem. Domine intellexistis me: et ille per optie. Inter oia
 que vnq̄ audiuit̄ ista narratio fuit per optima. Nā tria mala
 marito suo fecit et nō dubito si quartū admisset aliqui ip̄a virū
 suum cōfundisset. Ait magister cōsulo. ergo vos vt ab vxore ve-
 stra vos caueatis ne per eā peius vobis cōingat. Nam si p̄pter
 verba ipsius filium vestrū vnicū occideritis fraudem imposte-
 rum p̄cipiens et p̄petue vos penitebit. Ait ille vere magister fili-
 us meus non mouet̄ hodie. Qui ait dñe regrator vobis q̄ pro-
 pter narrationē meā hodie filio vestro pepercistis. Imparix
 hoc audiens q̄ puer nondū esset mō tuus induit se vestimētis
 suis melioribus et de curru suo disposiuit simulās se velle repa-
 triare ex quo sibi tanta cōtumelia esset facta et nulla emēda seq̄-
 retur. Iusticie familie hoc p̄cipientes impari nūquauerunt q̄
 imparix ad reparandū se disponeret. q̄ cū p̄cepit ad eā iura-
 uit dicēs. O dñā quo tēdis. putabam me te tantū diligere q̄ in
 mundo nō deberes aliud solatiū querere nisi me. Ait illa et hoc
 est verum. et ideo recedo ate q̄ potius volo audire mortē tuaz
 q̄ videre sine dubio tantū delectaris magistros illos audire q̄
 sic cōtinget sicut octauiano cesari qui ira cupidus erat q̄ nobiles
 imp̄ij illū viuū sepelierūt et os eius auro impleuerūt. at ille karissi-
 ma dñā hoc nefecris alias tibi vel mibi posset culpa poni. Ait
 ille dixit. certe verū est q̄ culpa nō est v̄ra. nōne pm̄issisti mibi
 multonēs q̄ filius vester moriet̄ et ad huc viuit. Ideo verbis
 vestris āplius nō credo. Ait impator nōne regem decet q̄ liber
 factū bñ at̄ ea discutere et specialiter in filio meo vnicū sup̄ quē
 non licet cito sentētiare. et ideo dico et rogo te vt mibi dicas ali-
 quid per q̄ regere me possum q̄ extranea regis p̄fusio ē impru-
 dēter in dicare. Ait illa libēter volo vobis vnū notabile exēpiuz
 dicere vt decetero non citis tam cupidus magistros audire et
 cepit in hac forma dicere.

Et iuanus cesar regnauit et erat valde diues et cupi-
 dus et sup̄ oia aurū diligebat. Eius romani tēpore
 suo multa mala alijs nationib⁹ fecerūt tantū q̄ di-

uerſa regna contra romanos commota fuerunt. In illo tempo
re erat ibidem magiſter virgilius qui omnes magiſtros arte et
alijs ſciētijs excellebat. Lues cū rogauerūt vt per arte ſuam
aliqd cōponeret p qd ab inimicis ſmuniti eſſent. Ille vō in arte
vnā turriꝝ aſtrui fecit ⁊ i ſūmitate turris tot ymagines q̄ eſſent
in mūdo puincie. In mediā aūr fecerat vnā ymaginē q̄ pomū
aureū i manu ſua tenebat ⁊ q̄libz ymago turris vnā cāpanellā
in manu ſua tenebat ⁊ ad ſuā puiciā puerſa erat videlicz ſibi aſ
ſinatā ⁊ quotieſcūq; aliq̄ puicia volebat i romanos rebellare ſta
tim ymago illiꝝ puicie reuertebat ſe ⁊ cāpanā pulſabat ⁊ pſequē
ter oēs ymagies pulſabāt. Romani ſ̄ audientes ſe armauerūt
et ad illā puiciā domūdaz toto conamine pgebat ⁊ ita nulla pu
cia tā magna ſecrete ſe de romanis vindicare poterat q̄n p yma
gines romani eſſent ſmuniti poſt hec magiſter virgiliꝝ ppter ſo
lacū pauperū fecit i eadē ciuitate ignē iugiter lucentē ⁊ ppe lu
men duos ſōtes vnū calidū i quo paupes balneauerūt ⁊ alium
frigidū ⁊ de quo recrearentur. et infra lumen et fontes fecit vnā
ymaginē ſtantē ⁊ in fronte eiꝝ erat ſcriptū. Qui me pcuſſe
rit incontinenti vindictam habebit. ymago iſta per multos an
nos ſterit.

Tandē venit quidā clericꝝ q̄ cū ſcripturā legis ſ̄ cogitabat intra
ſe et q̄lem vindicā q̄s poſſet recipere. Melius credo ſi aliquis
tibi daretur q̄ caderes ſb pedibꝝ tuis et theſaurū iueneret. Et
ideo ne q̄s tetāgat ne caderes hec ſcripta ſunt. ⁊ clericus manū
leuauit ⁊ icū validū dedit q̄ ymago cecidit et ſtatim lumen eſt
extinctū ⁊ ſōtes cuauerūt et theſaurū nullū iuenit. Pauperes
hoc pipientes cōſtanti ſūt. dicētes. Maledicaf in eternum
q̄ propter ſuam cupiditatem ymaginem deſtruxit et nos ma
gno ſolatio priuauit.

Poſt hec conuenerunt tres reges qui a romanis maxime
oppimebant. et cū pſiliarijs ſuis inuicem cōſilium habuerunt
quomodo ſe d̄ romanis vindicare poſſent ⁊ dixerūt aliq̄ ex eis
Inuanū laboramꝝ q̄ diu turris cū ymaginibꝝ ibi ſtererit nihil
contra eos agere poſſimꝝ. Ad quod pſiliū quattuor miles ſur
reperūt et regibus dixerūt. nos cōſiliū cogitauiꝝ quomodo
turrim cū ymaginibꝝ deſtruemꝝ et per hoc morti nos expone
mus ſaltē ſi vos expenſaz facere volueritis. At reges dixerunt

Et qualem expēsam. Illi dixerūt quattuor dolia plena auri habere oportet. Quibus reges dixerunt aurum recipite et promissum implete

Milites illi aurum acceperunt et versus romam ierunt. Et de nocte extra portā primā in loco speciali vnū doliū auri mergebant et scōz iuxta secūdas portā. tertiu iuxta tertīā portam. z quartū iuxta quartā portā submergebāt. et cū hoc fecissent de mane altera die ciuitatem ingressi sunt. et hora cōpetētī qñ imperator per forum iuit obuiauerunt ei et honorem p̄bentes vt decuit. Imperator videns eos dicebat eis. vnde estis aut cuius artis vel seruij. Qui responderunt de longinquis partibus sumus et auguros nos esse sciatis tam perfectos q̄ nihil specialiter absconditū nisi q̄ esse poterit qñ sompnare valeam.

Modo audiuimus de probitate vestra. et ideo venimus ad vos vtrum de seruijio nostro indigeatis. At imperator probabo vos et si vos veraces inuenero premia a me recipietis.

At illi nihil aliud nisi medietatem pro mercede de omnibus iruentsis petimus. Quibus imperator ait. bene contentor in hoc ipsi cum imperatore diuersa verba conferebant. Serofacto imperatore ad lectum intendente dixerunt. domine si placet scinor nostrum ista nocte sompnabit et tertia die domino nostro sompniū indicabimus. At rex. Ite cum benedictione dei. Illi cum gaudio recesserunt et totam illam noctem cum versationibus et gaudio sub spe certa consequendi suum propositum deduxerunt. Tertia die de mane ad imperatorem venerunt ait primus. domine imperator si placet vobis nobiscuz ire extra portam ciuitatis in proximo ostendam vobis doliū auri plenum absconditum. At imperator vadam vobiscum et videbo si verum sit quod dicatis. Cum vero ad locum venerunt extraxerunt doliū quod ibi posuerunt. Rex cum hoc vidisset gauisus est valde et dedit eis partem eorum. Tunc ait secundus. Domine ista nocte ego sompniabo. Cui rex deus det tibi bonum sompniū. Mane facti ille secundum doliū extraxit et ostendit regi et partem suam recepit.

¶ Similiter tertius z quartus super quo rex vltra modum gauisus est. z ait. nunq̄ tā veraces z tam exp̄ti auguri visi sūt. tūc c ij.

bij quattuor vno ore dixerunt. domine huc vsq; vnus post ali-
um sompniū vidit q̄ v̄r vidistis pbata sunt. sed modo si placet
ista nocte simul sompniem? z per illā speram? copia auri imma-
gna quātitate vobis reuelare. At rex deus det vobis bonū iō
pniū q̄ mihi et vobis vtile sit mane facto venerūt ad regem
cū iocūda facie et dicebāt dñe bonos rumores anunciam? vo-
bis qz ista nocte in sompnijs tātus et talis thesaurus reuelatus
est quez si vos querere permittitis intanto ditamini q̄ in mū-
do non erit vobis similis. ait rex. et vbi hūc thesaurū inueniet?
Responderūt sub fundamēto turris ymaginū. ait rex. absit hoc
a me vt turrū cū ymaginib? destruā propter aurū p̄ q̄ ab ini-
micis sumus p̄muniti. at illi. o dñe nōne nos in veritate et fide-
litate inuenistis. ait rex vere sic. at illi o dñe nos aurū mambus
pprijs absq; lesione turris z ymaginū. inuenim? et expedit q̄
de nocte z secrete p̄ nos ip̄os fiat p̄pter cursuz populi ne eius
indignationē incuratis z etiā ne aurū asportaret. ait rex cū bñdi-
tione dei z facite vt scitis et cras mane ad vos veniā. et illi gau-
dentes ibāt. z in nocte illa ad turrū iromissi sūt nimis festinā-
tur illā suffoderūt z valde mandextrarios suos ascenderūt et
velociter repatriauerūt cū gaudio z gloria et añ. p̄ extra fines ra-
tionanoz deueiffēt turris cecidit. mane facto cū turris cecidissz z
senatores p̄cepissent p̄ maxime doluerūt z fuit magn? luct? per
totā ciuitatē z sarrape venerūt ad impatorē z dixerūt sibi. o dñe
quomodo nra turris ceadū p̄ q̄ ab inimicis nris semp p̄muniti
eram?. ait rex tres seductores venerūt q̄ se āguros mēcabātur
z thesauros absconditos se inuenire dicebāt q̄ dixerūt magnā q̄ti-
tatē auri s̄b fundamēto turris q̄ effodere scierēt absq; oi lesione
turris et ymaginū z credidi eis z sic deceperūt me. Illi dixerūt
tñ aurū cupiebatis q̄ p̄pter vram cupiditatē destructi sum? sz
cupiditas v̄ra redūdabit i caput v̄rū. z statiz eū acceperūt z ad
capitolū dixerūt z ibi auro calefacto ad dorsū ei? posuerūt z os
suū auro iplauerūt dicētes. aurū siccisti aurū bibe z postea viuū
eū sepelierūt bibe z postea viuū eū sepelierūt. post hec nō longo
tpe venerūt inimici ad romanos z illos destruxerūt tunc ipatriz
dixit ipatori. dñe intellexistis q̄ dixi. at ille p̄ optime. q̄ ait. turris
cū ymaginib? corp? v̄r? ē cū quibz s̄sib? q̄diu vos manet? tādū
nullus audet p̄plm v̄rū molestare hoc vidēs filius yester cum

magistris suis inuenit quomodo per falsas narrationes suas
 possit vos destruere qz vos nimis cupitis eos audire z in tantū
 qz turrim vestra suffodēt vos eis inclinando ymagines .i. sensus
 vestros corripendo z cū vident vos infatuatum destruunt vos
 et occidēt et filius vester regnū obtinebit. ait rex bonū exemplū
 mihi recitasti: amen dico tibi nō fiet mihi sicut turris ptingebat
 sed filius me⁹ moriet hodie. cui impatrix si sic feceritis viuetis
 die vō crastina pcepit puerū duci ad suspendium. cui magister
 obuiabat et cū ad palatū corā rege staret eū salutando. rex sa-
 lutationē eius spreuit et sibi mortē idixit. cui magister mortē non
 merui. et qz salutationē meā spernitis honor vester nō est et qz
 sit male educatu apud nos. pirariū in breui pceptis qz iā non
 loquit est sua magna sapientia. s. bñ scio qñ tēpus est. bñ scit lo-
 qui. tam scit tacere et infra breue temp⁹ pceptis. s. qñ dicitis
 qz vxorē vestra opprimere voluit nūquā credo qz iā prudens
 honorē tā scandelosam vñqz attēptauerit. s. si eū ppter verbum
 vxoris vestre occideritis vindictam nō euadetis. sicut ypocras
 in occasione galieni vindictā nō euasit. ait imperator libēter vel-
 lem audire. qz ait certe non dicā. quid pdesset narratio qz vti que
 ppter pfectū vrm narrare si interim puer occideret. vñ reuocet
 puerū interrim. et postea decreueritis ad placitū vestrum fiat.
 Imperator qz puerum reuocare fecit et in carcerem mitti tūc ma-
 gister sub hac forma incepit narrare.

n. 13

Ait quidam famosus phisicus noīe ypocras subri-
 lis valde qz oēs alios in scientia sua exellebat. babe-
 bat aut nepotē noīe galienū quē multum dilexit. ga-
 lienus vō erat excellētis ingenij z oibus conatibus
 suis nitebant^r av auanculo suo aut discernere medicine ypocras
 cū senecisset qru potuit sciētā ab eo abscondit timēs qz eū excel-
 leret si artē illā piperet sibilitate ingenij. galienus s. p. siderans
 exercebat se in tantū qz in breui pfectus medic⁹ est factus hoc
 peraptes ypocras multū ei inuidebat. accidit aut qz rex vngarie
 ypocrati nūcios misit vt ad eū veniret z eū filiū curaret. ypocras
 vō se excusauit. s. sciēs nepotē suū pfectū medicū cū nūcio li-
 teris suis eū destinauit. galienus vō cū ad regē puenisset ho-
 nouifice suscept⁹ est. s. mirabat^r rex qre ypocras nō venisset. Ille
 vō eū excusauit dicēs qz in arduis negocijs esset. et ideo venire
 cū.

non posset. sed me loco suo misit et deo fauente ego puerum cu-
rabo q̄ regi bñ placuit galienus puerū uisitauit z cū urinam et
pulsū uidisset dixit z regie. o dñā uenerāda pascenter sustineat
yba mea z discite mihi q̄s est pater pueri. cui illa q̄s deberet eē
pater ipsius mī dñs mē rex: cui ait tūc nō ē. ar illa si p̄ uo uelle
tis bñe ego facerē āputare caput vīm z ille z ego dico uobis q̄
rex iste nō ē pater ei? s̄ p̄pter b̄ hūc nō ueni ut caput pdā z talia
p̄ia accipiam ad deū hīs regia b̄ audies. o bone magi si secretū
te tenere poteritis ut nō scādaliset a uobis secretū meū p̄dare
uolo. cui magister absit b̄ a me z aquocū q̄ medico prudente ut
cuiq̄ boiz facerē scire. s̄ secure mihi reuelate. z secretū abscondo z
filiū vīm p̄fecte curabo cui illa si b̄ fecerit s̄ p̄ma p̄digna a me re-
cipiens. audite a casu uenit q̄daz rex de burgūdia cu dño meo
z diu meū puerlat? fuit sic q̄ filiū istū ab eo genui. ar ille nolite
timere ait amē ueritatē scui z statī puero carnes bouiās ad cō-
medendū dedit z aq̄ ad bibēdū z sanat? ē puer rex yō cū audis-
set filiū sanū mercedē cū dignā ei dedit. s̄ et s̄ p̄ma specialia a re-
gina occulte recepit z recessit. cū yō ad ypocratē magistrū suū
puenit. ait ei nū qd sanasti puerū. q̄ resp̄ odit etiā magister. ar ille
le: qd fecisti. ar ille carnes bouiās ei dedit ad comedendū et aq̄
ad bibendū tūc ait ypocras ergo mater istī? pueri meretrix est.
inclinate z extrabe eā galien? uo fecit. cū vltim? uā s̄ uult? et ait
iā senao p̄ odorē herbā q̄ p̄uaret auro. et ideo p̄cūbas ad terrā
et radicit? eā extrabas eo q̄ ad mltā ualeat galien? applicās se
ad effodendūz herbā. ypocras p̄ p̄monē extraxit z galienū oc-
cidit. post b̄ ypocras ifu mabat vltq̄ ad mortē z cepit uinb? cor-
poris deficere z iqbūscūq̄ cū uiuare potuit fecit sed m̄bil p̄fecit
audiētes discipli ei? vndiq̄ p̄currēbāt ad eū z q̄cqd potuerunt
vl̄ feuerūt p̄ sua curatiōe p̄ficiūt totū fecerūt s̄ i nullo p̄fecerūt
b̄ cū ypocras p̄p̄deret ait discipli suis p̄curate doliū magnū
et implete illd aq̄ vltq̄ ad sūmū q̄ cū fecisset ait eis. facite cētū fo-
ramia i doliū q̄ cū factū fuisset m̄bil de aq̄ exiuit. ait ypocras eē
karissimā quō uicta dei cecidit sup me sicut a p̄te uidet. nā cē-
tū foramina i doliō sūt z itū vna guta nō exiit sicut uidet. b̄ est ex
v̄tute illi? h̄de z q̄cqd mihi fecerit. m̄bil p̄dest q̄ decessit. s̄ karis-
simi si galien? nepos me? uiueret p̄fecte me curassz q̄ occidit q̄
me peieret fecisse. z adeo uicta dei scio. z bis dicitis v̄tū ad

pietēz exspirauit tūc ait magr dñe itellextis q̄ dixi q̄ ait valde
 bñ qd̄ male eēt si galien⁹ vixissz z ille optimū bonū qz yprocras
 tūc tps nō mortu⁹ fuissz. z id̄ iusto dei iudicio medicina ei nō va
 luit. ait magr z ideo dico vob q̄ pei⁹ vob ptinger si vnicū filiu⁹
 vrm. ppter vbu⁹ mulier] vře occideritis q̄ tpe necessitatis vobis
 assisterē nō aduerter] q̄ scd̄az vxorē habet] z sic tertiā z q̄rtam et
 nū q̄ aliū filiū q̄ vos apiculo saluaret. ait rex vē nō moriet. cui
 magr tūc prudēter fact] deo vos cōmēdo z gres refero q̄ filio
 vřo hodie ppter me pep̄ astis. ait rex iā meli⁹ pp̄edo q̄ mulieres
 sūt caulose. id̄ nō ppter te s̄ poti⁹ ppter me cū saluare itēdo q̄ cum
 ipatris itellextissz q̄ si fatua z tātā i paciētiā oñdit q̄ oēs eā audt
 entes z vidētes ammirati sūt dicētesqz regi. dñā nřa ad mortē se
 affligit. Impator vō h̄ audtēs itrauit ad eā dicēs. ad qd̄ fictri
 stans z tātā ipaciētiā oñdis. at illa rñdit. o dñe z quō me p̄tine
 re possē cū vnica filia sū rān regis z vxor vřa z i vřa societate ta
 lez despectū habui z mibi p̄tinue emēdā p̄mittis s̄ nō p̄ficiat]
 at ipator qd̄ q̄ faciā breuiter ignoro tu laboras d̄ die i die vt si
 liū m eū occidā z magr] sui laborat vt eū saluetz iter oīa ista tūc
 vnqz fili⁹ me⁹ ē z vbi veritas latz mibi nō p̄stat. at illa h̄ ē q̄ cō
 q̄ro q̄ pl⁹ credit] magr] q̄ mibi. z id̄ p̄rigz vob sicut cōtugebat
 cuidā regi cū senescalo suo. ait ipator dic mibi illd̄ exēplū. forte
 mouebit me eū cici⁹ occidere. at illa libēter z rogo vt attēdatis
 et itēpit dicere p̄ hūc modū. Lex qd̄ā erat muro mō iflat⁹ z di
 formis i tñi q̄ mulieres eū abozrebāt. Rex iste itēdebat ire ro
 mā rōanos occidere z corpa. petri z pauli aploz a roma auferre
 q̄ cū eēt i pposito senescalū vocauit suū q̄ ml̄tū dilexit q̄ secre
 tari⁹ suus fuit z ait illi. q̄re mibi mulierē pulcrā z formosā q̄ in
 sinu mecū ista nocte dormiat. ac ille. o dñe nosc] i firmitatē ve
 strā timeo q̄ nulla faciet nisi ml̄tū appreciet ei. ait rex nōne sat]
 in auro z argēto abūdo credis tu q̄ ppter pecuniā ei⁹ carere veliz
 etiā si vna peteret mille florenos. senescal⁹ h̄ audtēs ducē⁹ cupi
 ditate ad p̄ptiā vxorē q̄ erat nimis pulcra p̄ba ricalta iuit z di
 xit ei. o karissima. dñs me⁹ rex appetit mulierē pulcrā z formo
 sa z a q̄ abstinere nō vult etiā si peteret mille florenos z p̄urare
 me sibi vnā cōmisit. vñ psulo vt vobis hāc pecuniā acq̄rat] ait
 vxor h̄ nō eēt iflat⁹ tñ ad bucfacm⁹ z pctm̄ abozreret ne p̄ dū pe
 carē. ait senescal⁹ z ego bñ tibi p̄fēto z tibi faueo z facere iubeo

Et ego pmitto tibi nisi mihi in hoc cōfēseris nūq̄ bonus diem
mecum habebis. Illa vero hoc audiens timuit inrē q̄ ex timo
re ei consensit. Senescal. vero hoc audiens venit ad regem dicēs
Dñe rex vnā mulierem pulcrā et generosā inueni que min⁹
q̄ mille florenos nō vult habere et increpusculo venire et dilicu
lo recedere ne videatur ab hominib⁹. respondit Rex et ait. bene
contentor. Cū vero nox adesset. senescalus vxorē suam ad lectū
regis inroduxit et clausit ostium camere et recessit. Senescal⁹
circa mī surrexit et ad regem venit et ait ei. Dñe mi cito dies erit
bonum est vt promissū teneatis q̄ mulier recedat. respondit rex
Amē dico tibi tā bñ mihi placet mulier ista q̄ a me sic cito nō re
cedat. Senescalus hoc audiens tristis recessit vix per modicū tē
pus expectauit. iterū venit ad regem et ait. Dñe mi auroza ē igi
tur mittatis eam ire ne cōfundatur q̄ sibi pmisi. Ait rex certe
nō eribit adhuc et ideo exeat et ostiū claudas. Senescalus tris
stis valde recessit et vincinde de cābulauit anxius in corde suo do
nec clara signa dei apparerent et tūc camerā intrauit et ait Dñe
clara dies est mulier cōfusa erit permittatis eā ire. Cui rex cer
te nō surget q̄ societas sua optime mihi placet. Senescallus hoc
audiens nō potuit se vterius p̄tinere et ait. O dñe mittatis eaz
ire q̄ vxor mea est. Rex hoc audiens ait. aperi mihi fenestraz. et
cū apperuisset apparebat clara dies. Respexit mulierē pulcrāz ni
mis et videns q̄ vxor senescalli esset ait. O turpissime et vilissi
me ribalde quare vxorē tuam honestam et probam propter tam
pariā pecciniaz confundisti et eā me ignorare tradidisti. Ergo ei
to recedas de regno meo et nunq̄ corā me compareas q̄ vbi cū
q̄ vnq̄ coram me compareris deinceps morte turpissima mo
rieris. Senescallus hoc audiens velociter fugam petijt et nūq̄
amplius ausus fuit in regno suo comparere. Rex vero q̄ diu vi
xit cū honore et habundantia eā tenuit. Post ammotionem se
nescalli exercitum collegit et romā cū magna potentia obsedit z
tandiu quousq̄ romani corpora apostolorū Petri et Pauli ei da
re vulerunt vt recederet. Tunc erāt in ciuitate septem sapien
tes sicut vos habetis de quoz consilio tota ciuitas regebatur.
Venerunt autem ciues ad sapientes et dixerunt. quid faciemus
aut oportet et ciuitatem tradere aut corpora apostolorū. Prim⁹ ma
gister ait. Ego mediante sapientia mea defendam ciuitatē z cor

pora apostolorum ista die. et sic consequēter om̄s dixerunt sicut
 etiam magistri filio tuo promiserunt. Rex vero incepit gra-
 ues in sulcus ciuitati dare. tūc primus sapiēs incepit alegare pro
 pace et ita prudenter loquebatur q̄ rex desis̄ebat et sic quolibet
 die vnus post alium donec ad vltimū veniret. ad quē venerunt
 ip̄i ciues et dixerūt. O magister ecce rex iurauit q̄ die crastina
 ciuitatem habebit vel om̄s moriemur salua nos sicut iam socij
 tui fecerunt. ac ille. nolite timere crastina die vnū opus faciā q̄
 rex fugaz capiet cū toto exercitu suo. die altera graues insultus ci-
 uitati dedit. Tūc magister mirabili tunica se induebat habensq̄
 in tunicas pennas pauonū et tutinabulum cū diuersis coloribus
 aliarum auū caudas surreloz et duobus gladijs politis altiorē
 turrin ciuitatis ascendit versus exercitum vbi cum om̄s videre
 poterant et incepit se hinc inde mouere et duos gladios in ore te-
 nebat qui miro modo splendebāt illi de exercitu hoc videntes
 dixerunt. O dñe videtis in summitate turris vnum mirabile. ac
 ille est factis mirabile sed quid sit penitus ignoro. Ac illi dixerūt
 deus xp̄ianorum est qui de celo descēdit qui per illos duos gla-
 dios nōs om̄s occidet si hic moram fexerim⁹. Rex hoc audiens
 timuit et ait. quid faciem⁹ ergo nō est nisi vna via hoc est q̄ rece-
 damus de hinc ne deus eoz se vindicet in nobis. Rex vero cō to-
 to exercitu suo fugā recepit cū tamen necesse nō esset. sed illi a
 magistro recesserunt. Romani hoc videntes armati post eos to-
 ro conamine iuerunt. regēq̄ sequebātur et exercitum suū et regē
 cum milibus occiderūt. Et sic per cauleam sapiētis deuictus
 est rex cū exercitu. Tunc ait imperatrix ip̄eratori. Dñe intellexistis
 que dixi. Respondit imperator peroptime. Que ait. nonne pri-
 mo audistis quō senescall⁹ i quē rex p̄fidebat q̄ ppriā vxorē p̄-
 pter cupiditatem confudit et de regno propter hoc depulsus est
 Simili modo filius vester propter cupiditatem quam habz ad
 imperium te intendit confundere et destruere. Sed cū es in po-
 testate fac cū eo et sicut rex cū senescallo suo. Si enim occide-
 re nō volueris eum expellas vt absq̄ timore in regno tuo possis
 viuere. Deinde audisti quomodo rex ciuitatem romanā
 obsedit et quomodo per septem sapientes deceptus et delusus
 est sic q̄ cum exercitu suo interijt.

Eodem medo septem sapientes tecum intendunt facere et p

suas cantelas vos decipere et nisi sine occidere vestri filius tuus regna
re possit. At imperator. amen dico tibi sic non fiet quia filius
meus crastina die morietur. Tunc precepit officialibus suis ut
filium suum ad suspendium ducerent quod statim in populo divulga
batur in tantum quod maximus concursus populi fieret consequentibus
mortem filii regis. Quod cum secretus magister audiuit festinans
ad regem occurrit quem et salutauit. Rex eius salutatione indi
gne ferens et ei mortem cum filio comminans eo quod mutus apud
eos esset facus et ribaldus quod in uxore sua ostendisset. Cui ma
gister mortem non merui cum filio vestro sed dona ampla quod mu
tus non est ut audietis die tertia si vitam habuerit. Si autem pro
pter verbum uxoris vestre eum occideritis tunc miror de pruden
tia vestra. tunc sine dubio continget vobis sicut quondam cuidam
militi qui tamen haberebar verbis uxoris sue quod fuit ad caudam equi
ligatus et per totam civitatem tractus ad patibulum. imperator
ait. amore dei dic mihi exemplum illud ut me ab hoc periculo ca
uere possim. ac ille. non dicam nisi puer reuocetur. imperator fecit
puerum reuocare. Magister vero coram omnibus incepit in hac
forma narrare.

Ut quidam imperator qui tres milites habuit quos
pre omnibus dilexit. incivitate autem romana erat quidam
miles senex valde qui quandam iuenculam in
uxorem accepit pulchram valde quam super omnia dilexit ut
vos imperatricem diligitis. Domina ista miro modo dulciter carabat
et in tanta dulcedine quod multos ad domum suam traxit et a multis
desiderabatur. Accidit semel quod cum sederet in solio suo versus
stratam publicam et transeuntes videret incepit tam dulciter canta
re quod omnes delectabantur eam audire. A casu vnus miles de ci
uitate imperatoris per eandem plateam iter fecit et illam dulcem vo
cem audivit oculos leuavit et eam intime respexit et statim cap
tus amore eius domum suam intrauit et verba amoris ad eam re
ferebat et inter cetera dicebat. Et quid dabo tibi ut nocte vna
mecum dormias. ac illa. Lentum florenos. Qui ait. dic mi
hi quando veniam ad te. quia florenos tibi dabo. Cui illa. quam
do tempus congruum habere poteris vobis denuncabo. Se

cunda die iterum in eodē loco cātauit et accidit secūdo militi im-
 p̄ ratoris transire per eandē plateaz quē simili modo cantu suo
 cepit qui etiam centū florenos ei p̄ misit. cui etiā tempus aptum
 denuntiare p̄ misit. Tercia die tertium militē sic decepu qui etiaz
 centum florenos ei p̄ misit cui etiā tempus aptū denuntiare pro-
 misit. Isti tres milites sic in secreto cū dñā locuti fuerunt q̄ nul-
 lus de facto alterius sciebat. dñā vero plena cautelis et malicia
 venit ad maritū suum et ait ei. dñe habeo se cretum vobis dice-
 re et consilio meo acquiescatis. quod si feceritis nostram inopi-
 am habundanter revelare poteritis. Ac ille. o dñā secretum li-
 benter occultabo et consilium pro posse adimplebo. Que ait.

Tres milites de curia imperatoris ad in e venerūt vnus p̄ st ali-
 um sic q̄ nullus scit de secreco alterius quilibet offert mihi cen-
 tum florenos si illos centum habere mus et tamen in cognota re
 manerem nonne subsidū magnū nobis pro victualibus nostris
 esset. cui dñs. certe sic. et ideo quicquid consulis tibi cōplacēbo.

Ac illa. dabo tale consilium. quando venient cum florenis
 tu retro ianuam stabis cum gladio euaginato et cum quilibz in-
 traerit vnū post aliūz interfice et sic florenos habebimus et in-
 incognota ab eis remanebo. ac ille. o vxor mea karissima timeo
 hoc malum nō posse latere et per hoc porteret nos perire et ex-
 tremā confusione confundi. Que ait. istud opus incipiam et bo-
 num finem faciam et nolo timere. Miles cum hoc audiret eam
 tam consolatā et ip̄e audacior fiebat. Dñā statim pro p̄ mo misit
 te misit vt statim venirz quia aptum tempus nimis esset. qui illi
 cito venit et ad ianuam percussit. qua aperta assistebat dicens ei.
 habes ne centum florenos. qui ait. omnia parata habeo hic. ac
 illa cum intro misit. Statim introitu eius vir cum occidit et sic fe-
 cit secundo et tertio et ad vnam camera m secretam eorum cor-
 pora traxerunt. Hoc facto ait interfectoz scilicet maritus eius

Q dñā si ista corpora nobiscum inuenta fuerint turpissima
 morte moriemur quoniam impossibile est quin inquisitione erit
 in curia imperatoris quo milites deueuerunt. que ait dñe istud
 factū icepi et ego bonū finē dabo nolite timere. dñā ista germa-
 nū hēbat q̄ erat vigil et pugil ciuitatis q̄ cū d̄ nocte cū socijs suis p̄

plateas transiret. illa ad ianuam stetit et fratrem suum vocauit
et ait ei. o frater mi dulcissime quoddam secretum habeo quod
in confessione tibi p̄dere uolo. et ideo intra modicum. et cum
intraisset miles eum gratiose recepit et cum ei unum exhibisset
ait ei domina. O frater dilecte hec est causa quare te uocaui q̄
de tuo consilio b̄ne indigeo. At ille dixit. quid est audacter dic
mibi et quicquid te iuuare potero non amittam. ac illa dixit. He
sterna die quidam miles intrauit in bona amicitia sed postea
cum domino meo contendere incepit in tantum q̄ dominus me
us uerba sua amplius sustinere non potuit et eum occidit et in
camera mea iacet modo frater karissime neminem plus habes
mus nos. in quem confidere possumus nisi in te. Modo si cor
pus apud nos inuenietur moriemur. et non nisi de vno m̄cto
nem fecit. Qui ait trade mibi eum in saccum et portabo eum ad
mare. Illa hoc audiens gauisa est valde et tradidit ei corpus
pumi militis. et ille accipiens et agili cursu ad mare perrexit et
illud in mare proiecit. Hoc facto ad domū sororis reuertebatur
et ait. Modo propina mibi bonum uinum per deum uos estis
liberata ab eo. Et illa sibi grates referebat et cameraz intrauit
ac si uinū ferret in qua corpora mortuorum iacuerūt et incepit
alta uoce clamare per deū omnipotentem miles in mare p̄iectus
rediit. Pugil cum audisset mirabatur dicens trade mibi eum
et uidebo si iterato resurgat. accepit ergo corpus secūdi militis
quod credidit esse pumi militis et ad mare cucurrit et ibi cuz grā
dem lapidem apposuit et in mare misit. nam brachi medum
ciuitatis iuit. Quo facto ad domū sororis reddiit et ait. mo
do soror propina mibi bonum uinum quia ita profundum eū
misi quod nunq̄ rediet. At illa benedicatur altissimus. Iter
rato cameram intrauit et sinit se uinum ferre et clamauit uoce
magna beu beu mibi q̄ iterato surrexit et reuersus est. Pugil
cum audisset cū ammiratione ait. et qualis dyabolus est. iste mi
les primo eū in aquā p̄ieci. Secundo saxum magnuz apposui
et eū s̄mersi et iterato surrexit trade mibi tertio modo et uidebo
si resurgat. Ipsa uo tradidit sibi tertiu modo. quē ipse credebat
eē pumi et extra ciuitatē iuit ad quēdā forestā et fecit ignē co
piosū et i illū p̄ieci militē. cū uo q̄si p̄bns̄ eēt pugil ad modicū
spaciū declinauit a loco ad faciēdū op̄ nature. interiz uenit q̄des

miles intendens ad ciuitatē vbi de mane debebāt habere basti
 ludia et cū frigus esset et ad huc nō esset clara dies et distācia par
 ua a ciuitate. Cum videret ignē descendit de equo z calificiebat
 se et cū staret ad ignem pugil venit et ait ei. q̄s es tu: ac ille. mi
 les sum generosus. ac ille. nō es miles sed dyabolus. nam primo
 in aquam pieci te. secūdo magno lapide te submersi. et tertio in
 istum ignē te posui estimās te esse robustū et ad huc bicitas cum
 equo tuo accepit ergo militē cū equo et in ignē precit et postea
 domum sororis sue redijt ei q̄ dixit. modo ppina mihi de bo
 no vino qz post q̄ eū robusti iterato eū cum equo iuxta ignem in
 uent et eū vna cū equo in ignē proieci et ei narrauit quod sibi ac
 ciderat et soror bene ppendebat qz vnū militē de torneamento
 occiderat. que statim surrexit et ei de bono vino abundanter ppi
 nauit. postq̄ bene bibit inde recessit: nō multuz post hoc accidit
 contentio inter militē et vxorē suam ita qz miles ei alapas dedit
 que indignata ex hoc ait multis. o miser nūquid me vis occide
 re sicut occidisti tres milites imperatoris hoīes hoc audiētes in
 tegerūt manus et tenuerūt eos. et cū ducti essent ad imperatorem
 mulier statim cōfessa est q̄o maritus eius eos occiderat. quō iri
 centos florenos accepit veritate cognita ambo per caudā eq̄ tra
 cti sunt et postea ambo in paubulo suspēsi sunt. Tunc magister
 intellexit que dixi. Qui ait valde bene. coram deo confiteor
 qz ista mulier fuit pessima omnū mulierū et morte digna q̄ vi
 rum suū ad homicidiū instigauit et postea ipm̄ prodijt. At ma
 gister vere timendū est. qz peius vobis cōtinget si propter suasio
 nem homicidij quod vxor vestra desiderat qz vnū filius v̄m
 occideris. At rex. filius meus nō morietur hodie. hoc magister
 audiēs ei grates referebat ac valedicēs abijt. Imperator hoc au
 diens qz puer saluus esset tanq̄ amēs ad imperatorem curcurit flē
 do et clamādo. O ego misera qd faciā heu. heu mihi qz memet
 ipam interficere volo ex quo sic p̄tempioni data sū. Qui impe
 rator. Absit a te talia cogitare s̄ expecta paulisper nā negotij in
 breui bonus finis erit. ac illa. Dñe finis erit malus qz cōfusio tua ser
 mea ex hoc sequet. Et ille noli talia intumare. ac illa. immo dñe
 de te fiet et de filio tuo sicut quondā accidit. cuidā regi z senesca
 po suo. At imperator rogo te vt mihi dicas hoc exempluz. que
 aulibenter dicam sed timeo qz amplius me nō exaudias quia

die crastina seprimus magister tibi loquetur ⁊ filium tuum a morte liberabit. sicut socij sui fecerunt. Die vero secunda filius tuus loquetur de cuius verbis tunc delectationez recipies. q̄ amor inter nos totaliter inde euanescit. Qui aut hoc videt impossibile apud me nisi experientia me informet vt amoris tui vn̄ possis obliuisci. ac illa. O dñe si placet vnus exempluz vobis per orabo p̄ quod a multis p̄iculis possitis precauere in futurum et precipue a filio vestro maledicto qui intendit me destruere per magistrōs suos. Cui imperator. dic ergo. et imperatrix incepit narrare in hunc modum

Narratio imperatrici

Rat quōdam q̄dam rex qui vxorē vltra modū dilexit in tñm q̄ eaz in quodā castro fortissimo inclusit et clauēs castri ip̄e rex semper secū portauit. Dñā vero de hoc erat multū desoluta. modo in partibus longinq̄s erat quidā miles generosus et strēnuus q̄ nocte quadaz sompnū habuit in hunc modū. videbatur em̄ sibi q̄ quandā reginam speciosā videret cuius amorē p̄e omnibus desideraret quam si vigilando videret eius noticiā clare haberet a qua sibi graciositas magna succederet. Regine vero eadē nocte de milite in eadem forma visio ostensa fuit nullo tñ de alio quicq̄ constante nec noticia nec fama. Miles vero cū hūc sompnū vidisset cogitauit inter se et statuit hoc in corde suo q̄ pes eius nōq̄ sceret donec dñā de qua visionē habuerat oculis suis corporalibus videret et sumptis secū equis et sumptibus diuersa regna et terras circuit donec tandā ad illud regnū deuenit vbi regina inclusa sedebat per virū suū. Et cū in eandā ciuitatez peruenit p̄ aliquod t̄pus ibi māsit. Accidit q̄ vna die iuxta castrū deambulauit spaciādo et nesciens quid q̄ de regina ibides inclusa et ipsa sedente in vna fenestra ad vidēdū homines transeūtes. mox vt militem vidit cū cognouit q̄ de eo sompnium habuit. miles vero a casu oculos leuauit et dñā in fenestra sedentē respexit et statim sensus sui pati faciebāt sibi illā esse de qua sompnium habebat et incepit cantare canticū amoris q̄ regina audies illico capta fuit. miles iste deinceps singulis diebus circa castrū

ambulabat vbiq; prospiciens si aliquo modo ad eaz venire pos-
 set vbi saltem verba sua cōmunicare posset. Dñā hoc considerā-
 literam sibi scripsit et inferius ei proiecit. miles vero cū literaz
 apperuisset et voluntatem dñe intellexisset gauisus est et incepit
 basitludia et torneamenta exercere in tm̄ q̄ fama eu sjad regem
 peruenit. Rex vero cum vocauit et ait ei. o miles venerāde mul-
 ta de vobis audiui si placeret vobis nobiscū stare stipendia lar-
 ga vellemus vobis dare. Cui ille. o rex magnifice. Ecce seruus
 vester vniā vestre excellentie seruire possem me a vobis remu-
 nationē largā accipere nullatenus dubitarem. sed vnum pre-
 alijs optinere desidero. Cui rex. pete audaciter qd vis. Cui ille
 O dñe mi rex vobis placet et dignemini me in militem et secre-
 rarium vestrum assumere videtur mihi pro nostrorū omniuz so-
 latio expedire vt habitationem iuxta murū castri haberem vt ad
 vocationem vestram semper parator essem. Ait rex vt tibi vide-
 bitur sic facias quia consentio. Qui statim operarios conduxit.
 et habitationē gratam ad murū castri construxit. qua consumma-
 ta cū vno carpentatore cōuenit qui sibi in earum oculum con-
 struxit de domū ad castrum. Quo facto carpentatorem ne cum
 proderet occidit. Deinde ad reginā intrauit et reuerenter eaz sa-
 lutauit et collocaionib; suis p̄habitis d̄ diuersis p̄ concubito cā
 rogare cepit que satis negauit sed tñ sibi consensit. Regina vō
 postea cogitauit et quo modo faciam si denūciauero regi nōne
 decerūt duo mala v; confusio mea et cū hoc forte refutatio mea
 q̄ dñs refutabit me et militem interficiet siue occidet qui moriē
 nō euaderet et ideo ab hac stulticia quiescā. Miles vero postea
 quotiēs placuit idem foramē intrauit et voluntatē suā cū regi-
 na habuit. Regina autē ei quendā annulum dedit quez sibi rex
 in salutatione dederat. miles iste in omni bello et torneamēto
 victoriam habuit. Unde multum in gratia regis erat in tantuz
 q̄ eum senescallum totius regni constituit. Accidit qua-
 dam die q̄ rex ad venandum ire disposuerat ⁊ senescallo demā
 dare q̄ die crastina ad venandum secum pergeret ad quod se-
 paratum offerebat.

Cum vero altera die forestam intrasset et quasi tota die feras
 inseguit sic q̄ fessi fuerūt et rex iuxta vñū fōrē q̄sceret et miles
 iuxta regē sederet. ille vō obdormiuit iuxta regē habēsz ā nullū

in manu et eum extensum in terram quod rex annullum considerauit.
Miles expergefactus statim considerauit regem annullum vidisse
fugit se infirmum et ait regi. o domine confiteor vobis me vna infir-
mitatem habere cui si statim cum remedio quod medicis recepi non
occurro ero perditus homo et ideo licetietis me ut domum vadam
Cui ait vade karissime in pace. ille vero statim equum cum cal-
caribus tetigi et festinans multum statim ad domum peruenit et per
auditum suum ad reginam iuit et quod annullum reddidit et quomodo rex in
manu sua videret totum dixit et eam incantauit quod si rex de annulo
questionem fecerit ut ei hunc ostendere valeret. His factis per adi-
tum suum descendit et modicum post hoc rex venit ad reginam quem
generose recepit et modico intervallo facto rex ait Dic mihi domina
mea ubi est annulus salutationis vestre illum multum affectare vi-
dere. ac illa. o domine ad quid pro ista vice derideratis videre. et ille
nisi incontinenti mihi illum ostendas male habebis. Illa sta-
tim surrexit et ad seruum suum iuit et annullum tulit regi quod dedit.

Rex vero cum annullum videret confusus ait. Quod si similis est an-
nulus militis annulo isto quem in eius manu vidi et credebam esse
annulum meum. et ideo annullum a te petui cum tanta curiositate et
de ista mala suspitione reddo me culpabilem. adeo quia fortitudo
turris decepit me. non enim credebatur quod aliquis homo possit itra-
re nisi ipse. Ait regina o domine non est mirum quia vnus annullus ali-
quando assimulatur alio. nam artifices raro aliquid opus faciunt
quod non plura faciant sed deus parcat vobis quod male de me suspi-
catus estis cum tamen turris fortitudinem bene noscitis et clauis semper
penes vos habetis et nemini committitis. Miles vero post hoc so-
lenne conuiuium parare fecit dixit quod regi. domine mi rex amasia mea
de terra mea venit et conuiuium feci fieri et libenter rogarem do-
minum meum ut me ista vice honoraret et cibum meum in domo
mea sumeret. Ait rex istum honorem et maiorem tibi libenter impo-
dam. Miles de hoc gauisus est et per adiutum suum ad reginam
intrauit et quod dixit. o domina hodie per adiutum meum ad domum meam
venietis et vestibus preciosis secundum morem patrie mee vos in-
duetis et in mensa mea tanquam amasia mea de partibus meis cum
rege eritis. Que ait ad voluntatem vestram omnia adimplebo. Cum
hora prandii esset et rex de castro ad domum militis propinqua-
ret interim regina per adiutum in domum militis intrauit et ibi se

induit et cum rex intrauit ei occurrit et decenter eum salutauit:
 Nam via de castro erat satis longa ad domū militis. vñ cum
 rex eā videret ait militi, que est ista tā formosa, ait miles. dñe
 amasia mea est que modo de p̄tibns meis venit post me cui lō
 go tpe in amore fui. Miles vō regē ad mēsam collocauit put
 deceit et reginaz iuxta regem sedere fecit regi q̄ vō cor suum et
 intellect⁹ ab intra semp̄ illud dabat q̄ regina esz et tacite intra
 se dicebat. Q̄ similis est ista mulier vxori mee. sic fortitudo
 turris decepit eū z plus verbis militis creditit q̄ oculis pp̄ijs
 Regina incepit regi loq̄ z eū ad comedendū instigare, et cū eaz
 rex audiret et vocē eius audiuit intra se dicebat. o sancta maria
 q̄ similis est mulier ista vxori mee in gestis in loq̄la et in facie
 et in oībus alijs et tñ semper fortitudo turris decepit eum. In
 fine p̄adij miles rogauit amasiā suā vt regi cantaret. q̄ incipit
 cantare canticū amoris quā cū rex audiret et vocem eius senti
 ret cogitauit. Nam vxor mea est verūtm̄ quomodo posset ipa
 esse qz vtiqz clauēs penes me habeo. et sic fortitudo turris dece
 pit eū et sic p̄torū prandij certando ab intra secum prendebat.
 Ad vltimū militi dicebat vt mensam tolleret qz haberet aliqua
 tractare. nā ī magno tedio sedebat. cui miles. dñe habetis tedij
 solatiemur ā plus si placet. ac illa. o dñe si placet dño meo no
 biscū manere de quocūqz solatio cogitare possem⁹ libenter fece
 rimus. nā regina forte in solatio suo est. cui ait. mēsam deponi
 te qz ampli⁹ manere nō possum. Miles vō ad p̄ceptum regis
 mensaz deposuit et rex valedicēs eis festināter ad castrū perre
 xit perscrutando vtrū regina in castro esset an nō. Interim regīa
 per viā suā ascēderet et depositis vestimētis prioribus et in ha
 bitu suo prout eā relinquerat inuenit rex vt intrauit et cū eā sic
 inueniret amplexat⁹ est eā et ait. hodie p̄asus⁹ suz cū milite meo
 et amasia sua venit et anatiuitate mea in p̄sens nō viderāt ocu
 li mei tam similes hoīes vel creaturas in oībus gestis sicut illa
 assimulat⁹ vobis. et in isto p̄adio in tantū sū stimulat⁹ diuer
 sis cogitationibus q̄ me ibidē continere non potui nisi ascen
 derem et perscrutarer vtrum essetis ibidē vel hic. Cui illa. o do
 mine et quomō potestis illud cogitare cū sciatis castrū vndiqz
 clausū et nulli mortali hoīnū adit⁹ vel exitus sic possibilis nisi
 per portā cuius clauēs vos semp̄ habetis et quomodo possem

tunc tibi venire. Ratio bene distat hoc quia vnus homo aliqui
assimulatur alteri et propter hoc non deberet sumere argumētū male
suspicādi sicut nup de annulo fecistis. cui rex verum est et ideo
peccauit. Miles post hoc venit ad regē et ait ei. dñe iā multo tpe
vobis fui et tēpus est vt ad patriā meā reuertar. et ideo propter
oē suū meū vnū solū a vobis desidero. vt amasiā meā quā
in facie ecclesie despōsare intēdo ex quo ipsa me ad pres alienas
secuta est et ipsam meā legitimā reducā. ideo rogo quod hunc bono
rem faciatis quia pro vobis eā in proprijs manib⁹ corāz sacerdote de
sponsētis et si erit pro magno honore in partibus nrīs reputatum.
Aut rex hāc petitionē et maiorē tibi libētē adimplebo. Miles
diē despōsationis pstituit rex ad ecclesiam venit. sacerdos sta
bat indut⁹ vt matrimoniu impleret miles reginā per aditū suū
descendere fecerat et ordinauit duos milites qui eā ducerēt cre
dentes esse eam amasiā militis. Cum vō ad fores ecclesie ve
nisset ait sacerdos. Et quis dabit mulierem hanc militi. Rex ait
rex ego dabo militi meo. et accepit eā per manū et ait ei. karissi
ma tu multū assimilaris regine. et ideo magis te diligo. Sedo
quia vxor militis mei de domo mea eris et manū regine ad ma
num militis posuit et sacerdos scōm modū ecclesie eos copula
uit. Quibus copulatis ait miles regi. dñe mi rex nauis est para
ta in qua versus patriā meam nauigare intēdo modo rogo
vos vt vxorē meā ad nauis associetis et eā informare velitis
quō me pro ceteris debet diligere et alia documēta eā informetis
per quā vře memorie habere poterit cōtinue. Qui rex oia ad libi
tum militis impleuit. iuit rex et multitudo ppli cum eo vsqz ad
mare quia miles erat ei multū dilectus et oēs de eius recessu do
lebant. Cū ad nauim venissent ait rex regie. audi karissima cō
siliū meū et bñ tibi erit hic est maritus tuus quē sup oia tene
ris diligere hoc pcepit dñs et sis ei in oibus fidelis et obediēs
Dis dicitis tradidit eā militi dices. catts ambo aīz bñdictione
mea et dñs saluos vos pducatur. Miles cū regina capita ei indi
cauerūt et regi valedicētes nauim intrauerūt. Naua velū dis
posuerat habēsque ventū validū pro eis velociter inde recesserunt.
Rex vō tam diu ibi stetit quādiu nauim videre potuit. deinde ad
castrū pperauit et cum reginā non inueniret cōmota oia viscera
sua eius sūt et castrū ab intus circūēs hinc inde donec tandē fo

ramē inuenit: qđ miles fecerat: qđ cū rex videret fleuit amare di-
 cens. heu heu mihi miles iste in quē tantū cōfidebā vxorē me-
 am mihi abstulit nūqđ stult' erā q̄ magis credebā vobis militi
 q̄ oculis meis. Tūc impatrix ait. dñe intellexistis que dixi.
 ac ille. peroptime. que ait quomodo ī militē pfidebat qui tamē
 eū decepit et sibi vxorē dēduxit. eodē modo et tu in septem sa-
 piētēs cōfides qui ad hoc laborāt vt me cōfundāt que sū vxor
 tua et tu plus credis dictis illoꝝ q̄ q̄ p̄p̄iis oculis vidisti quo
 filius tuus delacerauit me. z illa c̄ta signa vidisti et tā bñ p̄pen-
 dis quōd maledictū laborāt p̄seruare et firmare in sua malicia.
 ideo timendū est ne vobis contingat sicut regi contingebat de
 quo dixi vobis. Ait īparor. certe plus credo oculis meis q̄ di-
 ctis eoz. z ideo dico tibi q̄ crastina die faciā iusticiā de eo. De
 mane vō p̄cepit rex vt filiū suspēderet. Iterū fuit clamor ppli et
 gremonia de morte vniū filij impatoris qđ p̄cipiēs vltim' ma-
 gister occurrit. satellitib' q̄ eū ducebāt ad suspēdendū et ait eis.
 karissimī nolite festinare nā spero ista die puerū liberare cū ad
 iuroꝝ dei festinauit q̄ magr z venit ad palatiū z regē decēter
 salurauit. cui rex cū magna indignatiōe respōdit. nūq̄ bñ tibi
 erit eo q̄ filiū meū quē vobis tradidi ad informandū et mihi
 reddidisti mutū z ribaldū p̄pter qđ oēs secus peribitis. O dñe
 modo restat breue tēpus donec cras hora tertiāz tūc filiū v̄m
 bene loquētē prudentē z veritatem loquētez vob sub pena mor-
 tis p̄mitto. Cui rex si filiū meū loq̄ audirem sufficeret mihi am-
 plius nō viuere. Ait magr vos oīa audietis et videbit' si istud
 tempus modicum ex regina finem habebit. Si autem filium
 vestrum non reuocatis sed propter verbum vxoris vestre per-
 ditis peius vobis contiget quam illi militi qui propter modi-
 cum sanguinem vxoris sue obiit. cui ipsa iugrata nimis exiit.
 Cui imperator. hoc exemplū libenter audirem. ait magister re-
 uocet puer et dicam vobis ita notabile exemplum quod die-
 bus vite vestre poteritis vos cauere de infidelitate mulierum.
 cui īpator puerū reuocabo sic vt p̄misistis vt eū die crastina loq̄
 audia. ait magr secure dñe z magr īcepit ī hūc modū narrare.
 Vidam miles erat q̄ vxorē pulcrā habuit q̄ tenerrī-
 me dilexit in tantū q̄ ei' p̄sentia carere nō potuit. ac-
 cidit semel q̄ iuncē taxillis iudebāt. miles vō a casu

cutellum in manu tenebat et ipsa sic ludente casualiter manus
ad cutellum percussit et sanguine lera manus appuit. qđ vt mi-
les vidit videlicet sanguinē vxoris in tantū doluit et p̄teritus
fuit de vxore qz mens cecidit ad terrā. vxor vō aquā sup facies
suā piecit. qui vix reuultēs dixit. celeriter sacerdotem cū sacra-
mēto vocateqz mortoz ppter sanguinē vxoris mee. qđ cū sacer-
dos adesset et cōmunicat⁹ esset miles obijr de cuius morte plā-
cus magn⁹ exiit. Dñā vō tantū planctū fecit Sepulcro clauso
dñā sup sepulcrū cecidit sic qđ a nullo amico ammouere potuit
nec voluit. sed votū fecit de illo loco nūqđ recedere sed pp̄ amo-
rem viri sustinē turtur finē suū expectare ibidem. Qui dixerūt
amici eius. O karissima qđ pdest aie sue vos hic manere s̄ re-
uertamini ad domū vram et largas elemosinas facite. s̄ plus
est pro sua aia qđ qđ bic in isto loco maneat. Quibus ip̄a o-
malī p̄siliarij nō p̄sideretis me ab illo separari qđ ppter medicū
sanguinē mee mortuus est et ego nūqđ ab eo separabor. Amici
hoc vidētes domiculā parvā iuxta sepulcrū fecerūt et ei omnia
necessaria inter hoc posuerūt et recesserūt vt vntas cā expellerz
ad societate hominū redire. modo erat lex in regno qđ qñ aliq̄s
malefactor suspēsus a fuit qđ vicecomes illū tota nocte illa manu
armata custodiret. et si cōtingeret qđ suspensus a patibulo fura-
tus esset vicecomes terrā suā pderet et vita sua in manu regis
esset. Accidit illo die quo miles sepulc⁹ est et vicecomes secū-
dum legē tota nocte iuxta patibulū equitaret qđ non longe a ci-
uitate distabat et cimiterium extra murū ciuitatis esset. z cū eēt
nimum frigus ita qđ vicecomiti videbatur qđ frigore deficeret
nisi calefaceret respiciens hinc inde vidit ignem in cimiterio fe-
stinavit et venit illuc. Cum autem venisset et ibi pulsauit ad
domiculam. que ait et quid est quod ista hora hic pulsas coram
domicula ista vbi tā desolata mulier residet. ac ille. ego sū vice-
comes qđ tantū frigus sustineo nisi me statim intromiseritis vt
me calefaciā deficio. cui illa timeo si te intromiseris qđ vba sc̄pta
qđ me miro mō p̄staret ad me pferas. ac ille p̄mito bona fia-
de qđ vob displicabilia nō cōmittā. tūc ip̄a cū intromisit. euz vō
ad ignē sederet z calefact⁹ esset ait ad eā. o dñā vnū v̄bū de licē-
cia loquor vob. qđ ait dic. ac ille. o dñā in estis pulera et genero-
sa. et iuuenis et cum hoc diues uonne esset conuenientius in do

mo vestra manere z elemosinas dare q̄ vos hic summere per
 genu? z suspuria vitā vram. ac illa. o miles si scivisse talia te nō
 intramisissim. Nā tibi dico vt sepius alijs dixi. bñ tibi constar
 q̄ maritus me? in tm̄ me dilexit q̄ ppter modicū sanguinē di-
 gitū mei mortuus est. Miles hoc audiēs sibi valedixit z ad pari-
 bulū pperavit. et vt venit vidit latronem sublatū. qd̄ cū vidisset
 cōtristat? est valde et ait. heu mihi quid faciāz modo oia pdita
 sunt vitā cū rebus et sicristis incidebat nesciēs qd̄ faceret. Tā-
 dem cogitabat redias ad dñam illā deuorā et desolatā z pqui-
 res ei turbationē amici tui vtrū in aliquo te psolare possit. z cū
 illuc venisset et pulsauit ista quesuit causam pulsationis ac ille
 O dñā ego sum vicecomes q̄ tā erat hic vobis secreta mea pan-
 dam. Ideo amoze dei aperiaris. dñā hostiū aperit et ille intra-
 uit. dixitq̄ ei. O karissima nūc quero psiliū vram. Nam vt leges
 regni scis q̄ qñcūq̄ aliq̄s suspēsis a partibulo pdit q̄ tūc viceco-
 mes pro rebus et vitā regi cecidit. modo interim q̄ hic erā la-
 tro sub lat? est. et ideo ppter deū sanū psiliū mibi dare. q̄ ait
 tibi cōpatior qz p legē tā oia bona amisisti et vitā in manu re-
 ges est verumtū fac psiliū meū nihil in corpore nec in reb? amir-
 tes. cui ille. z ideo veni ad vos z spabo a vob? psolari. q̄ ait nōne
 placet tibi me in vxorē ducere. ait miles vtinā vellētis s; timeo
 ne vos in tm̄ humiliētis in me tā pauperi multū. ac illa immo-
 certe cōsentio. et ille z ego dñā in vos toto tpe vite mee. Que
 ait. vt tibi psat besterna die dñs meus sepult? est q̄ ppter amo-
 rem meū mortu? est extrabe eū et in loco latronis suspēde eum.

Ait miles. o dñā sanū psiliū est. aperuerunt ergo sepulcrum
 et extraxerūt eū. Ait miles o dñā multū ameo qz latro qñ cap? fuit
 duos de superioribus dētibz amisit z timeo si pbabit latro
 cōfusus ero. Cui illa accipe q̄ lapidē z executte ei duos dētes se-
 cure. Cui illa o dñā parate mibi qz dū viuerē focus me? dile-
 ctus erat modo eē mibi indecēs q̄ hoc in corpe eius mortuo
 cōmitterem. ac illa. ergo p amore tuo faciā et ipā lapidē acce-
 pit et duos dentes ei exussit. quo facto ait. modo eum accipe z
 in partibulo suspende. qui ait. ad huc timeo eū suspendere qz la-
 tro fronte vltius accepit et ābabus aurib? caruit. et ideo fixa-
 minare? timeo pfundi. ac illa. extrabe gladiū et vlnera eū z au-
 res absconde. ac ille. o domina absit hoc a me quē in vitā dilexi

D iij.

¶ hoc faciam ei in morte quia viuum dilexi. ideo in morte ei
non vulnerabo. ac illa. trabe mihi gladius et ego amore tuo hoc fa-
ciam. et gladius accepit et virile ictu sibi in fronte percussit et aures
abscidit. Quo facto ait. modo audacter eum suspēde. cui ille. o do-
mina karissima adhuc eum suspēdere timeo quia latro ambobus? te-
sticulis caruit et sic suspensus fuerit et examinatus? nihil omnis la-
bor noster prodest. Ac illa. tam timidum dicit non videtur securus est
bonum accipe curellum et absconde testiculos. cui ille o domina parcite
mihi hoc nullo modo faciam vos scitis quantum valet vir sine testiculis
que ait et ego amore tuo hoc faciam. curellum accepit et ei testiculos
apputauit. que ait ei. Jam secure suspēde rusticum istum deurpauit. ac
illi inuenit et suspenderunt et miles liberatus est. Tunc domina ait militi
o karissime iam es liberatus ab omni tristitia per consilium meum. modo
me debes desponsare in facie ecclesie. Miles respondit votum deo
feci quod te viuente aliam uxorem non ducere quod tenebo sed ne tu me
diuicius impedias multipliciter desidero. O tu meretricem et pessimam
mulier omnium mulierum quam te duceret in uxorem. miles venerens
dus et amabilis qui fuit maritus tuus qui propter modicum sangui-
nem effusus de didigito tuo pro dolore mortuus est hunc mortuum
tuum profudisti dices eius eruisit aures et testiculos abscidisti et
in fronte vulnerasti quis dyabolus deberet te ducere. et ne unquam ali-
quam sic confundas tunc accipe mercedem tuam et euaginavit gladium
et unico ictu apputauit caput eius. Ait magister domine intellexistis quod
dixi. ait rex. valde bene Inter omnes mulieres tunc ista fuit pessima
et miles ei bene ministravit eo quod alios non confunderet. ait impa-
tor o bone magister si semel filium meum loquentem audirem tunc
postea de vita mea non multum curarem. Cui magister domine impera-
tor die crastina cum magna prudentia filium vestrum loqui audieris
coram omnibus satrapis imperij et nudam veritatem ostendet istius alte-
rationis inter nos et imperatricem ut spero. Magister vero valedi-
xit regi et postea omnes magistri conuenerunt et habuerunt consilium
quomodo et in qua forma puerum educerent de carcere ad palatium super
quo in die hora tertiarii puerum profulerunt. quibus puer ait quomodo
cumque modo vobis placet placebit et mihi. sed in nullo sitis sol-
liciti quomodo respondeam aut quid dicam quia cum magna gloria
nos omnes saluabo et ad singula respondebo Magistri hoc audientes
gausi sunt et in ducunt eum purpura. et pello et duo magistri

præcedebant et vnus ad dexteraz et alius ad sinistra et alij tres
 sequebant et viginti quattuor cum diuersis generibus musicorum
 eum præcedebant cum melodia et honore ad palatium eum duxerunt
 Imperator cum istis sonitum audiret interrogauit quid natus esset:
 ac illi dicit filius vester venit qui coram vobis et sacrapis impe-
 rij loquet et se de sibi impositis excusabit. Imperator ait optimi
 rumores vt in a filiū meum loquentē audirem: Puer vero cum
 ad palatium venit et patre sibi occurrente primū verbū quod dixit
 ei. Salue pater et dñe mi reuerēde. Pater vero cum vocem filij
 audiuit commota sunt oia viscera eius et pre gaudio ad terram
 cecidit quem filius subleuauit, et cum surrexit et puer cepisset lo-
 qui tantus tumultus populi erat ibi vt eius verba audire nō po-
 tuerunt. Imperator hoc considerans fecit pecunias per plateas
 spergi vt populus in illo occupatus esset et in palatio eis locuz
 darent puerum audire quod quasi populus nihil aduertit. rex hoc
 perpendēs fecit iudici silentiū sub pena corporis et statim silues-
 runt. Facto silentio ait puer. Domine reuerēde anteq̄ aliqd di-
 cam rogo vt imperatrix cum omnibus que sunt de camera eius
 appareant. Imperatrix statim ab imperatore in mandatis acce-
 pit vt ipse que essent de camera eius sine contradictione compa-
 rerent. Illa vero tremens comparuit. Puer vero fecit eas
 stare coram toto populo et omnes mulieres per ordinem vt to-
 tus populus eas videret. Tunc puer ait. Domine eleuate
 oculos vestros et considerate pedes sequam illam que ibi stat
 in virida veste quam vt noscitis quod regina pre ceteris diligit
 quam denudare faciatis coram vobis omnibus et apparebit
 qualis est. Cui imperator O fili verecundia esset coram no-
 bis omnibus mulierem denudare. Cui respondit si mulier
 apparebit verecundia mea est. sin autem redundabit confusio
 in ipsam. Cū vero denudata esset apparebat vir in inferiori-
 bus quod omnes videntes ammirati sunt. Tunc ait filius
 patri. Ecce domine tanto tempore iste ribaldus in camera ves-
 tra adulterabat et lectum vestrum defedebat et causam dilectio-
 nis non sciuistis. Imperator cum hoc vidisset quasi demēs
 factus precepit imperatricem cum ribaldo comburi. At fi-
 lius nolite pater sententare super eam quousq̄ mihi imposi-
 tum per eam reprobo et eā esse mentitā et me false accusatam:

Cui pater filii dilecte totū iudiciū in manus tuas cōmitto
Cui filius si inuenitur esse falsa et mērita lex cā iudicet. Pater
mi cū pro me misistis ad instigationē ipsius tūc magistri mei i
vna mecū stellas in firmamento implexi? q̄ si infra septē dies
vbi prulisset morte turpissima p̄demnatus fuisset. et ideo bec
fuit taciturnitatis cā. Cū vero per vxorē mibi imponit q̄ volu
erim eā opprimere ip̄a mētatur. sed ip̄a me inq̄tū me extorquere
potui. tūc pugillarē mibi porrexit vt sibi saltā scriberē quare. eaz
p̄temner ē. cui cum scripsissem me facin? et peccatū nolui p̄petra
re nec p̄meritū patris mei defedare se ip̄az delacerauit et clama
uit et mibi crimē imposuit. Imperator hoc audies curio vultu
eam inspexit et ait et. O tu misera nō sufficiebat ad sup̄plendam
tuam libidinē ego et ribaldus tuus. nisi etiam velles filius meū
habere. ac illa ad terrā cecidit. petens veniāz. Cui imperator. o
tu maledicta mie in nullo digna es. nam mortē triplici via me
ruisti. vna q̄ aduiteriū sub me cōmisisti. alia q̄ filium meū ad
peccata sollicitasti et sub crimē imposuisti. et tertio per verba tua
omni die me ad occidendū eū cōcraisti. et ideo lex super hoc di
ctabit nō minorē q̄ sententiam mortis super te. Tūc dixit filius
pater bñ scitis q̄ propter crimen mibi impostū omni die duce
bar ad suspendendū sed deus me per magistros meos eripuit.
o pater mi venerande ponā mō q̄ regnarem pro vobis put re
gina mibi imposuit q̄ ad illud ego et magistri mei laboramus
q̄ tūc minus haberetis nisi labores et sollicitudines quo p̄tinue
pro gubernatione regni cōstat nobis habere. qz absit hoc semp
a me vt vos nō habeā tanq̄ parem a quo. s̄ ipsi principium vite
mee et tanq̄ dñm coronatū regni cuius honore vos nūq̄ priua
bo. S̄ si labore et sollicitudine p̄ gubernatione regni ad vestrū
preceptū implebo. Nota minus q̄ ille qui filii suum in mare p̄
tecit propter hoc q̄ se futurū dñm p̄dixit. sed dñ filii? saluat? fuit
per dei adiutorii et dñs factus fuit in dispendiū patris nō exi
tit sed. in magnū profectū fuit consequēter z vos experiemini. q̄
dñatio mea nūq̄ in dispendiū vestrū erit sed in magnū solatiū.
Tunc ait imperator o fili dilectissime bñdicatur altissim? et bo
ra in qua te habere filii merui ex quo sapientia te adornatuz et
adolecentē bone indolis conspicio. mō marra mibi vnā narra
tionē per. quā tuam prudentiā plenius experiar et aīa mea in te

exultet. Ac ille pater mi imponatis silentiū donec finiero verbū
q̄ cū finita fuerit sententia legis cū iusticia de me et imperatrice
fiat. tūc ipator iduxit silentiū et puer in hac forma narrare icēpit.

Quidā miles erat q̄ habebat tm̄ vnūcū filiū quē mul-
tum dilexit in principio sicut vos siāz habetis me solū
quē cuidā magistro in longinq̄s partib⁹ cōmisit ad
nutriendū z ad informandū. Puer vō ingenios⁹ mul-
tum p̄ficiēbat taz etate q̄ p̄uā dētia incōparabiliter. Cuz vero p̄
septēz annos cū magistro steterit pater filiū videre desiderabat
eiq̄z litteras misit vt vists parentibus ad patriā remeaurit sicut
vos p̄ me misistis. Puer vō volēs patri obedire reuersus est. de
cuius aduentu multū gaudebat eo q̄ puer tā corpore q̄ doctri-
na cib⁹ placabilis appareret. Accidit quadā die patre et ma-
tre in mensa sedentib⁹ et puer ei ministrāte q̄daz philomena vo-
lauit ad fenestrā vbi residebāt et ita dulciter canebat q̄ mirabā-
tur et miles de cātū eius aiebat. o q̄ dulciter hec auicula canrat
q̄ bñ illi essz q̄ cantu zeius sciret et suū cantū interpretare nosceret.
cui filius ei⁹ ait. pater reuerēde cātū philomene interpretare no-
scere fr̄ meo offensā v̄faz. cui pater. o fili dic mibi interpretationē
cant⁹ et tūc pbare poteris si offens⁹ fueris. Sed ego rationē offē-
sionis cōsiderare nō valeo. Cui. cū fili⁹ audirz ait. philomena in
suo cātū dixit q̄ ego ero tātus et talis dñs q̄ ab oibus venera-
bor et p̄cipue a patre meo q̄ se exhibebit aquā mamb⁹ meis ifū-
dere et mater mea manutergū tenebit. ibi pater illū diē nūq̄ vi-
uis q̄ bñ mōi misterū a nobis vnq̄ accipiēs nec bñ oī dignitatē
p̄sequis. et cū offēsiōne graui et indignatōe accepit filiū sup̄ hūme-
ros currēs ad mare z p̄ciēs eū in illū dicēs. ecce interpretator auitū
puer aut cū natate sciret vsq̄ ad q̄dā ripā natauit ibi vsq̄ ad q̄r-
tā diē sine victu māsit. quita vō die nauis venit quā cū puer trā-
sire p̄spiceret clamauit ad nauas vt amore dei d̄ piculo mori eū
criperēt. Naute vō vidētes adolescētēz nimis gratiosū sibi p̄pas-
si sūt et tulerūt z in manū suā receperūt z i p̄tes lōginq̄s secu du-
xerūt. vbi cū applicauisset ibidē cuidā duca puerū v̄diderūt. pu-
er vō cū essz eligātis forme multū a duce diligebat. mō rex regi-
p̄silium gnale fecerat pelamauit et vocauit om̄s nobiles z sara-
pas regni. Dux vō cū p̄parere d̄buit et cū puerū prudentē et in-

geniosum cōsiderasset duxit eū secū ad cōsiliū. Eū vero omnes
cōgregati fuissent coraz re. ait eis rex. krissimi vultis mō scire
causam q̄re vos omnes p̄psilio conuocauī. cui oēs. ecce dñe ad
imperii v̄m parati sum⁹. Quibus rex. misterius qđ vobis
pandere volo si quis mihi eū enūdauerit et interpretauerit illi p̄
coronam meam p̄mitto qđ sibi filiam meā vnicā desposādo et
collateralis me⁹erit q̄diu vixerō in regno. Sz post mortē meā
totū possi debet. Misteriū psilij est hoc. Tres corui semper
mesinsequunt vbiq̄q; pergā nunq̄ me derelinquūt euolādo
et vocibus horribilib⁹ clamādo sic qđ est mihi extrema pena
voces eorū audire z aspectus intueri. vñ si q̄s mihi causam seque
le et vociferationis nosceret interpretare et eos ammouere hinc
promissuz p̄cul omni dubio vellē adimplere. hīs dicitis nō est
inuicū⁹ in toto psilio qđ sciret causaz b̄mōi interpretare v̄l coruos
ammouere. Tūc ait puer ad ducē putas ne dñe mi qđ rex tenes
ar mihi edicū si suā cōplebo voluntatē. Dixit dux puero p̄ca
sed ne tibi placet vt dicam dño meo regi. Cui puer sub pena
vire mee ego implebo qđ dico. Dux cum audisset accessit ad
regem et ait. Domine rex est puer hic vnus multū peritus et
prudēs qđ v̄ro desiderio p̄mittit per oīa satisfacere si teneritis
quod p̄misistis. Cui rex. per coronā regni quicqđ promisi to
taliter adimplebo. Tūc puerum coram rege statuerunt. rex ve
ro cū puerū vidisset ait. O bone puer scis ne questionī respon
dere. ait puer etiā dñe peroptime. Questio v̄ra est talis q̄re cor
ui vestri vos insequunt et sic horribiliter clamāt. ad qđ respon
deo: Accidit quodā tempōre qđ duo corui. s. masculus et femel
la tertiū coruū p̄duxerunt tūc temporis erat grauissima fames
ita qđ homines iumenta et aues fame perierunt. terti⁹ coruus
scilicet pullus in nido tūc erat. Mater vero dimisit pullum
querens vbi se nutrirer et ad nidum non redijt. Masculus hoc
videns pullum suum cū magna penuria sustentabat donec vo
lare potuit. Cum vero fames transfisset mater redijt ad pull
lum volensq; eius sociate frui. Quod masculus videns eam
abijcere nitebatur allegans qđ cum in necessitate dereliquit. et
ideo p̄ nūc ei⁹ societate carere deberz. mater allegat qđ in ei⁹ ptu
dolores habebat z penuriā sustinebat. z ideo de societate pou⁹

debeat gaudere q̄ pater. ppter hoc vos dñe mirex corui sequū
tur petentes iustam sniam quis eoz pullū in societate habere de
beat. et becest cā clamoris eoz. Rex modo da sententiaz rectā
quis eoz pulluz habere debeat et post hoc coruos nō videbis.

Ait rex ex quo mater pullū in necessitate dereliq̄t. rōp̄dicta q̄ ex
societate careat. s̄ q̄n allegat q̄ in partu eius penas bēbat ille pe
ne in gaudiū vreb̄atur q̄n pullū in mūdo produxit. Sed qz ma
seulus est cā p̄ductionis et gnationis in quocūqz aiali et cuz pu
lum in uecessitate sustērabat in decremento corporis sui do pro
iudicio vt pullus in societate patris maneat et n̄ matris. Corui
cum iudicium audissent cū magno clamore per aerem volabāt
nec amplius in toto regno visi sūt. Ait rex puero. qd̄ est tibi nomē
respondit alexāder vocor. cui rex volo a te habere vt tibi aliū pa
trem nō nomines nisi me ex quo filiā meam desponsabis z pos
sessor regni mei eris. Puer alexāder cum rege mālit et ab oibz
diligebatur eo q̄ basitudia et tozneamēta querebat. bella exer
cebat et in oibus his gloriozior oibus p̄ egyptū extitit sic q̄ nō
fuit inuētus in regno nec extra qui eū vicere possit nec tam ob
scuras questiones pponere quas nō solu cret. Erat tūc tēporis
imperator quidā noie ritus q̄ oēs reges mūdi in generositate et
curialitate excellēbat in tantū q̄ eius fama per totū modū vola
bat. q̄ quicunqz vellet proficere in moribus et scientia et q̄si to
tum mundū videre q̄ ille ad curiā illius imperatoris se trāsseret
Alexander cum hoc percepisset ait regi. pater honorabilis sci
tis enim totū mundū plene d̄ fama imperatoris sic q̄ delectabile
est stare in curia sua. vnde si placeret dño meo ac patri libēter me
ad curiā ipsius trāsserem vt prudentior z in moribus p̄cipior
fierem. cui rex. optime mihi placet. sed volo vt copiam auri te
cum sumas in tantū vt honor meus sit z tua necessitas requirer
verusitū videret mihi expedire vt filiā meam sponsam tuam
antea duces. ac ille. o domine parcite mihi pro nunc donec re
diero et tunc filiā cum omni honore ducam. Ait rex ex quo
tibi tñ placet visitare curiam imperatoris tunc tibi consentio.

Alexander vale fecit regi et sumptibus secum sumptis abij
versus partes cesaris Cum vero ibi venisset cum honesta co
mitu a pregit ad palatiū imperatoris z vsqz ad regē pueniet quē
pron⁹ ad terrā salutauit. Imperator vero de solito suo sui rexit et

osculatus est eum et ait ei. fili mi vnde es aut quid est nego cui
tuū ppter qđ hic venisti: ac ille egipti regis filius sum ⁊ heres.
Modo veni in uestari vſe enarrare si placet me vobis ſuare qđ
regi multū gratū fuit et ſeneſcallo eū cōmiſit et dapiferū ſuū eū
cōſtituit. Senecaſcallus decentē camerā ei ordinauit et oīa para
mēta ei pcurauit. Alexāder vō tā prudēter ſe habuit qđ in breui
ab oībus dilect⁹ erat. Non modicū poſt hoc filius regis francie
venit cauſa miniſterij vt virtutes addiſceret. Quē imperator
honorifice recepit quē eū de noīe ⁊ genealogia q̄ſuiſſet respon
dit filius regis frācie ſū ludouicus vocor veſter ſuus. Cui im
perator alexandrū dapiferū meū p̄ſtituit. te autē pincernā meuz
facio vt ſp̄ ante mēſaz meā corā me miniſtrentis vt vſo aspectu
cōtinue yti poſſim ⁊ eū ſeneſcallo cōmiſit vt eū honorifice collo
caret. Qui eū in camera vna cū alexādro collocauit. Iſti duo
ita ſimiles erāt in forma et in moribus et in geſtu qđ vix vnus
poterat diſcerni ab alio niſi qđ alexāder erat maior in ſciēcijs ſu
tis ⁊ agilioꝝ in factis ſuis qđ iſte ludouic⁹. Nā iſte ludouic⁹ nimis
erat puellaris ⁊ pauid⁹ et in ſōlū differebāt. Hi duo iuuenes
ſe mutuo multū diligebāt. Imperator vō vnicā filiā habuit noīe
floretina. quā imperator miro mō dilexit eo qđ multū geioſa eēt
et heres regni ipius q̄ curiā p̄ ſe habuit cū familia ſibi assigna
ta. Cui ſingulis dieb⁹ imperator de ſuis cibarijs in ſignū amo
ris mittebat et hoc p̄ man⁹ alexādri. Un̄ puella alexandrum
nimis diligebat qz ſibi gracioſ⁹ ⁊ prudēs videbat accidit quodā
die qđ alexāder in aliq̄bus arduis negocijs erat hora prādij oc
cupat⁹. Et cū nullus ſe de officio alexādri irromiteret. Ludou
icus ſ̄ vidēs vicē ei⁹ ſuppleuit ⁊ dū vltimū ferculū corā ſe habe
ret ⁊ ludouicus genib⁹ flexis corā eo miniſtraret. ei verbis ſuis
ſolitis cōmiſit ſcūtellā ſuā filie ſue portare credens eum alexan
drū eſſe. Ludouic⁹ vō p̄ceptū imperatoris iplēuit et ad aulā ſiſe
intrauit eamq̄ decenter ſaluſtauit et abaria coram ea poſuit. ſed
vſq̄ tunc eam non viderat. Que ſtatim eum comprehēdit
non eſſe alexandrum etq̄ dixit. fili quod eſt tibi nomen et
cuius filius es. At ille dñā regī francie filius ſū et vocor lu
douicus. At illa bene tibi ſit valde in pace et ille inclina
uit ſe et reſeſſit. Interim venit alexander ad menſam et
ambo impleuit ſeruiam. Prandio finito ſtatim ludouic⁹

cui in lecto cubuit et infirmari cepit. Quod cum alexander precepit ca-
 meram intravit eique dixit. O karissime ludouice socioz dilectissime
 quid nam est tibi et qua est causa infirmitatis tue. Qui ait penitus igno-
 ro sed sentio me ita infirmum quod timeo me non euadere. Alexander
 respondit. Causa infirmitatis tibi nota est hodie quoniam cibaria domine
 nostre portasti faciem eius nimium inspexisti eo quod pulchra est et in
 cor tuum captum est et amargiat. Cui ille o alexander omnes me
 dici totius mundi non possent verius iudicare infirmitatem meam
 et timeo quod sit causa mortis. At ille, ergo consolans te iuuabo iquan-
 tum potero. Et exiit ad forum et emit in propriis expensis pre-
 ciosum pannum margaritis polimitum. ludouico ignorante et puella
 ex parte ludouici presertauit. Cui illa o alexander ubi tam pre-
 ciosum pannum habere potuisti. At ille, o domina ditisissimi regis filij
 est et vos euisitare desiderat et vestrum amorem, qui propter unum
 solum respectum vestrum usque ad mortem infirmatur et ideo si eum peri-
 clitari permiseritis nunquam honorem vestrum recuperabitis. Cui
 illa o alexander velles tu mihi consulere quod taliter virginitatem
 meam amittere. Ab sit hoc a me tibi consentire et scias alexander
 te de tali negotio nunquam bonum lucrum a me reportare. Recedas
 a me et amplius non loquaris mihi de tali materia. Alexan-
 der cum hoc audiuit ei inclinauit et abiit. Die vero crastina ciuita-
 tem intravit et coronam preciosam preciosiores duplo quam pannus
 erat emit et cameram puella intravit et ei denodum ex parte ludouici
 ei presertauit. Puella vero cum tam preciosum denodum videret
 ait ei miror de te quod totiens vidisti me et mihi allocutus es tot-
 ens quod negotium proprium erga me nunquam proferebas. Cui ille, o
 domina tam seruens non sum et talis casus mihi non accidit ut cor me-
 um sic vulneraret. et qui socium habet deus sibi societatem ostendere
 et ideo o domina inspicaris omnem dulcedinem feminarum ut quem vulne-
 rasti vestra benignitas medicetur. ut iua mors vobis perpetue
 non obiciat. Cui puella vade vias tuas quia ad presens tibi de hoc
 non respondebo. Ille hoc audiens ei inclinauit et recessit. Ter-
 tia die ad forum iuit et singulum in triplo preciosiorem emit et puella
 ex parte ludouici presertauit. Cum delectabile denodum videret
 ait alexandro. fac ludouicum venire tertia hora noctis et hostium
 appetum inueniet. quod cum alexander audisset gavisus est valde. et iuit
 ad socium suum eique dicens karissime confortare et si consolatus quia puella

Iam tibi acq̄siuit et ista nocte ad camerā eius te ducā. Quod cū
ille audiret quasi de graui sōpno excitatus paulatim reuiguit et
pre gaudio san̄ totaliter est factus. Nocte sequenti alexāder lu
dovicū recepit et ad hostiūz vbi sibi ostēderat sociū suū duxit
vbi tota nocte cū puella i solacijs fuit. Quo facto cōglutinata
est aia eius cū eo et vnus amor erat inter eos. Ludovicus vō
sepe eā frequentabat q̄ venit ad milites curie q̄ puella erat per
ludovicū cōgnita. Milites isti inter eos p̄spirauerūt et erit in
fidia in via vt aut eū caperēt aut occiderent. Quod alexādro nō
latuit et ip̄e ecōtrario se cū suis armauit in resistentiā eius. quod
vt militibus innotuit. Alexandrū timētes sociū eius in pa
ce ire permisērūt. Alexandrū vero in multis se pro socio suo po
suit q̄ sibi trā minime cōsistit. Sed puella totū bene sciuit. i. bre
ue post hoc venerūt littere alexādro de morte regis egipti vt ve
niret cito ⁊ regnū suū cum magestare teneret. statim puelle et lu
dovico nūciatū de recessu suo qui vltra q̄ credit potest cōristati
sunt. dixitq̄ dño suo. dñe mi reuerende littere peruenerūt d̄ mor
te patris mei. Unde oportet me festinare ad patriam ad reci
piendū regnum. vñ peto licentiā a dño cui pro beneficijs mibi
impensis me et oia mea offero. et ante q̄ per recessūz meū dñm
offenderē totum regnū potius dimitterē. cui dñs. Alexandr
scias me de tuo recessu multū dolere eo q̄ mibi gratis seruitoz
eras sicut in oī familia mea habui. Sed imperatores non decet
seruitozes suos in eoz p̄moucionibus impedire. s̄ magis ad al
ciora p̄mouere. Et ideo de thesauro nostro quāntū desideras ca
merarius noster tibi dabit et vadās cū b̄ndictione mea. Alle
xander vō valde dixit regi et cereris in curia et multi de recessu
suo doluerūt qz ab oībus erat dilectus. Ludovic⁹ cū puella exi
uerūt cum eo in comitatu suo bene per septē miliaria. Cū vō al
lexander eos licentiaret nec p̄mitteret vt eū longius cōmitaren
tur pariter ad terrā ceciderūt et nimis cōristabātur. Alexandr
eos de terra leuauit et v̄bis p̄solatozijs blandit⁹ ē dicēs. o ludo
uice socioz dilectissime te emonio vt secretū inter te et dñaz no
strā valde celes et sis caut⁹ et custodit⁹ in v̄ijs et factis tuis. Nā
scio q̄ ad locū meū alius intrabit q̄ tibi inuidebit de dñi grā. ⁊ il
le die ac nocte vias tuas obseruabit. Cui ludovic⁹. o alexander
cū totis viribus meis me cauebo in xp̄tū potero sed q̄no cauebo

quā fidelitatem tuam nō habeo. Sed vnū superest qđ ate deside
 ro hoc est quod anulū istū a me recipias et per illū mei memo
 riam babeas. At ille anulū amore tuo libenter recipiā cuz tñ
 sine annullo rñptui obliuiscar. ad deū. vos cōmendo. Tunc
 ceciderūt super collū suum et osculari sūt eū ac dimiserūt et pte
 ctus in regnū suum ipi reuerrebatur. Postea statim venit. Gui
 do filius regis hispanie qui receptus est ab imperatore loco ale
 xandri. cui senescallus locū alexādrī i camera ludouici assigna
 uit qđ ludouico satis graue fuit. sed emēdare nō potuit. Gui
 do hoc pāpiens qđ ludouicus eū inuolūtariē sustinuit statiz con
 tra eū insidiā incepit. Ludouic⁹ vō timore guidonis multo ipe se
 a societate puelle p̄tinuit. At tñ vici⁹ amore postea aliqn̄ sicut
 pu⁹ vices frequētabat. Guido vō statiz p̄siderās explorabat
 vices m̄m̄ quousqz sibi rei veritas innotuit qđ puella eiz cogni
 ta p ludouicū et hoc de auxilio alexādrī. Accidit vna vice qđ im
 perator stetit in aula cōmēdāns alexandrū multū de sua p̄bita
 te et prudētia qđ audiēs Guido ait Dñe nō tñ p̄mēdand⁹ est
 alexāder eo qđ p̄ditor in curia vestra extitit multus diebus.
 Au ip̄ator dic mibi quō At ille vnicā filiā hētis q̄ erat beres
 vestra. ludouic⁹ eā violauit p̄ adiutorizū alexādrī qđ oī nocte duz
 sibi placet vadit ad eā. Imperator cū hoc audissz p̄motus ē valde
 Et interim accidit qđ ludouicus debebat p̄ aulā trāsire. Quē cū
 ip̄ator vidz vocauit eū z ait ai. qđ audio d̄ te. si vez ē morte tur
 pissima morieris. Qui ait dñe qđ ē de hoc. At guido ego corā
 dñō meo depono contra te qđ violasti ei vnicam filiam et omni
 tempore vadis in confusione ipius adulterare cū ea z hoc in du
 ello courra te volo probare. At ille innocens huius criminis
 sum. et ego hoc manu capto defendere et fallitas tua vt spero in
 caput tuū redunabit. Imperator vero eis diem pugnandi
 constituit. Quo facto ludouicus ad puellam accessit et dicuz
 duelli ei nunciauit et quomodo cū guido accusauit. et ait

Modo presta mibi bonum consilium vel ego ero fili⁹ mor
 tis. nā vt scis duellū cōtradicere nō valui nisi voluissē me re
 um dedisse. Modo guido est fortis et strēnus in armis qđ si
 bi similis nō ē nisi alexander. s̄ ego debilis. et tō si ego ihero secū
 p̄ficiū ero fili⁹ mortis z vos p̄cōsequēs p̄fusa. Qui illa fac p̄sili
 um meū exquo desperatus de te ip̄o celeriter ad patrē meum re

cedas et dic ei q̄ litteras iam recep̄eris q̄ pater tuus iaceat i et
tremis et desiderat p̄nam tuam vt d̄ereb̄ tuis tecū disponat añ
q̄ decedat et pete licentiā ab imperatore vt amore patris tui tibi
bi p̄cedat eum uisitare et diem duelli plonget quousq̄ ire et redi
re possis Cum aut̄ licentiā obtinueris quauero uelocius poteris
ad regem alexandrū perge occulte . Et cū ad eū puenieris in
p̄clauēcām sibi p̄ande et roges vt in hac necessitate extrema no
bis subueniat. Qd̄ cū ludouicus audiuit. consiliū sibi placuit
et secūduz hoc fecit et licentia impetrata ab imperatore et sibi alio
die distantiori p̄fixo duello abiit et iter arripuit uersus regnū
egipti ad alexandrū et nec die neq̄ nocte quieuit quousq̄ ad
castrum alexandrū peruenit. Rex alexāder percipiēs eius ad
uentū gauisus est et occurrens ei recepit eū reuerenter et ammirans
de eius aduentu quesit̄ Lūi ludouicus. o dñe et amice vita
mea et mors in manibus tuis est. nā sicut mihi p̄dixisti q̄ sup
ueniente socio perdi deberē nisi me caute haberē q̄ uicq̄ feci q̄
diu me cōtinere potui. Sed postea ille filius regis hispanie per
pendens insidias mihi posuit quousq̄ ueritatē p̄cepit et tunc
accusauit me apud regem sic q̄ in p̄fixo die ab ista die vsq̄ ad
octo dies oportet me sic venire tu duello ad pugnādū cū ip̄o. Et
sicut modo bene scitis q̄ strenuus homo est et ego debilis. id̄o
florentina me cōsuluit vt uobis hāc angustiam nō celarem q̄a
sciret uos amicū uerum q̄ nos in tali necessitate nō dimitteret.

Ait ille cōstat ne alicui aduentus tuus ad me p̄pter hāc cām
nisi florentine. Qui ait nulli. qz ab imperatore licentiā accepi vt
patrem meū grauit̄ decūbentēz uisitarem. Lūi alexander.
Et quō cōsuluit florentina tibi subuenire. Ait o amicorū cōstātissi
me per uiam illā cōsuluit sicut scitis q̄ ualde similes sumus sic
q̄ qñ incōtinēt̄i ueneritis et duellū cū eo cōmitteretis null̄ uos
nosceret nisi sola florentina. Duello impleto ego redirem et uos
ad patriam uestram. Ait alexander et qñ erit dies pugnādi
Ait ille hodie ad octo dies. Ait alexāder si tunc per istū diem
tardarem ad p̄fixum diem venire nō possem. Modo uideas
quō faciemus die crastina om̄s subditi mei in regno meo ueni
ent ad ueniū qz per me inuitati sūt et tūc ducā sponsaz meam.
Quod si protraxero perdit̄ negociū et si nō ābulauero tūc duellū
lum negligitur. Quid modo uidetur tibi expedire. Quod cū lū

ludouicus audisset difficultatez cecidit ad terram gemēs et suspi-
 rans dicens angustie sunt vindi q̄. Tunc ait ludouicus esto pa-
 cificus ego non derelin. p̄ te si deberem amittere regnū cū vxore
 Audi quid cogitauit ex quo similes sumus et ego in tantū non
 sum notus. ideo populus et barones bene capient te pro me. q̄
 tu hic manebis et sponsaz meam duces et cōiuuiū teneas tanq̄
 ego essem. Et cum veneris ad lectū meū mibi sis fidelis. et sta-
 tim dextrarium ascendam ad p̄gendū versus cōflictū. Et si de
 victoriā mibi tribuerit occulte redibo et tu ad partes tuas etiaz
 redebis. Hīs dictis Alexander ludouico valde dixit et prexit
 ad curiā impatoris ad cōfligendum cum. Guidone. Ludouic
 vero māsit in curia regis alexandri. In crastino vero p̄cessit
 ludouicus tan q̄ rex Alexander et sponsam alexandri in facie
 ecclesie desponsauit et cōiuuium gloriozum tenuit. omnes nobi-
 les suos optime visitauit et multū effabilem se prebuit. et cum
 nox adesset. Ludouicus ad lectū intrauit et sponsaz iuxta se col-
 locauit. euaginansq̄ gladiū et inter se et sponsaz posuit vt caro
 carnem nō tangeret de quo ipsa satis ammirabat. Sed tñ nihil
 dicebat. Sicutacebat q̄ diu rex Alexander absens fuit. Rex alle-
 xander venit die statuto ad impatorem. Dicens o dñe licet pa-
 trem meū multū infirmū dimiserim tñ ad defendendū bono-
 rem meum veni. Cui impator bñ fecisti. fortuna iusticie for-
 cietur. Puella cū percepisset alexandruz venisse pro eo misit
 quem vt vidit ganisa est. et super collū suum ruit osculans eum
 dicens. Benedicaf hora q̄ te videre debui. et dic mibi vbi dimi-
 sisti Ludouicū. Ille totū p̄cessum ei reuulit quomodo eū regem
 in regno suo dimisit. et statim ei valedicēs camerā ludouici in-
 trauit: Unde non fuit homo qui nō ipm ludouicum sine omni
 suspitione crederet excepta florētina Die vero crastina anteq̄
 ad duellū p̄cederet. Ait alexander impator p̄sente Guidone.
 Dñe impator hic me crimine accusauit apud vos 2 hoc affir-
 mo per sancta sanctorū q̄ filia vestra per me nū q̄ cognita fuit. 2 hoc
 isto die deo adiuuante super corpus tuū pbabo. Ait guido per
 sancta sanctorum tu Violasti filiam imperatoris quod proba-
 bo per caput tuum. Post hoc equos ascenderunt et acriter se
 tetigerunt et sic diu lucrabāt. Postea. vō alexāder animosior
 factus validissimo ictu eius caput amputauit quod statiz puelle

misit de quo nimis gauisa est et illud patri detulit dicens. Ecce pater caput illius qui me et te false infamauit. Imperator cum victoriam percepisset statim misit pro alexandro quem credebat ludouicum esse. Et ait O karissime ludouice tu hodie bonorem tuum et filie mee solēniter defendisti. et ideo a modo carior mihi eris et qui te amplius mihi infamauerit indignationē meaz perpetuā habebit. At ille deus saluat sperantes in se et innocētem sanguinem vindicabit. *Eya domine vnuz supplico vobis ex quo patrem meū infirmū reliqui vt mihi concedatis ad euz redire et cū melius habuerit se incōmēti redidi* Cui imperator placet ita tū q̄ non dimittas. qz de cetero tui carere nolo.

Tunc alexander valedixit regi et vsqz ad regnū suum peruenit. Quē vt ludouicus vidit gauisus est valde z amicabiliter eū recepit dicens. O amicorum karissime et quomodo negotium expedisti. At ille vade ad imperatorē z seruias illi sicut bucusqz fecisti quia gratiam maiorem tibi procurauit et caput tui aduersarij amputauit. Cui ludouicus vitam meam nō solum ista vice saluasti. sed sepius q̄ tunc tuis emandare non valeo. Unde deus sit merces tibi et ad deum te commendo et ad imperatorē redijt.

De alexandri vero absencia nullus nouit nisi ludouicus. Cum vero nox adesset et ipse cū regina lectū intrasset statim verba dulcia cū ea habuit et amicabiliter amplexatus est eam. Que ait tempus diu fuisti vt signum amoris non ostendisti. At ille quare dicit talia. Cui illa noctes oēs postq̄ lectū intrant gladiū euaginatū inierit me et te posuisti nec me vnq̄ tetigisti nisi modo. Rex cū audiret perpendit fidelitatem socij et ait ei karissima mea ppter malū non est factū. sed ad vnā pbationē bonam et perpetuum amorē. Ipsa vō cogitabar. illum tu nūq̄ habebis sed hunc dispectū in te vindicabor. Statim quēdā militem quē antea modicum amauerat cepit intentius diligere in tantū q̄ inter se cogitabant quō regē occiderē. et ideo venenū procurauerūt et regē introxerūt. Sed cū esset fortissime nature venenū mortem nō operabat sed horribilissimā leprā causabat in eo. Satrape regni hoc vidētes. et regia eū disperdit dixerūt leproso regnare nō puenit eo q̄ heredes mundos procreare nō valet et sic de regno expulsus est. Interim mo

riebatur imperator et statim Ludouic⁹ filiam desponsauit. Et post hoc pater ludouici moriebatur et factum est vt ludouicus simul p imperium et regnū frācie regnauit. Rex alexāder cum hoc audisset cogitauit. Jam socius meus ludouicus simul sup imperiū et regnū francie regnat ad quē melius ibo nisi ad ipm pro quo vitam meam sepius posui. De nocte solus surrexit z accipiens baculū. cum tintinabulo ligneo pergēs ad impatorē

Lum vō ibidē puenissz iuxta portā palacij inter alios leprosos elemosinas expectantiū se collocauit. Noza cōpetenti imperatore exēte oēs tintinabulas suas pulsauerūt z ipse rex alexander cū alijs pulsauit. Sed cū sibi elemosinā nō dabatur expectabat quousqz impator in mensa sedebat. Tñc alexāder accessit ad portā et pulsauit. portarius interrogauit quid nam ibi esset. Alexander pauper homo et despect⁹. Sed rogo te amore dei vt aspectum meum nō aduertas. Sed dei remunerationē. et nūtrium meū dño impatori referas. At ille et quid. ait alexander. Dicet qz quidam leprosus multum horribilis visu. eum rogat vt amore dei et regis alexandri eum hodie coram eo in terra elemosinam suam comedere cōcedat. At portarius Miror qz talia de domino meo petis. Nam tota aula plena est satrapis et nobilibus et si te inspicerent omnes cibū ab horrerent. Sed ex quo tā pofunde me dei mei cōmonitum habuisti negotium tuuz faciā. et quicqd mibi inde fiet experiar. Fuit ergo ad imperatorem et eius negotium fecit. Imperator audiens alexandrum regem egipti nominare. At ianitori. Lito introducas eum licet p̄tūcumqz despectus sit. locum sibi ordinabis hic coraz me vt abpū inpresentia mea sumat Imperator eum statim introduxit et sibi locus ordinauit z cibum apposuit sibi. Et cum laute reficeretur. At vni seruitori. karissime facias mibi hoc negotium ad imperatorem. Dic ei qz ego rogo eum vt amore dei et alexandri potum in cybdo suo mittat. At seruitor propter deum voluntatem tuam facio sed credo quod tibi non fiet. Quia si semel de cybdo domini mei biberis postea eo nunq̄ vretur. Attamen seruitor negotium fecit.

Imperator vero cum regem Alexandrum audiret nominare statim misit cybbum de meliori vno implere et sibi
e ij

deferre q̄ vnum ad vasculū suū effudit. et annullū quē ei lu-
douicus dederat ad cibū posuit et imperatori misit. Impe-
rator cū annullū vidisset statim hūc cognouit hoc esse q̄ alexan-
der in amicitia dederat dūmodo ab eo recessit. Cogitās in cor-
de suo. Aut alexander mortuus est aut hō ille mirabiliter iuxta
annullū peruenit. Et mox leproso precepit vt nullomodo re-
cederet nisi sibi prius locut⁹ esset qz in nullo eius noticiāz habu-
it neq̄ pro alexādro reputauit. finito prandio imperator lepro-
sum ad patrem traxit et de annullo quō eū ad annullū peruenis-
set requisit. Cui alexāder cognoscatis dñe annullū bene. Cui
imperator per optime nunq̄d ergo nescitis cui dedistis. At ille
sic. Et quō metunc nō notatis. Nam ego suz alexander cui eū-
dem annullū dedistis. Imperator cū hoc audisset ad terrāz pre-
dolore cecidit vestes regales scidit cū maximis suspirijs et que-
rimonijs dicens. O alexander dimidiū anime mee quō et quali-
ter corpus tu ū tam nobile et delicatū tam miserabiliter est infe-
ctum. At ille. qz propter nimiam fidelitatem vestram qm̄ mibi i-
thoro spōse mee custodire voluist⁹ vt gladiū iter vos ⁊ ip̄az po-
suist⁹ ip̄a postea male p̄tēra d̄ me vna cū quodā milite amasio
suo me intoxicauerunt intantum q̄ sum semi mortuus vt vide-
tis. Et per cōsequēs d̄ e regno me expulerunt. Imperator cum
hoc audisset osculatus est eū dicens. O frater mi alexāder do-
leo super te et q̄s det mibi vt moriar p̄p̄erte. Sed amice dilecte
sustineas pacēter donec per oēs p̄blicos peritos p̄sulemur vtz
te unquā sit q̄ si possibile fuerit nec dñatio terrena nec res tem-
porales sanitati tue p̄ponentur. Interi sibi d̄ honesta camera
prouidit et in ea oīa requisita pro sua necessitate collocauit ⁊ nū-
cios per oīs partes mūdi pro medicis exp̄tioribus misit.
Quorū infra vnū mensem triginta subtiles medici valde p̄uene-
runt. Imperator cū eos vidisset ait eis. karissimi vnū amicū in-
fectum habeo a lepra quē si curare potius nec auro nec argento
nec quibuscuq̄ rebus temporalibus parate quia nihil munda-
nū huic homini p̄ponā. At illi dñe quicquid p̄blicas pos-
sibile fuerit satore a nobis habere. Statim cū hominem vidis-
sent et materiam infirmitatis per tractasent iudicauerunt mor-
bum omni industria humana incurabilem. Imperator cum
hoc audisset contristatus est valde. Et tunc conuertit se in adu-

torum diuinum conuocans religiosos pauperes et quascūq;
 personas deuotas et ieiunium indicens vt deus eum per ora-
 tiones eorum in amico suo dignaretur cōsolare. Imperatrix
 etiam se humiliavit ad ieiunium et orationē deū humiliter de-
 precando. Cū vero vna die rex alexander in oratione sua esset
 venit vox ad eum dicens. Si imperator filios gemellos, quos
 ei regina sua peperit pprijs manibus occiderit et corpus tuum
 in sanguine eorum lauerit caro tua sicut caro pueri paruuli mū-
 dauerit. Rex alexander cū hoc audisset inter se cogitabat nō
 expedit visionē istam reuelare eo q̄ nimis repugnet nature vt
 aliquis proprios filios occidat pro sanitate aliena recuperāda

Imperator die ac nocte pro remedio alexandri deum exora-
 bat. Tandem venit vox ad imperatorem dicens. Quid clamas
 ad me cum tū alexandro intumatus et notificatū est quomodo
 saluus fiet Imperator cū hoc audisset ad alexandriū adiit di-
 cens. O amicorū optime benedicatur altissimus quia nūq̄ di-
 mittit sperantes in se a quo recepi tibi esse reuelatū quomodo sa-
 nus fias. Unde reueles mibi illud vt tibi congratuler et si mei
 ad hoc indigeas omnia pro te exponam. Cui alexander do-
 mine mi vobis reuelare modum sanitatis mee nō audeo quia
 excedit quasi vltra naturale quid prodest quia illud a vobis nō
 ex signo licet in magnis de vobis confidam. At imperator al-
 lexander confidas quicquid sit possibile fieri pro sanitate tua re-
 cuperanda totum faciam et noli celare mibi. Cui alexander ha-
 beo a deo q̄ si filios tuos ambos occideris et in sanguine eorū
 balneatus fuero mundabor et ideo filui quia videtur mibi hoc
 nature nimis repugnare. patrem filios proprios occidere pro
 sanitate aliena Alexander noli dicere pro sanitate aliena q̄
 tu mibi alienus non es sed alter ego. Et ideo si decem filios ha-
 berem pro tua salute omnibus non parcerem.

Post hoc imperator cepit explorare vices quousq; impera-
 trix abesset cum dominabus suis et ancillis. Et cum tem-
 pus apium esset cameram intrauit vbi pueri dormiuerunt et pu-
 giones extraxit et filios ābos occidit et cū hoc sanguinē ipse col-
 legit et alexandriū in isto balneauit Cū vō balneat⁹ esset et fuisse
 caro eius sicut pueri puuli. mūdā⁹ est. Tunc statim imperator
 e iij.

noticiā faciei probauit et osculatus est cū dicens. *O bone alexāder* tam te video in illa forma qua sepius te videre delectar⁹ suz

Benedicatur altissimus qđ hos filios vnū habui p quos saluari poterat. Adhuc de occasione pueroz nemo nouit nisi imperator et alexander. Et cū imperator alexandru perfectē sanctum videret ait ei. *Ego* ordinabo tibi honestam cōmutuā et recedas ad decē miliaria. Die vero secunda nūm mibi remittas vt aduentū tuum mibi publice denūciat. Et ego cū cunctis sole m nitare tibi obuiam veniam et mecū manebis donec statū tuum aliter disponamus. At ille consiliū illud bene mibi placet et secundū hoc factum est. Altera die venit nūm ad imperatorem denūcians aduentū regis alexandri. Imperatrix cum hoc audisset gaudia est valde. et ait. *O dñe* nonne causā magni gaudij habebim⁹ ex quo regē alexandriuz recepturi sum⁹ quem longo tempore nō vidim⁹. Et ideo si placet vos et obuiam ibitis cum principibus et seruitozib⁹ vestris. et ego sequar vos cū dñabus meis. Adhuc non constabat ei quicqđ de morte pueroz. Imperator vero cū magno cōmutatu et dña p se cū regi qđ alexandro obuiauerūt. Et cū peruenisset ad eos gratiose multū cum receperūt et cū locū ditare et exultatione ad palatium preerunt. Cū tempus prādij adesset. Rex alexander inter imperatricem collocatus est. Imperatrix omne solatium qđ potuit ei exhibuit. Et cū imperator hoc videret gaudis est valde. et ait. *O florentina dilecta* gaude super omnia qđ regi alexandro ira gaudiosam te ostendis. Cui illa merito tempus aduentus sui debet esse gaudium et exultatio. Et plus vobis qđ ad dignitatem istam per eū promorus estis et sepius vos amore liberavit. Cui imperator rogo te dilecta mea florentina vt verba me alauscultes. Nonne vidisti illū leprosum qui altera die sedebat corā nobis et pecij potum ame amore alexādrī regis

Que tunc dixit sic ego eum bene vidi et horribiliorē hominem nō conspexi. Ait imperator modo quero ideo ate. Penas qđ ille fuisse rex alexander et qđ nullo modo pouisset fuisse curatus nisi per sanguinem filioz tuozum quos mibi vna die genuisti velles qđ sanguis eozum effunderetur vt et ipse balnearer in illo vt perfectam sanuarem consequeretur vt vides eū habere. At illa *O dñe* cur mibi talia preponis. Amen di

eo vobis si decez filios haberem hos oēs proprijs manib⁹ occi-
derem vt balneū prepararem et cū cicuius in eo me lauareꝝ q̄ eū
in tali periculo dimiterem. nam filios recuperare possem. talem
autē amicum recuperare esset quasi impossibile. Imperator h̄
audiens aliquatiter consolatus aiebat. O dñā ex quo ergo poti-
us in necem filioꝝ consentitis q̄ in lepram alex̄ adri tunc scito
te enigma rei veram esse videlicet leprosusꝝ quē vidistis fuit alle-
xander hiesedēs et per hūc modū curatum vt p̄posui et filij no-
stri mortui sunt. Hec cū regina audisset cōtristabatur vt decuit
quīs predicti se libentius videre filios suos mortuos quā alle-
xandrum in tali pena permittere. Nutrices vero hoc percipien-
tes cū vllulatu magno et clamore ad cameram puerorum iue-
runt et fit planctus magnus super filios regis. Sed cum nu-
trices ad cameraz peruenissent viderūt corizare et cantare d̄ bea-
ta virgine. Aue maria grata plena. Quod videntes cū gau-
dio ad imperatoꝝm venerunt ꝛ sibi pueros viuos nunciauerūt
et q̄ circa guttur eoz vbi scissura vulneris erat habuerunt circu-
lum aureum. Hos tumores cū nutrices detulissent facta est leni-
cia in enarrabilis omnibus in curia existentibus. Et bene di-
cebant deum de tam magifico miraculo. Deinde impera-
toꝝ coprosolum exercitum collegit et cum rege alexandro egyptū
intrauit et reginam cum milite qui cum ea adulterium commi-
serat ambos fecit cremare. Quo facto vnicam sorozem habe-
bat q̄ alexandro in vxozem dedit. Et cum rex alexander
totum regnum obtinisset in pace ess̄. Imperatoꝝ ad imperi-
um redijt.

Rex vero alexander satis prudenter et strennue se in om-
nibus negocijs suis habebat et inimicos suos deuicit. Qui
vero cum esset in tota gloria ac potentia. Cogitauit de pa-
tre suo ac matre per quos fuit in mare protectus qui in remotis
partibus morabantur nuncium ad eos permisit denunciāns eis
regem tali die ad eos venturum et cum eis p̄ansurum.

Cum nuntius ad eos venisset multum gratanter cum re-
ceperunt. et cum donis remisserunt dicentes vt domino regi sua
seruitia exhiberent. Sed hoc eos plene nunquam posse de-
seruire q̄ ipse dignaretur eis istū honorē impedere q̄ cū eis vel

let cibum sumere. Nuncijs vero ad regem reuersus referabat sibi quomodo tam gratant cum recepissent et quod sibi propinassent. et qua voluntarij se ad mandatum exhibuissent eius. Quod regi bene gratum fuit.

Rex vero die statuto cum comitibus decenti ad domum patris venit quod utique tam ipse miles quam mater penitus ignoraauerunt se esse parentes regis. Cum rex vero castrum militis patris eius appropinquaret. Miles ei obuiam venit et cum pruenisset ad eum descendit de equo suo. et salutauit regem pronus in terram. Rex vero leuauit eum a terra. et eum equum suum reascendere fecit et iuxta se manu ad manum usque ad castrum equitare fecit. et cum ad castrum peruenerunt. mater ei occurrit et pruenit eum in terram salutauit. quam rex eleuauit et amplexatus est eam. Qua ait domine mi reuerende magnam honorem nobis in dignis fecistis cum presentia vestre persone tam venerande. Cum oia parata fuissent venit pater cum peluis et mancipio. et mater cum manu tergio dicentes. Domine omnia parata sunt. ideo accipiat aquam. Cum rex hoc vidisset subrisit dixitque in ore suo. Jam cantus philomene completus est. et pater meus et mater mea libenter compleuerunt que dixi si permitterem. et eos amouit dicens. Senectus vestra honoranda est. ideo absit hoc a me. Et ait miles digni non sumus vobis ministrare. et ideo admittatis pro nostro honore. Rex vero ait nonne digni quod senectus vestra merito de hoc supportatur. Rex cum se ad mensam collocaret matrem ad latus dextrum collocauit. et patrem ad sinistrum. Illi vero quantum potuerunt in eius vultu gaudium ostenderunt. finito prandio. Rex cameram intrauit et militam cum domina intrare fecit. et alij omnes foras egire precepit et cum sic soli essent. Ait rex karissimi mei nunquid prolem habetis. Dixerunt domine non filium nec filiam. Ait rex nec unquam habuistis. Cui miles aliquando filium habuimus. sed mortuus est. Ait rex qua morte. Ait ille morte naturale. Si ostendere potero quod alia morte mortuus est de mendatio eritis conuicti. Ait miles. domine mi rex quare de filio nostro inquiritis. Ait rex non sine causa. et ideo qua morte extinctus sit volo scire quod si iudicare volueritis peribitis. Illi vero audientes ad terram se posuerunt et misericordiam petierunt. rex vero leuauit oes dices. ad hoc non veni ad domum vestram panem

manducare vt traditor fierem. sed dicite mibi veritatem vt sal
 uemini. nam ad me puenit vt vos eū interfecistis q̄ si ad iudicium
 peruenerit ad mortē eritis iudicari. Tūc ait miles dñe cō
 cedatis mibi gratiā vite mee et veritatē. vobis pando. Cui rex
 nolite timere. Ait miles. O dñe vnicū filium habuimus sapien
 tem et bene litteratū qui dū semel corā nobis staret ministran
 do ad mensaz. Tūc venit quedaz philomena volando que
 dulciter canebat. cuius cātus rationē nobis cepit interpretare
 dicens. Hec auis cecinit me fore tam magnū q̄ vobis viderē
 bonoz fieri si pater meus admitteret aquā manibus meis infū
 dere et mater mea manutergū tenere. Ego hoc audiēs cō
 motus fui et in mare eū pieci. Ait rex et quid mali vobis acci
 disset si magnus factus fuisset ymmo bonoz et cōmodū vestrū
 esset. O dñe ratio nō fuit sed futura. Ait rex stulticia fuit volun
 tati dñi contradicere. Modo scitote me esse filiū vestrū quem in
 mare proiecistis et deus me per misericordiā saluauit z ad istū
 statum sua gratta me perduxit. Illi hoc audientes timore cum
 gaudio repleti sunt et ceciderūt p̄ni ad terram quos ipse ami
 cabiliter eleuauit dicēs Nolite timere sed potius debetis gau
 dere et iocūdari. Quia p̄pter hoc nihil paciēmini sed mea exal
 tatio erit vestra gloria et cōmodū p̄petuū et osculatus est patrē
 et matrem. Mater vero p̄ gaudio flere cepit. Cui rex ait nolite
 flere sed cōfortamini quia in regno meo me p̄cellere debetis
 quantuz ad oīa q̄diu vixero. Et duxit eos secum in regnum et
 pallatium suū vbi q̄diu Vixerunt cum rege filio manserunt
 in equali gloria et honore. Et cum iocunditate finem suū
 finiētes.

Tūc ait filius impatoris domine intellexistis que
 dixi. Ait imperator peroptime. Cui filius pater mi
 venerande licet mibi deus contulerit sapientiam et
 intelligentiam p̄ multis alijs hoc non erit inderi
 mentum bonoz vestri vel potentie sed plus pro conseruatione
 eorum sicut nec regina potestas illius qui proiectus fuit in ma
 re nihil redundabat in confusionem patris sed in solēnem bo
 nozem et incommodum perpetuum quia q̄diu vixerunt bene
 habuerunt Ait imperator omnino fili tibi imperiuz resiguo
 quia ad hoc satis lucide perpetuam narrationez me informasti

per quam perpendere possum. Quod est melius meum ut tibi d' ce-
tero labores p'mittam quia senex sum et amplius de quiete su-
necessarius. Cui filius pater mi nō erit sic. Sed quod diu vice-
ritis habebitis auctoritatem imperandi. quantum autem ad labo-
res et ad alios actus paratus sum ministrandi. Procedamus
ad iudicium contra imperatricem. Imperator statim fecit iu-
dicium fieri et iudices pro tribunali sedere. et fecit vocari impera-
tricem cum dñabus suis et ribaldum iuxta eam stare fecit in ve-
stitu muliebri coram omnib' hoibus. Tunc filius imperatoris
quereret sententiam dicens. O pater cum estis imperator mun-
di et vestra maiestas requirat rectum iudicium facere in natio-
nes. tunc hoc iudicium et iusticiam exigo falsa calūpnia mihi
imposita per imperatricem pro qua species ad suspendium du-
ctus sum. Item quod thorum vestrum violauit ut vidistis de quo
iudicium exigo. et ideo vestros assessores sententiam facere iu-
beatis. Statim cum imperatrix hoc audiuit prona ad ter-
ram cecidi petens veniam sed nihil ei profuit. Quia filius sentē-
tiam iustam habere voluit. At quo iudices dixerūt. Eius fassio
propria eam cōtempneret et probatio illius ribaldi iuxta eā inuē-
ti. Sententiam cōtra eam ferimus ut ipsa ad caudam equi lige-
tur. et per vicos et plateas ad iudicium trabatur et ibi combu-
ratur. Ribaldum vero iudicamus membrarum discandi. Et
hec sententia ab omnibus approbatur. Post hoc in breui im-
perator moriebatur Dioclesianus filius ipsius loco eius im-
perium cum magna prudentia regebat magistrisque secum obti-
nens in omni reuerentia et honore. Quorum consilio gubernacu-
la regni sic rexit ut omnes predecessores suos in prudentia iudi-
tio et iusticia faceret. et in thesauro et diuitijs precelleret et ma-
gistri sui eum vltra modum dilexerūt sic quod multoties morti se
pro eo exposuerūt. et sic pace vitā sumētes se deo p'mēdauērūt.

Deo gratias

Septem fuerunt qui inter oēs sapientes principatū optinuit
 se dicuntur. Bias pamiēsis. Tales millesius Solon athē. Pi
 tacus milienus. Epsilon lacedemonis Periadē. comibus. Leo
 bolus lidius et pbie studiosi vsq; ad pitagorē tpa sapientes appel
 lati sunt. postea vero dicti sunt philophi

Dic finitūtur quedā narrationes: Narratio mulieris prima
 Erat quidā burgenſis. Narratio primi magistri.

Miles erat quidam strenuus. Narratio mulieris secunda.

Quidam imperator fuit.

Narratio secūdi magistri In ciuitate quadam fuit:

Narratio regine tertia.

Erat quidam miles in ciuitate romana. Expositio eius.

Que ait dicitur tunc sic:

Narratio terciū magistri.

Unus fuit in quadam ciuitate.

Narratio regine quarta

Septem sapientes quondam erant.

Expositio eius: fons iste est filius vester maledictus

Narratio magistri quarta.

fuit quidā miles senex qui

Narratio quinta regine.

Octauus cesar regnauit Narratio quinti magistri.

fuit quidam famosus pbicus.

Narratio regine sexta.

Rex quidam erat miro modo inflatus.

Narratio magistri sexti.

fuit quidam imperator qui tres milites habuit:

Narratio regine septima:

Erat quidā rex qui vxorem vltra modum dilexit intantum.

Narratio magistri septimi.

Quidam miles erat qui vxorem.

Narratio pueri.

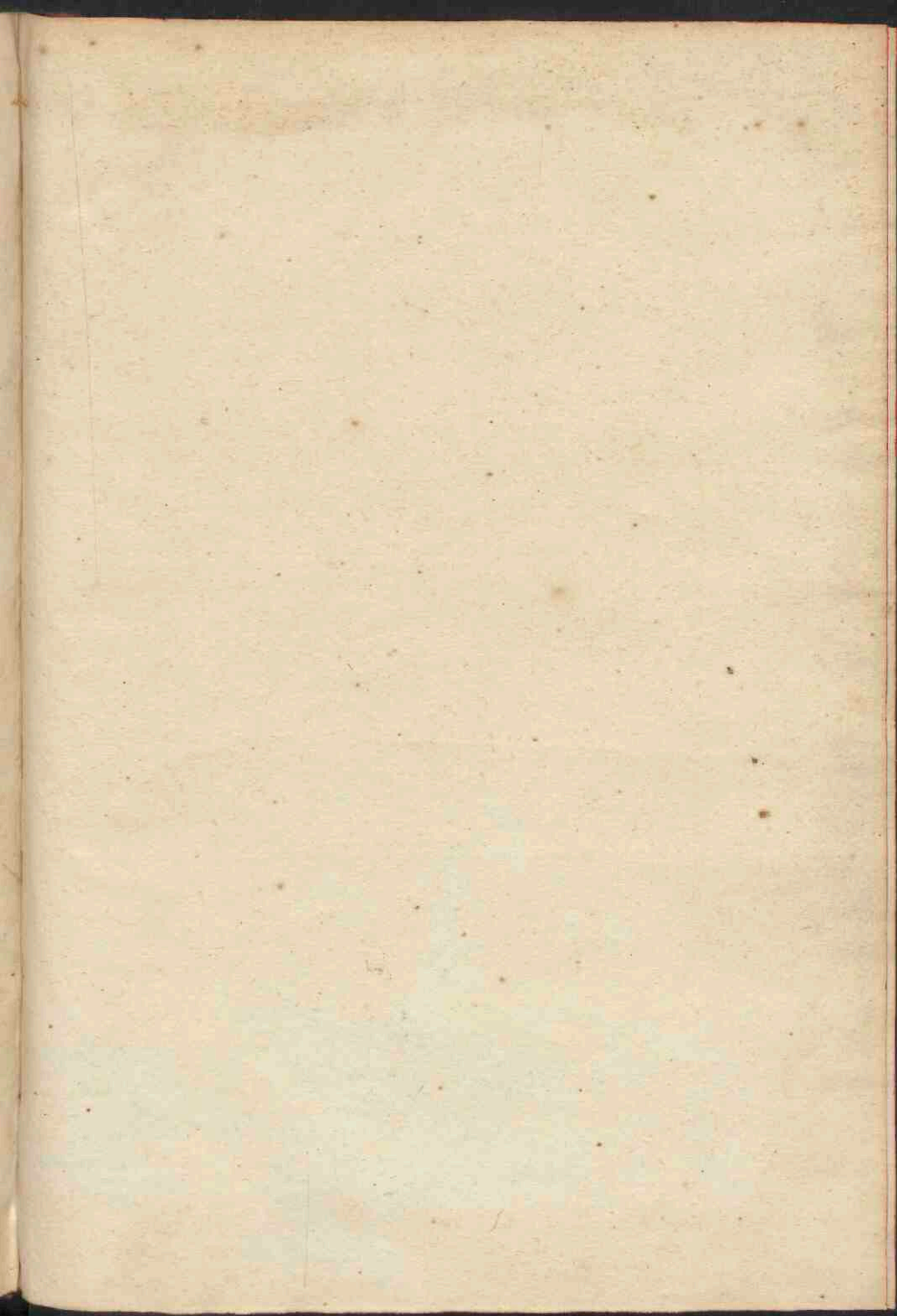
Quidam miles erat qui habebat.

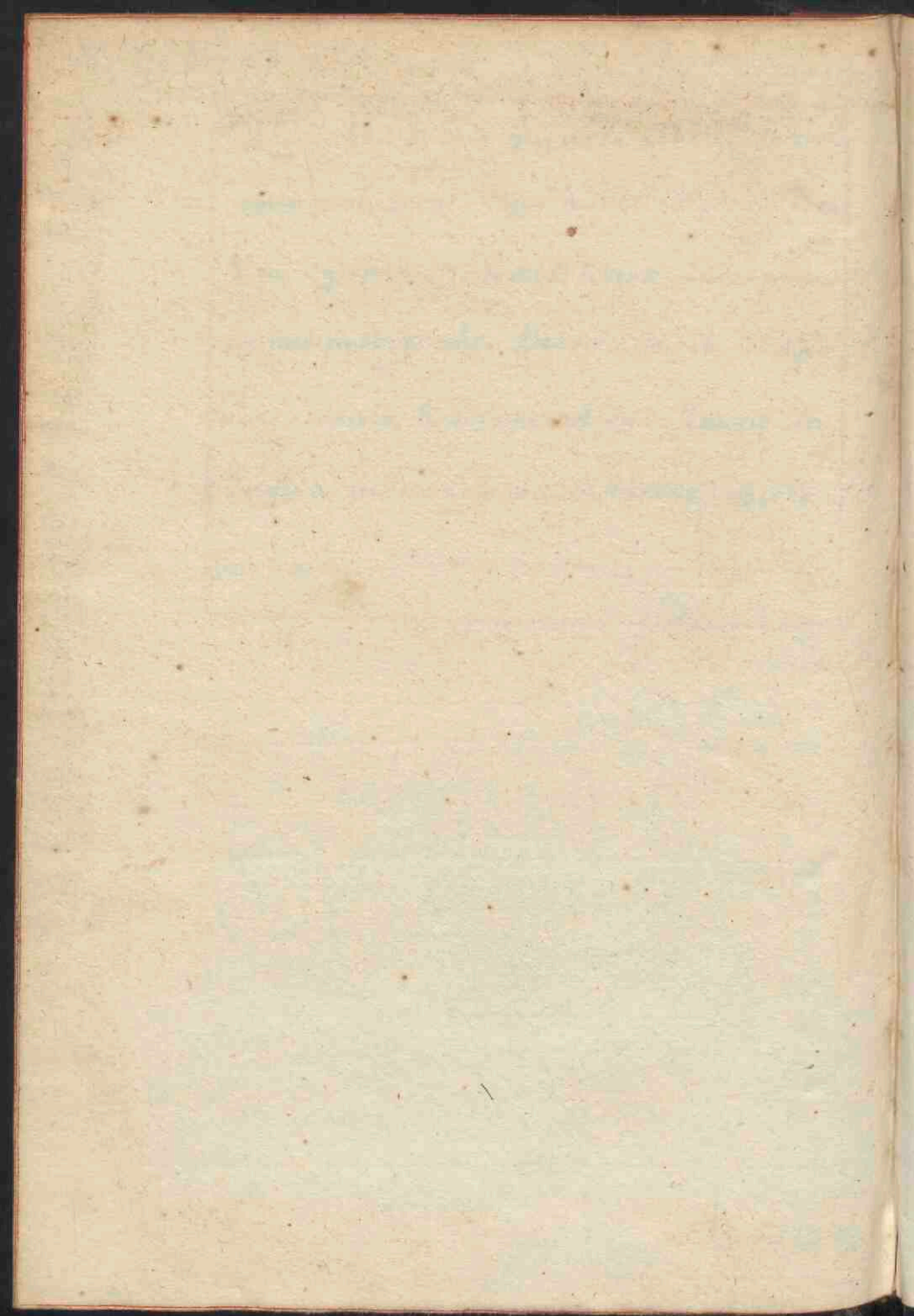
Expositio narrationis

Tunc ait filius imperatoris

Et sic est finis.

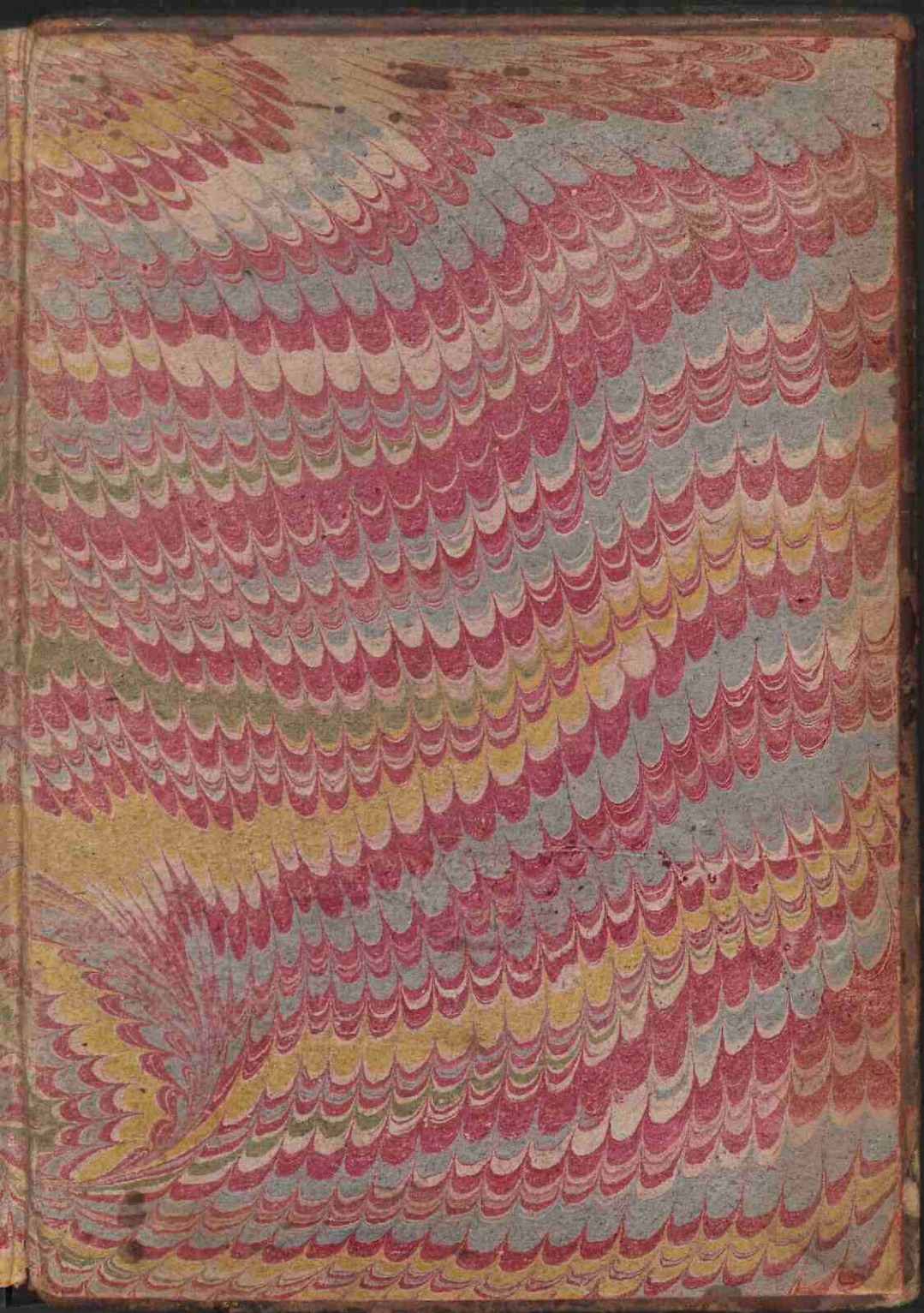
Sandabar Indus hujusce libelli auctor
~~est~~ perhibetur, ejus deinde Hebraea, Ara-
bica, Syriaca, et Graeca libera interpreta-
tiones prodierunt. Decimotertio a d^{no}
nato seculo Joannes Altravillensis in
Anglia monachus eund. lacine vertit
barbare. —

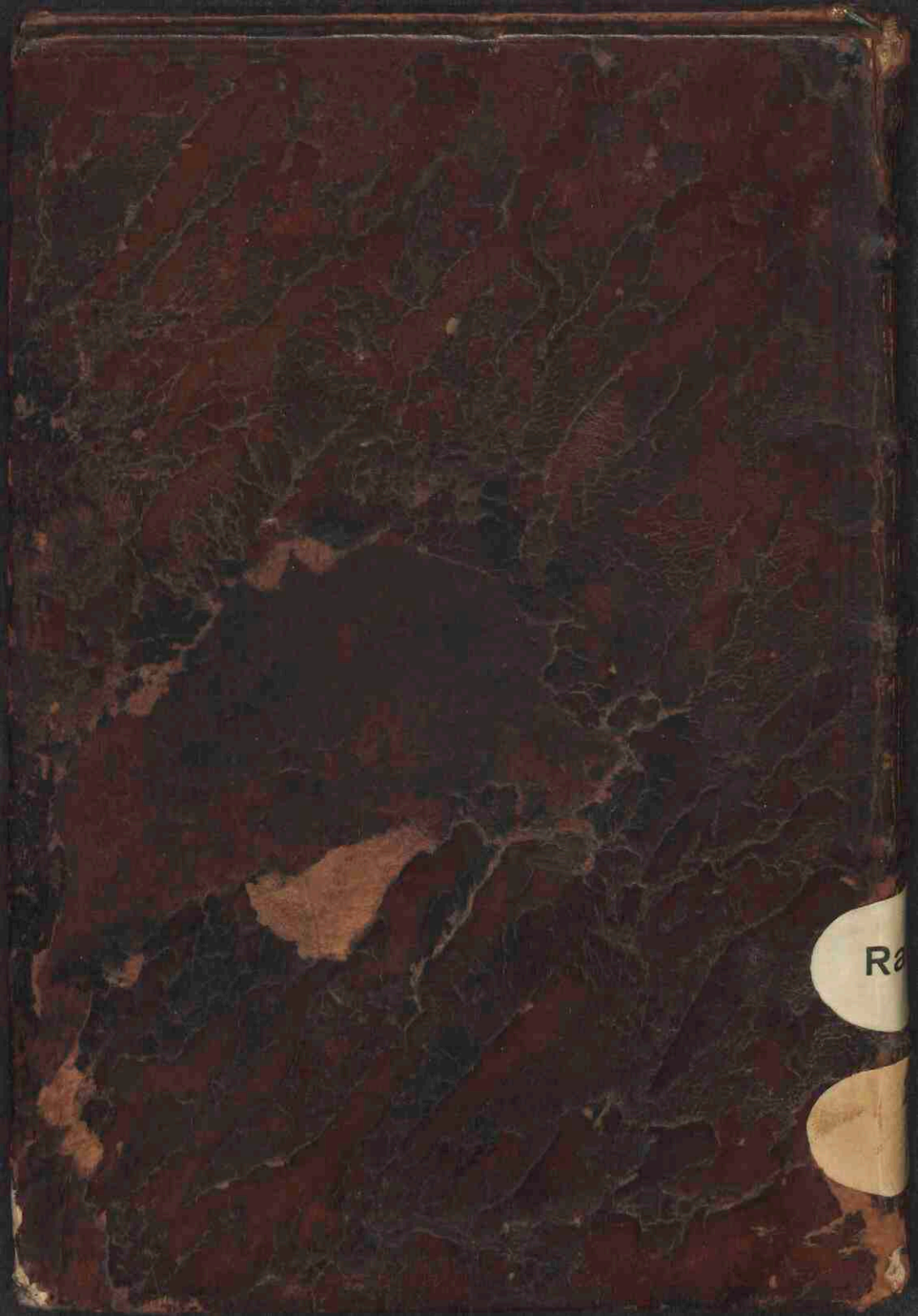

var
thin

Ra